Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Jørn Lehmann Petersen

KULTURMÅNEDERNE PÅ CATHRINESMINDE



Red. og udgiver: Cathrinesmindes Venner
Årsskrift XXXII 2019-20

Kulturmånederne på Cathrinesminde

Årsskrift XXXII
2019-20

Cathrinesmindes Venner, Museum Sønderjylland
Cathrinesminde Teglværk



De første mange år kunne man købe billet på kontoret på Cathrinesminde.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord 5

Baggrunden 7

Den første Kulturmåned, maj 1994 15

Kulturmåned 1996 21

Kulturmåned 1997 25

Kulturmåned 1999 29

Kulturmåned 2001 33

Kulturmåned 2003 37

Kulturmåned 2005 41

Kulturmåned 2007 47

Kulturmåned 2009 53

Kulturmåned 2011 59

Kulturmåned 2013 65

Kulturmåned 2015 71

Kulturmåned 2017 75

Kulturmåned 2019 79

Dem vi ikke fik til Cathrinesminde Teglværk 83

Efterord 86

Cathrinesminde Teglværk
Årsberetning 2019-20 87

Cathrinesmindes Venner
Årsberetning for 2019-20
ved formand Carsten Hauerberg 90


FREDEDE PLANTER
Januar Februar Marts April
Rengørt - Papirvarer - Barstar - Sengelinned - Håndklæder - Kaffe
Juli August September Oktober November December

FORORD

Cathrinesmindes venner – Årsskrift 2019-20

Kære medlem af Cathrinesmindes Venner.
Årsskriftet for 2019-20 er hermed i dine hænder. Jeg er overbevist om, at det vil blive læst med interesse.
På årsmødet i 2019 omtalte jeg, at vi blev nødt til at gå nye veje med udgivelse af årsskrift, idet Museum Sønderjylland, hvorunder Cathrinesminde Teglværksmuseum hører, men ikke længere som en selvstændig enhed, ikke længere kan påtage sig at stå for udarbejdelse af et skrift.
Glæden var derfor stor, da det lykkedes os at få Jørn Lehmann Petersen til at skrive om "kulturmåned-arrangementerne." Stor tak for det.

Rigtig mange af medlemmerne har gennem årene haft glæde af disse arrangementer, hvilket helt sikkert vil fremme læselysten.
Dertil kommer, at skriftet er en beretning fra et førstehåndsvidne, og som sådan en kilde til belysning af et lokalhistorisk initiativ af betydeligt omfang.
Rækken af oplægsholdere er imponerende, og omtalen af de enkelte personer samt forholdene ved indgåelse af aftaler og afviklingen af arrangementerne er interessante. Jørn Lehmann Petersen har alle år fast budt velkommen og afsluttet kulturarrangementerne.

God læsning.

Carsten Hauerberg

"Smøreholdet"
Til pausen skal der smøres fedtemadder til de mange tilskuere. Her ses "smøreholdet" i fuld gang. Fra venstre: Alice Breum, Kirsten Wogensen, Eva Frederiksen og Birgitte Hell. For bordenden Gøntha Kaad. Gennem tiden har der været mange andre, der har været med på holdet.

Foto: Jørn Lehmann Petersen



Fedtemad med fedtegrever og salt er Cathrinesmindes Venners kendemærke.

BAGGRUNDEN

For helt at forstå baggrunden for kulturmåneden på Cathrinesminde Teglværk skal vi helt tilbage til slutningen af 70'erne eller begyndelsen af 80'erne. På daværende tidspunkt sad en lille gruppe personer med et stærkt engagement i Dansk Amatørteater Samvirke og det Lille Teater i Gråsten en sommerdag i haven hos Anna og Arne Aabenhus i Gråsten. Formålet med den hyggelige sommersammenkomst var primært at finde et emne til teaterforestillingen i den kommende sæson i Det Lille Teater. Arne Aabenhus havde tidligere været til en konference for amatørteatre i Finland, hvor man havde talt meget om egnsspil med afsæt i den lokale historie, så derfor kom diskussionen hurtigt til at handle om, hvilke lokale muligheder man havde hos os.
Hen over sommeren konkretiseredes ideen i et forslag om at arrangere et sommerspil med udgangspunkt i egnens teglværksindustri. De tre daværende kommuner, Gråsten, Sundeved og Broager havde alle gennem århundrede haft en blomstrende teglindustri, primært grundet det let tilgængelige ler, men også grundet beliggenheden ud til Flensborg Fjord, som gjorde det let at transportere brændsel og de færdige produkter ad vandvejen til byggerier i hele Østersøområdet, så der var i høj grad mulighed for indsamling af materiale, der kunne danne baggrund for et egnsspil.

Arne Aabenhus

Arne Aabenhus, der havde et helt ualmindeligt organisationstalent, formåede på relativ kort tid at organisere adskillige arbejdsgrupper, som på hver deres måde skulle indsamle viden om tidligere tiders produktionsmetoder, levevilkår for både teglværksarbejdere og teglværksejere, og tilknyttede industrier - herunder søfart. I organisering af arbejdsgrupperne lagde Arne Aabenhus stor vægt på et stærkt lokalt engagement, der betød, at tidligere og nuværende ansatte og arbejdsgivere indenfor teglindustrien blev inviteret med i projektet, men også mange andre, som havde interesse for historien omkring teglindustrien eller interesse for amatørteater. Gennem det daværende SID (Specialarbejderforbundet I Danmark) i Gråsten og De Forenede Teglværker i Egernsund blev der skabt gode kontakter til både arbejdstagere og arbejdsgivere. Derudover engagerede de tre teglværkskommuner, Gråsten, Sundeved og Broager sig også ret tidligt i projektet.
Arne Aabenhus havde med denne beslutning fra starten sikret sig, at projektet ville få en stærk lokal forankring, hvilket var af stor betydning for ham.
En af de første problemstillinger var at finde et egnet spillested. Ret hurtigt rettedes søgelyset mod Cathrinesminde Teglværk, der dengang var privat ejet, men desværre henlå mere eller mindre som ruin. Med hjælp fra Ivar Østergaard, en forhenværende tømremester som nu var arbejdsleder for en gruppe unge mennesker, lykkedes det alligevel hen over foråret 1982 at etablere en spilleplads med tilhørende omklædning m.m. til de optrædende, samt kulisser opbygget på landbrugsvogne til selve spillet.

Institut for Folkemindesamling

I mellemtiden havde den lokale medieomtale af projektet vakt interesser langt ud over lokalområdet. Således havde Institut for Folkemindesamling på Københavns Universitet og især Museet på Sønderborg Slot, med museumsinspektør Inge Adriansen i spidsen, fået stor interesse for projektet og dets indhold.
Dermed var kimen lagt til noget, der senere viste sig at blive meget større.
Hen over sommeren fulgte flere større artikler i de landsdækkende dagblade, bl.a. Information, om det "sære" projekt i Sønderjylland, som på en ny måde satte fokus på arbejderkultur og industrihistorie. Sideløbende begyndte Institut for Folkemindesamling at indsamle viden om både arbejdsforhold og produktionsmetoder, fortalt af både arbejdstagere og arbejdsgivere indenfor teglindustrien. Men også forholdene under den tyske tid fra 1864 til 1920 og den efterfølgende Genforening kom til at spille en stor rolle i formidlingen. Disse kom bl.a. til udtryk i tiden under 1. verdenskrig, hvor

mændene var indkaldt til fronten, og kvinderne måtte overtage arbejdet på teglværkerne, forhold som førte til nogle af de første kampe for ligestilling – og krav om lige løn for lige arbejde.

Jørgen Jonasson

Flere tidligere teglværksarbejdere, bl.a. Jørgen Jonasson fra Egernsund, oplevede i deres pensionisttilværelse at blive hyppigt efterspurgte foredragsholdere om deres tid som teglværksarbejdere. En opgave de bestemt ikke havde forstillet sig blot få år tidligere. Eller, som Jørgen Jonasson meget tydeligt udtrykte det: "Så kom der sådan nogle kloge folk fra København og spurgte os, om noget de ikke vidste". For dem betød det i høj grad en anerkendelse af det arbejde, teglværksarbejderne gennem menneskealdre havde udført og levet med på teglværkerne.

Sommerspillet, der hed: "Til arbejdet - liv eller dø," kørte over 3 sæsoner fra 1982 med stor tilslutning hver sommer. Da det var slut, skrev Arne Aabenhus en afsluttende rapport om hele forløbet, fra den spæde start til den sidste aften på spillepladsen. I rapporten skrev han i de sidste linjer: "Cathrinesminde Teglværk ligger der – nu er det op til andre at bygge videre på det!"

Bolden var dermed givet videre til andre – hvis de vel at mærke ville samle den op.

Inge Adriansen og Museet på Sønderborg Slot var stærkt interesseret, men havde ikke midlerne til at købe og restaurere teglværket. Niels Krogh Hansen, som i begyndelsen af projektet var borgmester i Broager, valgt af Venstre, havde vist stor interesse for egnsspillet og havde i startfasen fået byrådet i Broager til at bevilge penge til både den nødtørftige renovering af Cathrinesminde og til indretning af spilleplads. Det samme havde Sønderjyllands Amt med amtsborgmester Kresten Philipsen og viceamtsborgmester Dycke Hoff i spidsen, så kimen var allerede dengang lagt til, at man på et bredt politisk grundlag kunne træffe beslutning om et videre forløb. Udfordringen var at købe teglværket for derefter at etablere en organisation, som kunne drive et egentligt restaureringsprojekt fremadrettet. Niels Krogh var samtidig gået i gang med få skabt en aftale med ejeren af Teglværket for et evt. køb.

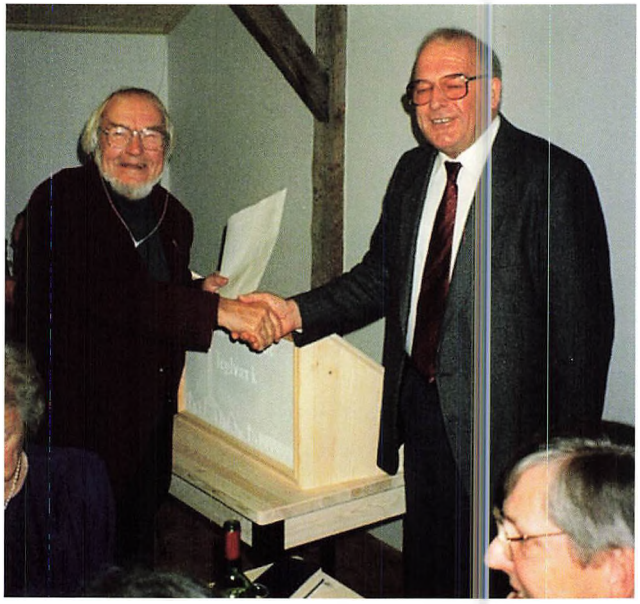

Dycke Hoff overrækker Amtets tilsagn om støtte til Arne Aabenhus.

Købet af Cathrinesminde Teglværk.

Socialdemokraten Peter Nielsen havde i mellemtiden afløst Niels Krogh Hansen som borgmester i Broager. På det første byrådsmøde i begyndelsen af den nye periode kom punktet om køb at Cathrinesminde Teglværk på dagsordenen i Broager Byråd. Forud var gået flere sonderinger om opbakning til projektet, således at Broager Kommune ikke alene kom til at hænge på udgifterne. Man havde bl.a. sikret sig opbakning fra Sønderjyllands Amt, Arbejdsmarkedsrådet for Sønderjyllands amt, Museet på Sønderborg Slot og de to nabokommuner, Sundeved og Gråsten, -den sidste dog noget tøvende. På selve byrådsmødet blev punktet drøftet under det lukkede møde, købsprisen for Cathrinesminde Teglværk var 300.000 kr., hvilket fik et af byrådsmedlemmerne til at spørge, om det

så kom til at koste mere for Broager Kommune? Peter Nielsen svarede prompte: "Ikke en krone mere!" Det beroligede vedkommende, men inden projektet var afsluttet, var der brugt over 10 mio. kr.

Et venstremedlem stemte dog imod, da han syntes, det var spild af penge. Peter Nielsen forsøgte, men uden held at overtale ham til at stemme for med begrundelsen, at der i tømmeret alene var brænde nok til købsprisen, så det kunne aldrig gå helt galt.

Senere blev venstremedlemmets ægtefælle valgt til amtsrådet, og engagerede sig efterfølgende som formand for amtets kulturudvalg stærkt i restaureringen og bakkede kraftigt op om restaureringen. Ligeledes tog hun også initiativ til indretning af et Historisk Værksted, der også i dag bruges i undervisningen af skolebørn, bl.a. om arbejdsbetingelser og boformer på et teglværk gennem tiderne.

Støtte fra SID

Med beslutningen om køb af Cathrinesminde Teglværk var kimen nu lagt til en endnu stærkere lokal forankring, men ret hurtigt stod det også klart, at der skulle søges eksterne midler, mange endda. Så ud over Sønderjyllands Amt, Arbejdsmarkedsrådet for Sønderjyllands Amt, De Forenede Teglværker i Egernsund og de tre teglværkskommuner, der havde lagt grunden til det omfattende restaureringsprojekt, måtte byrådet jagte andre muligheder for økonomisk støtte. Aage Iversen, som på daværende tidspunkt var formand for den lokale afdeling af SID i Gråsten, havde skabt en god kontakt til SID's landsformand, Hardy Hansen. Hardy Hansen kom flere gange på besøg for til sidst at indstille til SID's hovedbestyrelse, at SID skulle bevilge 1 mio. kr. til restaurering af arbejderboligen. Forinden ville han dog sende en historiker ned til Cathrinesminde Teglværk for at beskrive



arbejderboligen, således at hovedbestyrelsen fik et velbegrundet beslutningsforslag.
I mellemtiden var der dog sket det kedelige, at hele den daværende bolig var brændt ned til grunden, kun soklen stod tilbage. Da historikeren mødte op, kørte han flere gange frem og tilbage ad Illerstrandvej uden at kunne finde den omtalte arbejderbolig. Til sidst ringede han til Aage Iversen i Gråsten for at spørge, hvor i alverden den bolig lå??? Åge Iversen var hurtig i replikken og svarede, den ligger lige på hjørnet – hvortil historikeren svarede: "Jamen der ligger da kun et fundament??" Åge Iversen replicerede hurtigt: "Jamen jeg har da også skrevet i et brev til jer, at den er rimelig medtaget efter en brand!" Svaret gjorde nu ikke synderligt indtryk på historikeren, der nu overvejede at indstille forslaget til et afslag, da der jo ikke var noget tilbage af den oprindelige bygning, og at han ærlig talt følte sig holdt lidt for nar! Herefter var gode råd dyre, men heldigvis ikke langt væk! Inge Adriansen var som altid parat, når det for alvor brændte på. Hun skrev lynhurtigt en redegørelse om sønderjyske udtryk. Af redegørelsen fremgik bl.a., at "rimelig medtaget" på sønderjysk stort set betød "total ausradiert", som også var et yndet udtryk i Sønderjylland helt tilbage fra den tyske tid. Den bemærkning kunne de ikke stå for i SID's hovedbestyrelse, som trods modvilje fra historikeren alligevel bevilligede 1 mio. kr. til genopbygning af Arbejderboligen.
Senere kom Hardy Hansen på besøg flere gang for at følge processen – og hver gang havde han en "en pæn gave" med til projektet.

Broager Kommune mente samtidig, at vi havde tegnet en fuld- og nyværdi forsikring på arbejderboligen, men det var forsikringsselskabet nu ikke helt enig i. De mente tværtimod, at det var en ruin, som var totalt nedslidt, og ville derfor ikke bevillige mere end knap 25.000 til genopbygningen. Men daværende kommunaldirektør, Erik Breum, fastholdt, at boligen var fuld- og nyværdiforsikret og foreslog, at vi klagede til forsikringsselskabet, som dengang var Kommunernes Gensidige Forsikringsselskab, i det, som han sagde: "Det koster jo kun et frimærke at klage". Forsikringsselskabet gav sig, og vi fik udbetalt et beløb på 250.000 kr.

De mange donationer fra forskellige sider var med til at styrke den folkelige forankring omkring Cathrinesminde Teglværk, men især de mange donationer fra SID betød, at der langsomt opstod en følelse af, at projektet på Cathrinesminde Teglværk var ved at være "lidt for rødt". Igen måtte byrådet/administrationen hente hjælp fra Inge Adriansen for ikke at miste den brede opbakning. Hun foreslog, at vi kontaktede stiftamtmand Ole Perch Nielsen i Aabenraa, der som en del af jobbet var den direkte kontakt til kongehuset. Gennem Ole Perch Nielsen fik vi en donation fra Dronning Ingrids Fond for Sønderjylland, som senere åbnede adgang til flere andre fonde, bl.a. A.P. Møllers Fond, og dermed var den brede folkelige forankring genetableret.

Hvad nu?

Efterhånden som restaureringsprojektet nærmede sig sin afslutning opstod spørgsmålet om, hvad byrådet udover museal virksomhed kunne bruge de restaurerede bygninger til. Jeg havde i 1990 afløst Peter Nielsen som borgmester. En af de første opgaver var i samarbejde med flere forskellige interessenter, at finde en vej til den fremtidige anvendelse af bygningsmassen på Cathrinesminde Teglværk. Lokalt annoncerede Broager Kommune derfor efter frivillige foreninger, som var interesseret i at "overtage" og vedligeholde dele af bygningsmassen. Desværre bød kun Strandjægerne ind med et forslag om at "overtage" den bygning, som lå tættest på Flensborg Fjord. Med stort set egne midler fik de indrettet klubhus mm., og derigennem skabte de et blomstrende foreningsliv, og området lå ikke øde hen.

Miljømessen

Et af de første "anderledes" arrangementer Broager Kommune lavede på Cathrinesminde Teglværk, var en miljømesse i begyndelsen af 1993. Der var dengang meget fokus på udledning af fosfor til Flensborg Fjord, ikke kun fra danske

kommunale rensningsanlæg, men også fra Flensborg By, der udledte store mængder urenset spildevand i Flensborg Fjord. Rundt om ringovnen blev der etableret flere stande, hvor udbydere af teknologi til rensning af spildevand kunne præsentere deres produkter. Sideløbende hermed arrangeredes der foredrag i den store maskinhal om både konsekvenserne af manglende rensning af spildevand og de tekniske muligheder.

Min Fynske Barndom

På et tidspunkt rygtedes det, at multikunstneren Erik Clausen skulle instruere en film om komponisten Carl Nielsen, og at Erik Clausen i den forbindelse ledte efter et teglværk, som kunne være kulisse for nogle af optagelserne. Administrationen så det hurtigt som en oplagt chance til at få kendskabet til Cathrinesminde Teglværk bredt meget længere ud, så man tog straks kontakt til hans filmselskab. Det var godt nok langt til Sønderjylland, men filmselskabet spurgte, om vi også havde en æltemølle. Det kunne vi bestemt bekræfte, og dermed var interessen hos filmselskabet vendt til vores fordel. Efter et par dage bad filmselskabet om en fremvisning af teglværket. Det ville vi naturligvis meget gerne og da dagen oprandt viste vi begejstret både arbejderboligerne og teglværket frem for dem. Til slut kom vi til æltemøllen, hvor maskineriet til at ælte leret midlertidig var pillet ned og lagt til opbevaring for vinteren i én af tørreladerne.

Vi forklarede den ret komplicerede indretning af æltemøllen, og det stod hurtigt klart for filmfolkene, at det kunne blive endog meget dyrt og svært at konstruere en sådan æltemølle som kulisse et andet sted. Efter nogle dages overvejelser meddelte de, at de meget gerne ville bruge teglværket med tilhørende æltemølle i deres filmprojekt.
Da optagelserne gik i gang blev filmholdet nødt til at lægge et tykt lerlag ud over asfalten på en større strækning af Illerstrandvej, for at få det til at passe med tidsånden i den færdige film. Vi frygtede, at lokalbefolkningen ville blive noget utilfredse med dette. Men alle tog det bestemt med ophøjet ro.

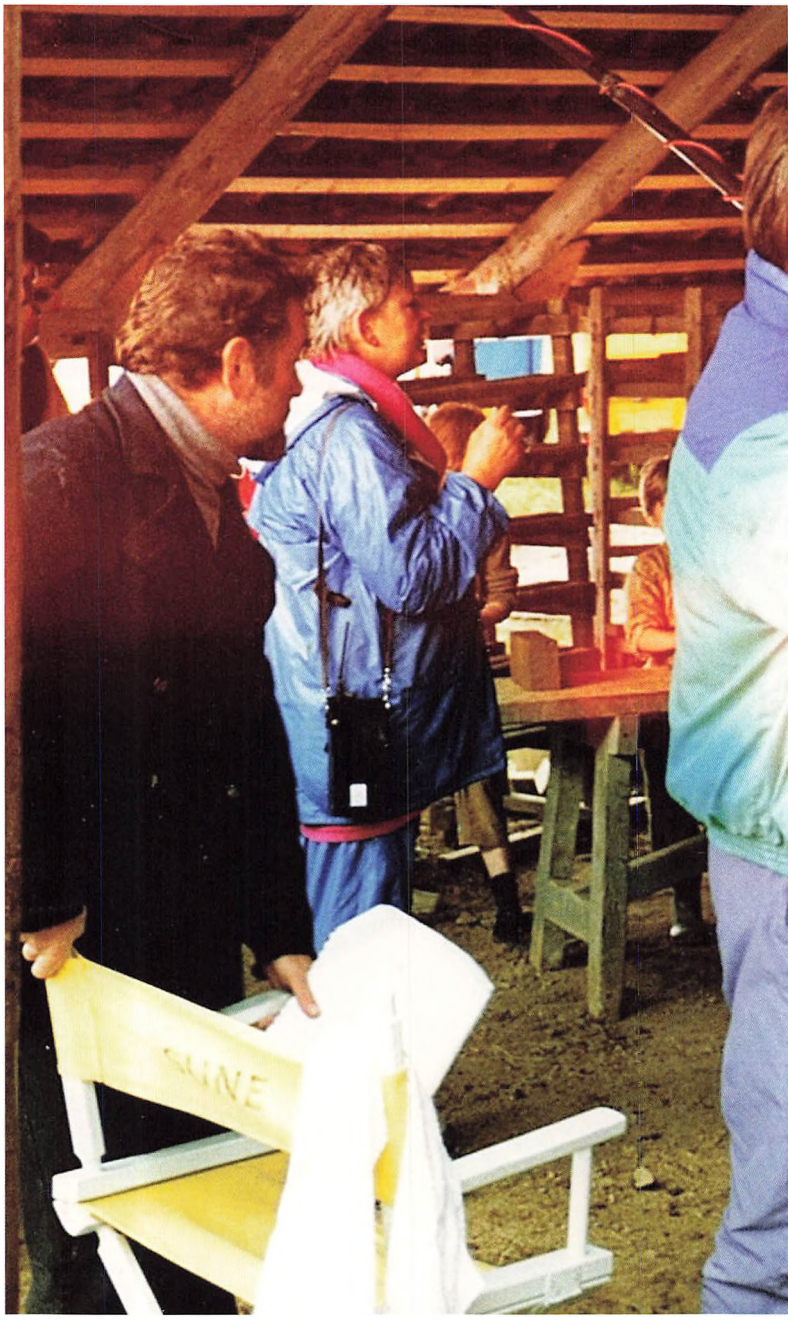

Skygger af i går

Nogen tid efter succesen med Erik Clausen kom Inge Adriansen igen på besøg på rådhuset. Hun havde fået en ny idé. Vi skulle have en skulptur til Cathrinesminde Teglværk, og meget gerne en skulptur af Per Kirkeby, der gerne anvendte tegl i sin kunst. Administrationen skulle hurtigst muligt søge Statens Kunstfond om støtte hertil.

Vi kontaktede Kunstfonden og fik besked om, at vi ikke bare sådan kunne ringe og bestille en skulptur. Alligevel ringede de efter et par dage og sagde, at en fra udvalget gerne ville komme på besigtigelsesbesøg. Repræsentanten fra Kunstfonden blev meget begejstret, både over teglværket, men også over beliggenheden ud til Flensborg Fjord.



Da repræsentanten blev kørt tilbage til lufthavnen, var hun klart positiv, selv om hun bestemt ikke ville love noget.

Efter nogen tid modtog vi så beskeden om, at Statens Kunstfond gerne ville bevilge en skulptur til 1 mio. kr. til Cathrinesminde Teglværk, og at valg af kunstner var faldet på Jørgen Haugen Sørensen. Af de samlede udgifter skulle byrådet selv finansiere 250.000 kr., men man ville gerne være behjælpelig med en ansøgning til Ny Carlsbergfonden. Vi på borgmesterkontoret var bange for, at Jørgen Haugen Sørensen ville komme med en stor og meget dominerende skulptur, men byrådets og vore bekymringer viste sig imidlertid hurtigt at blive gjort til skamme! Da vi fik set en model af Jørgen Haugen Sørensens forslag, viste det sig, at han på fornem vis havde sat sig ind i ånden fra Cathrinesminde Teglværk og skabt en skulptur, som i høj grad er i samklang med Cathrinesminde Teglværk, samtidig med at den både beriger og understøtter den kultur og respekt, der står omkring teglværket!

3 skulpturer

Da Jørgen Haugen Sørensen sammen med sine medarbejdere gik i gang med opsætning af skulpturen, blev han så begejstret for både Cathrinesminde Teglværk og Broagers beliggenhed, at han tilbød os endnu en skulptur som gave. Hans samlever, Eli Benveniste, fulgte trop og tilbød ligeledes Broager Kommune en skulptur ganske frit.

Vi sagde naturligvis ja tak til de to generøse tilbud. Var dog ikke klar over, at der fulgte visse udgifter med for Kommunen (skitser, placering og opstilling). Her hjalp De Forenede Teglværker og lokale virksomheder med donationer.

Med efteråret fulgte også regn og rusk, så derfor foreslog Knud Jensen, vores daværende tekniske direktør, at vi skulle leje et telt, således at håndværkerne, kunne arbejde i læ for regn og vind. Vi lejede derfor et telt hos en lokal udlejer, og arbejdet skred hurtigt fremad.



Nogle kunstnere kræver, at man sidder tæt på. Så må man jo komme i god tid.

1994



Broager kommune, Broagerlands Kunstforening og Cathrinesmindes Venner arrangerer

KUNSTMÅNED på CATHRINESMINDE TEGLVÆRK

FOREDRAGSAFTENER på TEGLVÆRKET kl. 19.30

ENTRE: 30 kr., incl. det sædvanlige traktement på Cathrinesminde Teglværk.

TIRSDAG den 3. maj: *Ib Michael, forfatter* litteratur

TIRSDAG den 10. maj: *Jørgen Haugen Sørensen, billedhugger* skulpturkunst

TORSDAG den 19. maj: *Erik Clausen, gøgler* filmkunst m.m.

TIRSDAG den 24. maj: *Peter Bastian, musiker* musikkunst

MANDAG den 30. maj: *Per Arnoldi, kunstmaler* billedkunst

Forsalg: Broager Kommune, sekretariatet, telefon 74 44 10 33

Elever fra Kunstakademiet i Sønderborg og Kunsthåndværkerskolen i Kolding vil under supervision af Jørgen Haugen Sørensen arbejde i workshops hele maj måned. Desuden vil der på teglværket i maj måned være en permanent udstilling af værker fra Jørgen Haugen Sørensens hånd.

HOVEDSPONSOR:
Broager Spare- og Laanekasse

Vi har også modtaget støtte fra:

Arbejdsmarkedscenter Sønderborg (AF)
Arbejdernes Landsbank
Attec Danmark A/S. Sydals
A-Z i Sønderborg
Broager kommunes Erhvervs- og Turistråd
Broagerlands Kunstfond
De Forenede Teglværker, Egernsund
H.C. Sibbesen, advokat
Hougaard og Fredensborg i Broager
Ihle grafisk produktion, Broager
Malerforbundet, Sønderborg
Murerforbundet, Gråsten
Naturgas Syd, Sønderborg
Posten, Aabenraa
Slagteriregion Syd, Gråsten
SuperBrugsen i Broager
Sydbank Sønderjylland, Broager
Sønderjyllands Amt
Toyota Sønderborg v/Erling Høi Nielsen
Unibank, Broager

DEN FØRSTE KULTURMÅNED, MAJ 1994

Arbejdet med opførelse af skulpturen ved Cathrinesminde Teglværk skulle foregå i det tidlige forår 1994. Efter et byrådsmøde var vi, sædvanen tro, et par stykker, der lige vendte beslutningerne, der var truffet på mødet. I den forbindelse faldt snakken også om den kommende skulptur på Cathrinesminde Teglværk og Jørgen Haugen Sørensen. Rent spontant opstod ideen, at når Jørgen Haugen Sørensen alligevel var i området, så var det måske muligt at få ham til at fortælle noget om sit arbejde med kunsten. Det krævede imidlertid nogen overtalelse at få kunstneren med på ideen, bl.a. fordi han aldrig før havde holdt foredrag om sit arbejde. Men noget tøvende gik han med på ideen. Med et ja fra Jørgen Haugen Sørensen fik vi mere "blod på tanden" og besluttede, at vi ville forsøge at få flere kunstnere til at komme til Cathrinesminde Teglværk i maj måned for dermed at lave et mere bredt program, som forhåbentlig kunne tiltrække flere interesserede tilhørere. Til formålet nedsatte vi et lille 4 mands udvalg med tre fra administrationen og en politiker fra Byrådet.
Det var nærliggende også at kontakte Erik Clausen, som vi jo kendte fra filmen om "Min Fynske Barndom". Også Erik Clausen sagde straks ja til invitationen. Men vi ville gerne have yderligere tre kunstnere, således at vi hver uge i maj måned kunne præsentere en ny. Via min familie havde vi et nært netværk til både Anne Linnet og Per Arnoldi. Anne Linnet sagde imidlertid nej. Per Arnoldi var straks med på ideen.
Nu manglede vi kun to: èn fra musikkens- og én fra litteraturens verden. Ud af mange emner faldt valget på Peter Bastian, som ud over at være atomfysiker også var en formidabel musiker, bl.a. i multi musikgruppen Bazaar, og formidler af musikken i flere TV- og radioprogrammer. Peter Bastian ville meget gerne komme, dog skulle det gå gennem Arte, som varetog hans foredragsrækker. Så lærte vi det, - og fandt ud af, at det faktisk også var meget lettere.
Tilbage stod at finde en repræsentant fra litteraturens verden. Ib Michael er antropolog med speciale i indiansk kultur og sprog og har rejst over det meste af verden, bl.a. på flere togter med Troels Kløvedal og skibet Nordkaperen til Sydamerika. Vi fandt hurtigt et telefonnummer til Ib Michael, som straks sagde ja. Med Ib Michaels accept var programmet på plads til det, der senere skulle vise sig at være det første program i en lang række kulturelle arrangementer på Cathrinesminde Teglværk.
Vi skulle finde et billet prisleje, hvilket gav anledning til nogle diskussioner. Billetprisen skulle gerne ligge på et niveau, der gjorde, at deltagelse i arrangementerne var overkommeligt for alle. Billetprisen skulle også understrege, at Cathrinesminde Teglværk skal være et folkeligt sted, hvor alle har råd til at komme.
Skulle billetprisen holdes på et passende lavt niveau, krævede det sponsorer, - flere end et par stykker, og meget gerne nogle som lagde "bunden" i arrangementet. Hovedsponsorer, med et pænt beløb, var i starten: Broager Sparekasse og De Forenede Teglværker. Hertil kom en pæn række af mindre sponsorer, som samlet gav et beløb, der gjorde, at vi turde binde an med projektet.

Jørgen Haugen Sørensen

Jørgen Haugen Sørensen startede som den første. Vi var meget usikre på, hvor mange der ville møde op og besluttede derfor, at man på forhånd skulle købe billetter i sekretariatet på Broager Rådhus. Til vores store forbløffelse fik vi på kort tid solgt knap 100 billetter. Vi havde regnet med, at foredraget skulle holdes i foredragssalen på Cathrinesminde Teglværk, men den var desværre optaget til andet formål, så derfor måtte vi henlægge det til bygningen "Island." Måske knap så velegnet, men det fungerede alligevel fint.

Jørgen Haugen Sørensen fortalte levende om de skulpturer, han havde lavet forskellige steder i landet, bl.a. den sidste til Sct. Hans Torv på Nørrebro i København. For ham betød størrelsen rigtig meget, og han nævnte gentagne gange, hvor meget den enkelte skulptur vejede. Det betød meget for Jørgen Haugen Sørensen, at hans skulpturer blev brugt. Netop derfor

så han meget gerne, at børn og for den sags skyld også voksne, gerne må klatre på dem, sidde på dem og nyde udsigten - eller måske bare sidde en rolig stund, nyde roen og lade tankerne falde til ro.



Erik Clausen

Erik Clausen er mest kendt for sine socialrealistiske film, der oftest tager udgangspunkt i den almindelige mand, der står lidt i kanten af samfundet, funderer over tilværelsen og ikke helt kan følge med, men som alligevel får sendt budskaber af sted til magthaverne om social uretfærdighed. Det samme gjorde sig absolut gældende i hans foredrag, hvor der blev sendt adskillige hints til især politikere.

Uden opbakning fra den almindelige borger, var det efter Erik Clausens opfattelse umuligt at vinde et valg, især som socialdemokrat. Under foredraget fik Ritt Bjerregaard også en klar hilsen – Erik Clausen var bange for, at hele ansigtet ville falde sammen, hvis hun løste kunden i nakkehåret.



Efter foredraget kørte jeg Erik Clausen til Sønderborg, hvor han skulle overnatte på et af byens hoteller, indtil han næste morgen skulle med fly til København. På vejen derind foreslog han, at vi fandt et sted, hvor vi sammen kunne nyde en godnat øl. Jeg valgte Misses Kro, der i mine unge dage var stedet, hvor Misse hver aften sad bag klaveret og styrede både musik og gæster. Da vi trådte ind af døren, kunne jeg tydelig fornemme og se, at stedet havde undergået en vis forandring. Gæsterne var tydeligvis af et helt andet kliental end dengang - typer med langt hår, hestehaler, tatoveringer i stor stil, bluser og skjorter med afrevne ærmer og læderjakker. Vi fik imidlertid tilkæmpet os en plads ved baren og bestilte to øl. Kort tid efter blev der underligt stille i lokalet, ledsaget af mange stirrende blikke i vores retning. På et tidpunkt gik en af bil-

lardspillerne målrettet hen til os, mens han ivrigt kridtede billardkøen. Da han nåede frem spurgte han, med et intenst stirrende blik på både Erik Clausen og mig, om det ikke var - ledsaget af et spørgende blik. Vi kunne begge bekræfte, at det bestemt var Erik Clausen. Dette udløste øjeblikkeligt et anerkendende nik, hvorefter han returnerede til billardbordet. De øvrige spillere og andre i lokalet lyttede intenst til ham, hvorefter flere sendte anerkendende blikke og smil i vores retning. Vi var derefter fuldt ud accepteret i lokalet - nærmest som en af dem, og den livlige samtale blev genoptaget. Og ingen fik lov til at genere os!"

Ib Michael

Den tredje oplægsholder var Ib Michael, der levende fortalte om sit forfatterskab, bl.a. om sin sidste bog: Kilroy, Kilroy. I bogen beskriver han rejsen til øen Tongareva i Stillehavet sammen med Troels Kløvedal og skibet Nordkaperen. Ib Michael får en stormende modtagelse på øen, fordi der i hans pas også står Rasmussen som efternavn. Årsagen er, at næsten halvdelen af øens indbyggere også bærer navnet Rasmussen, idet de er efterkommere af kaptajn Viggo Rasmussen, som for mange år siden levede på øen. Netop derfor bliver Ib Michael indkvarteret i kaptajnens hus, hvor han finder flere breve fra kaptajn Rasmussen. Breve, der senere danner baggrund for fortællingerne i bogen: Kilroy, Kilroy.
En af fortællingerne omhandler et skib fyldt med flygler af mærket Steinway, som under en storm forliser i Stillehavet. Da Ib Michael fortæller om forliset, tegner der sig langsomt et tydeligt billede af et skib, der langsomt synker i havet som en andet Titanic, mens den samlede besætning spiller på de mange Steinway flygler, der til sidst ender på havbunden, hvor Klabautermanden tager over og fortsætter med at spille store symfonier, alt i mens fisk og andre havdyr med store forundrede øjne lytter med.

Peter Bastian

Peter Bastian var bestemt et multi-engageret menneske, ikke kun i fysikkens verden, men bestemt også i musikkens verden. Gennem sit foredrag fik han åbnet vores øjne for en helt anden gren af den rytmiske musik. Han startede med at klippe huller i et sugerør, som han derefter spillede på, som om det var en blokfløjte af høj kvalitet. Derefter indførte han os alle i rytmikken i sigøjnernes folkemusik, - en rytme der på afgørende facon ligger langt fra vores traditionelle musik, men ikke desto mindre er særdeles spændende.
Bestemt en god og ny måde at få indblik i en gren af musikken, som vi desværre hører alt for sjældent. Peter Bastian var fascineret af især sigøjnermusikken, men absolut også den rumænske folkemusik.

Per Arnoldi

Den sidste oplægsholder var kunstmaleren mm. Per Arnoldi. Per Arnoldis foredrag kredsede især omkring kunst i hverdagen, især kunst for os alle. Hans pointering af vigtigheden af kunst i hverdagen ledte hurtigt tankerne hen imod digteren og samfundsdebattøren Carl Scharnberg, der i bogen: "Afrivnings Almanak" fra 70'erne skrev: "Hvis vi ikke må tale politik, er det som at få tænderne revet ud. Så er der kun søbemaden tilbage". I Per Arnoldis udlægning var ordet politik blot erstattet af kunst. Som eksempel herpå beskrev han en mælkekarton, der uden inspiration fra kunstens verden ville være grå, uinteressant og yderst kedelig. Eller med andre ord er alle brugsgenstande på én eller anden måde i deres design inspireret af kunstnernes verden. Nogle mere end andre.

Før eller efter arrangementet.

Det skete, at oplægsholderne blev inviteret på middag i hjemmet hos os på Farverløkke i Broager. Her kunne man stille og roligt forberede sig til aftenens arrangement og få styr på nervøsiteten.
Andre gange spiste vi sammen med oplægsholderne før eller efter arrangementet på Cathrinesminde Teglværk.

Signatur på plakaten

Heldigvis bad vi allerede fra det første arrangement de agerende om at skrive deres signatur på plakaten. Den første

plakat var tegnet af Martin Quist fra Egernsund. Kun Per Arnoldi var lidt betænkelig. Men da han så, at alle de øvrige oplægsholdere havde sat deres signatur – og at især Martin Quist både havde signeret plakaten og sat numre på dem, var han ikke længere i tvivl. Dermed havde vi lagt en linje for, at alle vores sponsorer og andre, som havde hjulpet med at få arrangementet på benene, hver fik udleveret en indrammet plakat som tak for hjælpen. Da udvalgets politiker var speciel kunstinteresseret med mange kontakter, har det været ham, der har stået bag alle kommende plakater.

Foredragssalen blev "for lille"

Da maj måneds arrangementer var slut, kunne vi konstatere, at det, der startede som en tilfældighed, havde udviklet sig til en succes. Vi havde regnet med, at alle foredrag kunne afholdes i Cathrinesminde Teglværks foredragssal, men forsalget af billetter viste, at vi var nødt til at "flytte" ind i formeriet, der kunne rumme ca. 420 personer.

Der kunne her være bidende koldt, men publikum lærte hurtigt at medbringe puder og tæpper. Efterfølgende sørgede vi for en varmekanon. Det hjalp meget på temperaturen i lokalet.

Ole Jellingsø, der på daværende tidspunkt var rektor på Statsskolen i Sønderborg, gjorde det bestemt ikke lettere for os, da han meget rosende og anerkendende sagde, at vi havde lavet en stor succes, men der var kun én fejl - vi var begyndt fra den forkerte ende, så nu blev det svært at følge op.



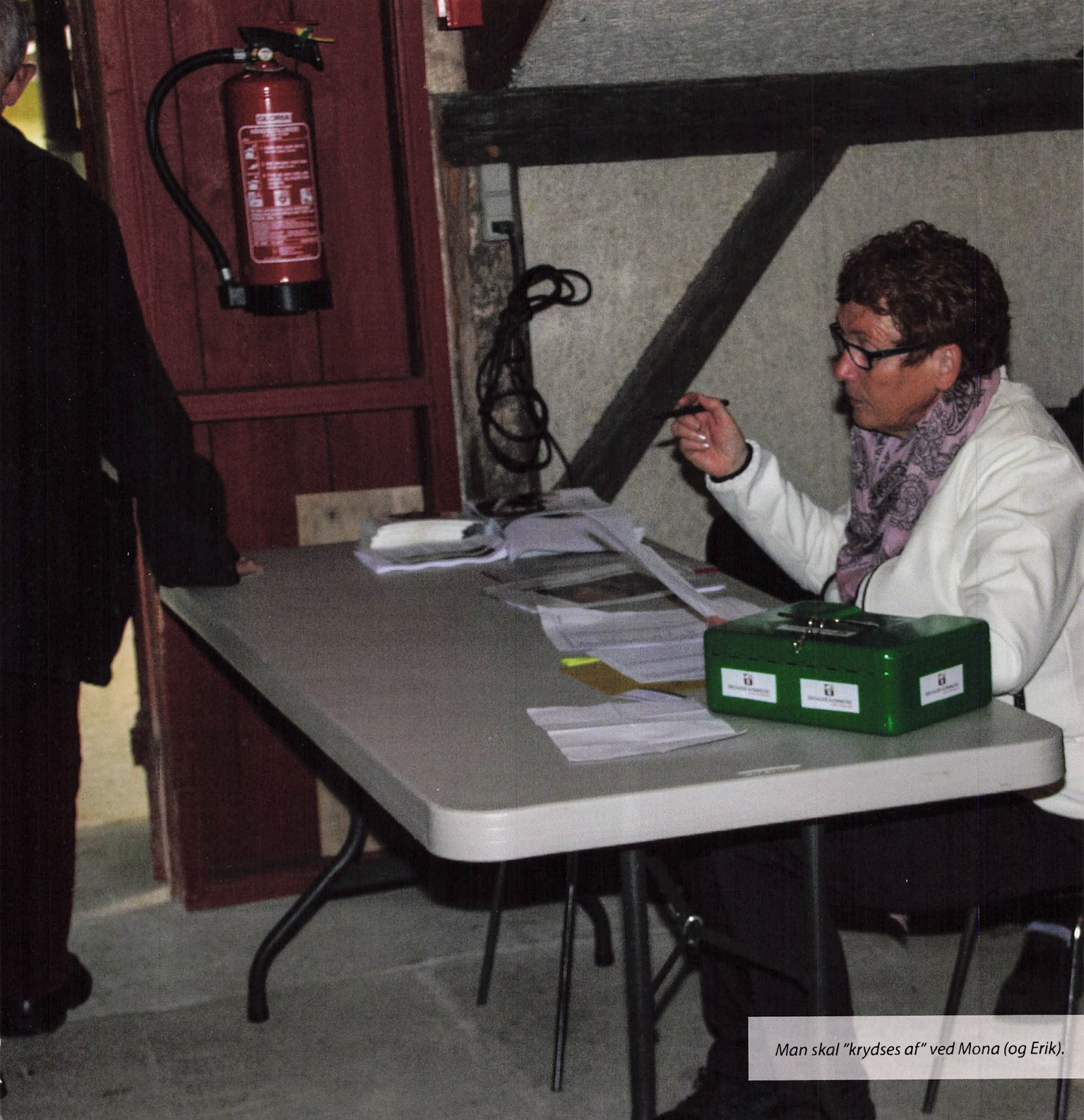

Man skal "krydses af" ved Mona (og Erik).

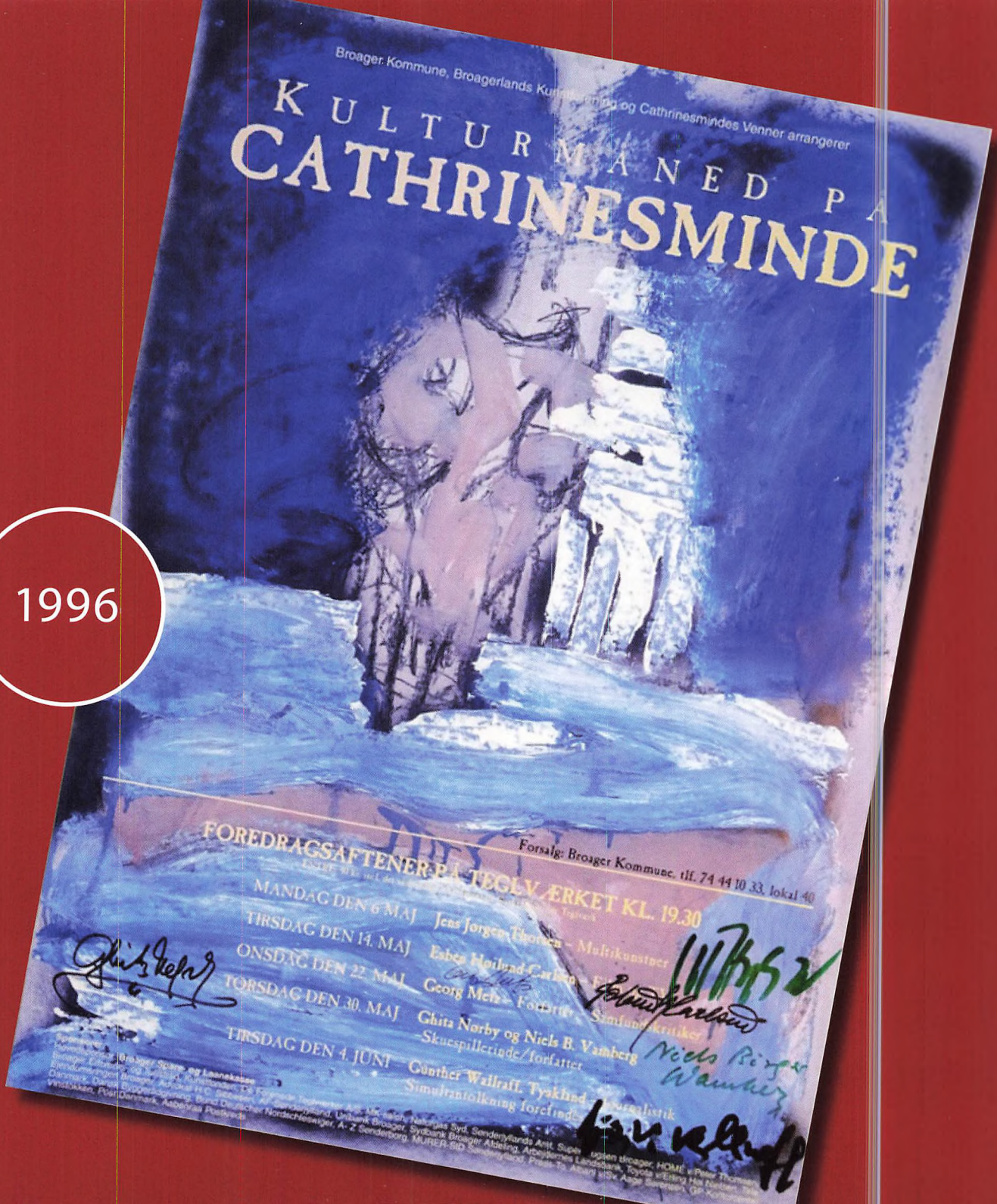
Broager Kommune, Broagerlands Kulturforening og Cathrinesmindes Venner arrangerer
KULTURMÅNED PÅ
CATHRINESMINDE
Forsalg: Broager Kommune, tlf. 74 44 10 33, lokal 40
FOREDRAGSAFTENER PÅ TEGLVÆRKET KL. 19.30
MANDAG DEN 6 MAJ Jens Jørgen Thorsen - Multikunstner
TIRSDAG DEN 14. MAJ
ONSDAG DEN 22. MAJ
TORSDAG DEN 30. MAJ Ghita Nørby og Niels B. Vamberg
Skuespillerinde/forfatter
TIRSDAG DEN 4. JUNI Günther Wallraff. Tyskland
Simultantolkning

1996

KULTURMÅNED 1996.

Jens Jørgen Thorsen

Med Ole Jellingsøs ord in mente, var det bestemt ikke let at følge op på den første kulturmåned på Cathrinesminde Teglværk. Men med opbakning fra sponsorerne besluttede vi at gøre forsøget. Den første oplægsholder i 1996 var multikunstneren Jens Jørgen Thorsen, mest kendt for sine planer om at lave en Jesus-film, men også for hans spraglede kunst. Mange forbinder ham sikkert også med kunstneren Jørgen Nash og "mordet" på Den Lille Havfrue, men dette henstår nu meget usikkert.

Jens Jørgen Thorsen indledte sit foredrag med det mystiske, det ukendte, det dragende og i sidste ende det afslørende, eller åbenbaringen for beskueren. Han tog udgangspunkt i Elisabeth, en smuk ung pige fra hans tidlige ungdom. Thorsen og en kollega ville utroligt gerne male hende, især da hun kropsmæssigt var særdeles veldrejet og med et passende stort brystparti. Elisabeth indvilligede med nogen betænkelighed i at stå model for de to unge herrer, men ville kun optræde i bikini, altså ikke noget med at smide BH'en, til stor skuffelse for de spirende kunstmalere. De måtte derfor selv finde frem til litteratur, fotos og lignende, som beskrev den kvindelige anatomi. Undervejs gjorde de mange forsøg på at skitsere de 2 "forbudte" områder, men uden held, -som fremgik af de mange skitser, Thorsen tegnede på flipoverens papir. Til sidst søgte de hjælp på biblioteket, men heller ikke det hjalp. Presset steg derfor på den unge pige, som til sidst "gav efter". De to kunstnere opdagede, at brystpartiet på en kvinde blot var en ganske almindelig del af kroppen.

Esben Høilund-Carlsen

Den næste foredragsholder var Esben Høilund-Carlsen, bysbarn fra Broager, bl.a. kendt for sin film om: Apotekeren fra Broager. Her formåede han at vise, at også amatørskuespillere kan levere en krimi på højt niveeau. Dramaet om Apotekeren fra Broager blev over flere afsnit sendt i TV Syd, som én af deres første større egenproduktioner. Forud havde Esben med stor succes instrueret filmatiseringen af bogen: Nitten Røde Roser, et kærlighedsdrama med store konsekvenser.

I foredraget fortalte Esben levende om tilblivelsen af dramaet om Apotekeren fra Broager, hvori flere lokale amatørskuespillere, bl.a. med rod i Det Lille Teater i Gråsten, havde medvirket. Undervejs i foredraget fik han flere bemærkninger fra publikum – eller måske mere præcist fra gamle skolekammerater og venner fra barndommen og ungdomstiden i Broager. En ny og levende måde at inddrage et publikum i et foredrag, og atter så vi flere nye ansigter, som bestemt ikke havde deres jævnlige gang på museet Cathrinesminde Teglværk.

Georg Metz

Den tredje foredragsholder var daværende chefredaktør for avisen Information – også kaldet Den Mindst Ringe Avis, Georg Metz. Selv om vi kaldte os Kulturmåned fandt vi alligevel, at også journalistikken er en vigtig del af vores kulturelle hverdag, og da Georg Metz samtidig er en formidabel formidler, var det nærliggende at rette henvendelse til ham. Også Georg Metz sagde hurtigt ja til at komme til Cathrinesminde Teglværk. Senere fortalte vi hans klummeredaktør, at han skulle holde foredrag på Cathrinesminde Teglværk, at traktementet i pausen var kaffepunch og fedtemadder. Det afstedkom en kort klummebemærkning i avisen samme dag som Georg Metz skulle holde sit foredrag med følgende kommentar: "Hvad chefredaktøren ikke ved, men hvad klummeredaktøren ved, er, at traktementet på Cathrinesminde Teglværk i Broager består af fedtemadder og kaffepunch. Velbekomme!"

På denne måde fik vi også omtalt både Kulturmåned og Cathrinesminde Teglværk i Information.

Githa Nørby og Niels B. Wamberg

Det fjerde foredrag var parret Ghita Nørby og Niels B. Wamberg, som vi fik kontakt til gennem Arte. Wamberg havde netop udgivet en biografi om Ghita Nørby, og de var

efterfølgende begyndt sammen at tage på turné for i en samtale at formidle indholdet i biografien. Begge blev inden foredraget indkvarteret på Interscan i Sønderborg hvor jeg hentede dem til en stort set udsolgt aften.
Undervejs til Cathrinesminde Teglværk spurgte Ghita Nørby, om det var noget særligt, vi ville have, de lagde vægt på under foredraget. Jeg vidste at Ghita Nørby som mange andre døjede med ordblindhed - bestemt ikke noget let udgangspunkt for en skuespiller. Det var derfor nærliggende at spørge, om de i foredraget ville komme ind på dette emne, at de beskrev, hvordan hun havde overvundet angsten for at nogle skulle opdage hendes ordblindhed, og hvordan hun håndterede det i hverdagen. Det ville de meget gerne, og heldigvis blev det en ikke ubetydelig del af deres foredrag. De bekræftede dermed, at også ordblindhed med de rette hjælpemidler, er et handicap, som kan overvindes.

Günther Wallraff

I arbejdsgruppen havde vi længe talt om, at det kunne være spændende også at have en udenlandsk foredragsholder. Nogle af os var ganske fascineret af den tyske forfatter og journalist, Günther Wallraff, der var en af de allerførste til at udøve "under cover journalistikken". Sine oplevelser beskrev han i flere bøger, bl.a. som journalist på Bild Zeitung og i bogen "Jeg, Ali", hvor han, forklædt som tyrkisk gæstearbejder, beskrev den grove udnyttelse af datidens gæstearbejdere i Tyskland.

Desværre var det ikke helt let at få kontakt til ham, men gennem forlaget Per Kofod, som havde udgivet hans bøger i Danmark, lykkedes det. Med hjælp fra Ruth Nielsen fra avisen Der Nordschleswiger fik vi skrevet og oversat et brev til ham, hvori vi spurgte, om han ville holde et foredrag på Cathrinesminde Teglværk om sit arbejder som "under cover journalist". Efter nogen tid kom der svar tilbage. Han ville meget gerne tage rejsen fra München til Broager, for at holde et foredrag for os, blot vi ville hente ham og hans kone på banegården i Flensborg.

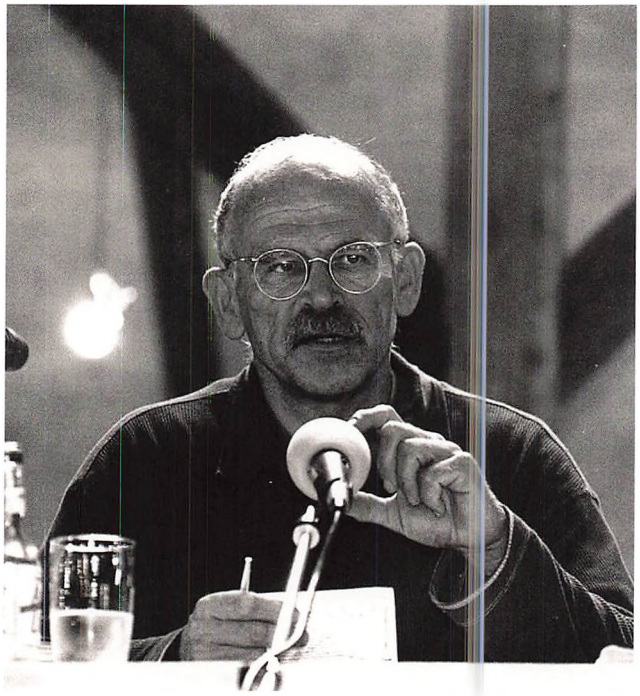

Forinden foredraget havde vi via Kresten Philipsen fået tilsagn om, at Sønderjyllands Amt gerne ville hjælpe med simultantolkning, men jo tættere vi kom på datoen for arrangementet, jo flere billetter solgte vi, for til sidst nærmest at kunne melde udsolgt. Desværre viste det sig at Sønderjyllands Amt kun havde tolkeudstyr til ca. 100 tilhørere. Jeg havde dengang en plads i formandsskabet for Arbejdsmarkedsrådet i Sønderjyllands Amt sammen med bl.a. John Brødegaard, der var personaledirektør på Danfoss. Det var derfor nærliggende at spørge John Brødegaard, om Danfoss måske havde mulighed for at hjælpe os, hvilket resulterede i endnu et sæt tolkeudstyr, således at ca. 200 tilhørere kunne opleve foredraget med Simultantolkning. Resten måtte klare sig med egne tyskkundskaber.
Heldigvis forløb selve aftenen uden problemer. Günther Wallraff sad ganske alene på scenen bag et af de gamle borde fra Stinnes Kro – for lokale bedre kendt som Heine Horns

Kro – mens han fortalte om sit arbejde i bunden af det tyske arbejdsmarked, forklædt som tyrkisk gæstearbejder med navnet Ali. Han fortalte bl.a., at han for at teste forklædningen havde fået en ven til at invitere sig med hjem til sin egen mor. Da hun ikke genkendte ham, vidste han, at forklædningen var god nok. Hans fortællinger var især koncentreret omkring den grove udnyttelse af uorganiseret arbejdskraft, glubske arbejdsgivere eller vikarbureauer, som uden medmenneskelig sympati udlejede billig, sort og udenlands arbejdskraft til de mest farlige arbejdsopgaver. Men også om den indkvartering, man tilbød denne gruppe. Da han på et tidspunkt omtalte lejlighederne, eller nok nærmere bestemt, lejekasernerne i Dieselsstrasse i München, var stemningen så intens, at man nærmest kunne lugte dieselolien i hele lokalet! En helt fantastisk aften, som vi aldrig vil glemme.

Efter foredraget samledes nogle af os, bl.a. Ruth Nielsen fra Der Nordschleswiger, privat hos os og fortsatte samtalen med Günther Wallraff til langt ud på natten.



1997

Broager Kommune, Broagerlands Kunstforening og Cathrinesmindes Venner arrangerer

KULTURMÅNED PÅ CATHRINESMINDE

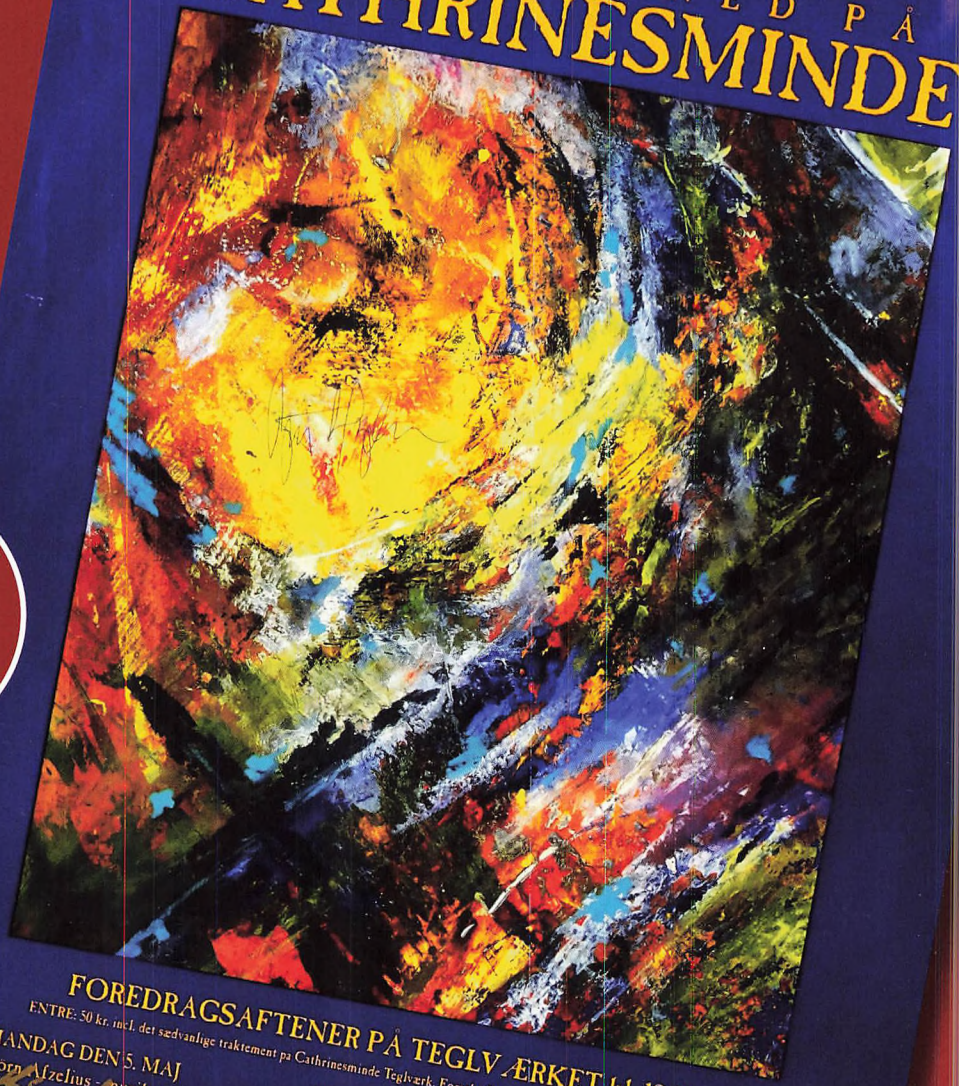

FOREDRAGSAFTENER PÅ TEGLVÆRKET kl. 19.30

ENTRE: 50 kr. incl. det sædvanlige traktement på Cathrinesminde Teglværk. Forsalg: Broager Kommune, tlf. 74 44 10 33, lok. 100

MANDAG DEN 5. MAJ
Bjørn Afzelius - musiker/forfatter

TIRSDAG DEN 13. MAJ
H.P. Clausen - generalkonsul, Flensborg

TIRSDAG DEN 20. MAJ
Dorrit Willumsen - forfatter

TIRSDAG DEN 27. MAJ
Jens Nauntofte - forfatter/journalist

TIRSDAG DEN 3. JUNI
Jens Okking, skuespiller

Sponsorer:
Hovedsponsor: **Broager Sparre- og Laanekasse**
De Forenede Teglværker A/S, Kunstfonden, MK-salon, Naturgas Syd, SuperBrugsen, JOME v/Peter Thomsen, Ejendomsringen Broager, Advokat H.C. Sibbesen, AF-Sønderjylland, Unibank Broager, Sydbank Broager Afdeling, Arbejdernes Landsbank, Toyota v/Erling Hoi Nielsen, Tele Danmark, Dansk Byggeradgivning, Bund Deutscher Nordschleswiger, A-Z Sønderborg, MURER-SID Sønderjylland, Press-To, Albani v/Sv. Aage Sprensen, GP-KontorSystemer, vinstokken, Post Danmark, Aabenraa Postkreds, Carl C. Biehl Gråsten

KULTURMÅNED 1997

Björn Afzelius

Efter de to første kulturmåneder havde vi efterhånden fundet melodien. I stedet for selv at opsøge de enkelte kunstnere, var det meget lettere at ringe til et af de mange bookingbureauer, som i øvrigt også havde stået for nogle af de tidligere arrangementer. Vi ville meget gerne have en kunstner fra udlandet, bl.a. for at favne noget bredere. Der blev derfor ringet til Arte og spurgt, om de kunne hjælpe. Efter lidt betænkningstid vendte Arte tilbage og foreslog den svenske sanger og komponist Björn Afzelius, men prisen var 25.000 kr., plus det løse. Umiddelbart fandt én i gruppen at prisen forekom rimelig, da Bjørn Afzelius jo var en rimelig kendt kunstner. Jeg var lidt forundret over, at vedkommende kendte Bjørn Afzelius, men når han sagde god for prisen, så så jeg ikke noget problem. Det viste sig dog langt fra at være tilfældet. Da PR-materialet med foto mm. dukkede op, konstaterede han, at det bestemt ikke var den person, som havde spillet med i Abba og ledsagede det med ordene: "Det er garanteret en eller anden særdeles venstreorienteret person, som du har skaffet til Cathrinesminde Teglværk!" Det kunne jeg jo ikke benægte, og svarede, at Bjørn Afzelius ganske rigtigt ikke havde spillet med i Abba – men i Hoola Bandoola Band. Han var fuldstændig uimponeret over Hoola Bandoola "et eller andet" og svarede: "Det bliver en katastrofe, der kommer ikke et øje!". Vi var herefter noget betænkelige, kontrakten var jo underskrevet, men heldigvis viste det sig meget hurtigt, at vi igen havde ramt plet, idet vi meget hurtigt kunne melde udsolgt. I øvrigt udtrykte flere begejstring over, at vi formåede at trække en kunstner som Björn Afzelius til Broager. Selve aftenen forløb også langt ud over det forventelige, publikum var særdeles lydhøre, også overfor de mange fortællinger, som Björn Afzelius ledsagede de enkelte numre med. Bl.a. fortalte han om, hvorledes han havde ringet til Anne Linnet for at "låne" hendes sang om Tusind Stykker, som han gjorde til et stjernenummer under navnet Tusen Bitar. Inden han sluttede, fortalte han også om et nyt album, som skulle udkomme kort tid efter. Desværre nåede han ikke at gøre albummet helt færdigt, idet han døde af kræft kort tid efter, han var i Broager, kun 52 år gammel. Men forinden nåede vi at opleve en stor kunstner med et varmt hjerte og en stærk social tilgang til de svageste i samfundet i sine mange tekster. Vi vil mindes ham i respekt. Og samtidig var vi ikke så lidt stolte af, at vi på Cathrinesminde Teglværk kunne præsentere en kunstner, der flere gange havde stået på Orange Scene på Roskilde Festival.

H.P. Clausen

H.P. Clausen kom fra Århus Universitet med en fortid som formand for Sandbjerg Gods og kulturminister i én af Schlüters regeringer, og nu som generalkonsul for det danske mindretal i Flensborg. I vores lille arbejdsgruppe havde vi flere gange talt om, at vi gerne ville benytte vores geografiske beliggenhed til også at informere om tiltag og udvikling syd for grænsen for derigennem at skabe en større samhørighed hen over vores fælles grænse. Det var derfor naturligt at tage kontakt til H.P. Clausen og bede ham om et foredrag om udviklingen i Tyskland og især i grænseregionen, set fra en dansk embedsmand boende i Flensborg. Vi kunne desværre ikke samle tilhørere nok til at fylde den store maskinhal på Cathrinesminde Teglværk, til gengæld var foredragssalen fyldt til sidste stol.



Og H.P. Clausen leverede fuld valuta for pengene, idet tilhørerne fik et ukendt indblik i både en generalkonsuls hverdag

med repræsentative pligter i embedsmandsboligen, krydret med små anekdoter om forskellige berømtheders besøg, men også om udviklingen til den store nabo mod syd. I omtalen af grænselandet nævnte han den store betydning, samarbejdet mellem dansk og tysk på begge sider af grænsen havde for andre mindretal i Europa. Et forhold, der ofte blev omtalt og fremhævet, når han havde gæster på besøg i embedsboligen fra andre mindretalsområder i Europa.

Dorrit Willumsen

Vi var så småt begyndt at finde en linje i foredragsrækken, eller måske rettere, et ønske om at præsentere flere kunstarter og dermed ramme mere bredt. Samtidig ville vi også gerne åbne for smallere kunstnere, der måske var knap så kendte. Vi var derfor enige om, at vi gerne ville have besøg af en forfatter, og gerne én som var højaktuel med en ny bog. Som en start havde vi lavet en liste over mulige emner, gerne med en kvindelig forfatter for at skabe kønslighed i foredragsrækken. Listen var ikke prioriteret, så det var bare med at starte fra en ende.
Et af forslagene var Dorrit Willumsen, som gerne ville komme. Hun var netop aktuel med sin seneste bog om forfatteren Hermann Bang med rødder til Als, så vi lavede straks en aftale med hende. I aftalen indgik bl.a., at hun skulle hentes ved toget i Sønderborg.
Under foredraget oplevede vi et helt utroligt beskedent menneske, men alligevel et menneske med en stærk udstråling. Som publikum var man ikke et øjeblik i tvivl om, at her hørte vi en forfatter med et helt ualmindeligt talent for fortællinger. Fortællinger om det centrale i store dele af vores liv, om kærligheden mellem to mennesker, den udfordrende, den søgende og kærligheden, når den er værst.
Det sidste kom i høj grad til udtryk i hendes bog om forfatteren Hermann Bang, der som bekendt levede et liv i skjul som homoseksuel. Dejligt befriende at en stor forfatter som Dorrit Willumsen også formåede at skildre en stor forfatterkollegas evige søgen efter kærlighed og accept, som i sin samtid blev mødt med fordømmelse, forhånelse, straf og i nogle situationer, anbringelse på psykiatriske hospitaler.

Jens Nauntofte

I vores bestræbelser på at skildre forskellige områder af samfundet ved hver Kulturmåned faldt valget også dette år på journalistikken. Måske ikke direkte en del af kulturlivet, men dog alligevel en væsentlig del af vores hverdag. Jens Nauntofte var et naturligt valg, idet han var en meget anerkendt journalist, men også fordi han i flere artikler havde skildret konflikten på Balkan – eller i ex. Jugoslavien. Han havde selv været i området flere gange. Han fortalte bl.a., at hvis man ser en stor gruppe mennesker flygte i en retning, og en mindre gruppe i modsat retning, så var den sidste gruppe en flok journalister på besøg i krigszonen for at skildre krigens udvikling. En form for galgenhumor for at understrege alvoren og de risici mange journalister udsætter sig selv for, når de bringer beretninger fra alvorlige brændpunkter på verdensplan.

Jens Okking

Flere af vore gæster, bl.a. Hanne Risgaard fra Skærtoft Mølle, havde foreslået Jens Okking som foredragsholder. Da vi tog kontakt til ham, svarede han straks, at han meget gerne ville komme, men da vi talte om honorar, blev han lidt lang i spyttet. Han vidste ikke helt hvor meget han kunne tage. Helst ville han ikke have noget, men måske vi kunne give noget til et godt formål, og så kunne han få lidt til at dække sine rejseomkostninger mm. Da han kom, foreslog han selv, at vi skulle købe en passende mængde snaps og nye kartofler til beboerne på kommunens plejehjem, så var han såmænd godt tilfreds.
Hanne Risgaard havde foreslået, at vi bad ham tale om mad og kvinder. Det indvilligede han i, også selv om han meget heller ville tale om Storm P. Under foredraget viste det sig også tydeligt, at vort forslag om emne absolut ikke passede ham, så efter pausen slog han selv over i fortællinger om Storm P. Derefter gik det meget lettere, man kunne tydelig høre at han talte sig varm og fandt publikum.
Og dagen efter fik alle beboere på kommunens plejehjem nye kartofler og nærmest al den snaps dertil, som de kunne drikke.



Trykket er ovre, alle er kommet ...

1999

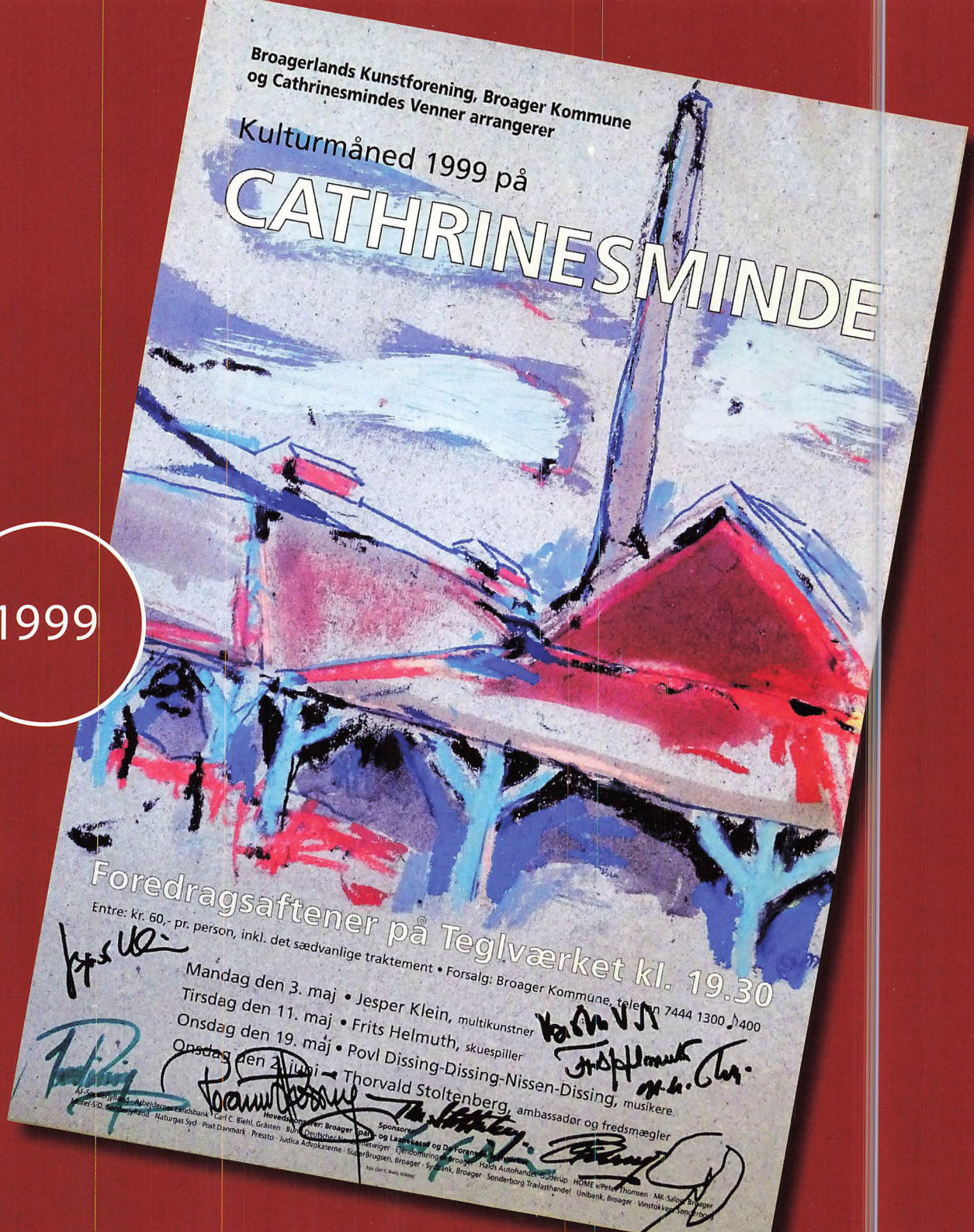
Broagerlands Kunstforening, Broager Kommune
og Cathrinesmindes Venner arrangerer
Kulturmåned 1999 på
CATHRINESMINDE
Foredragsaftener på Teglværket kl. 19.30
Entre: Kr. 60,- pr. person, inkl. det sædvanlige traktement • Forsalg: Broager Kommune, telefon 7444 1300 / 1400
Mandag den 3. maj • Jesper Klein, multikunstner
Tirsdag den 11. maj • Frits Helmuth, skuespiller
Onsdag den 19. maj • Povl Dissing-Dissing-Nissen-Dissing, musikere
Onsdag den 2. juni • Thorvald Stoltenberg, ambassadør og fredsmægler

KULTURMÅNED 1999.

Efter de tre foregående arrangementer begyndte det at blive vanskeligere at finde emner til dette års Kulturmåned. Derudover fandt vi, at hele 5 arrangementer var lidt i overkanten, både for publikum og for os, så derfor besluttede vi, at Kulturmåneden fremover kun skulle omfatte 4 arrangementer, men at de fortsat skulle ligge i maj måned, dog med mulighed for undtagelser, hvis kabalen ikke kunne gå op. Af erfaring vidste vi nu, at det første problem er at finde 4 foredragsholdere. Den næste udfordring er at fordele dem over hele måneden.

Jesper Klein

Valget af den første foredragsholder dette år faldt på Jesper Klein. Dagen hvor han skulle optræde, var jeg til et møde i København. Da han også skulle med flyet fra København til Sønderborg, mødte jeg Jesper Klein i lufthavnen, så vi fulgtes i flyet og kørte fra Sønderborg Lufthavn direkte til Cathrinesminde Teglværk.
Under foredraget viste det sig desværre ret tydeligt, at foredrag bestemt ikke var hans stærkeste side. Han formåede dog alligevel, på sin egen spændende facon, at fortælle om arbejdet som skuespiller, både på de skrå brædder og i film, og som en bærende kraft i rollen som rigsarkivar Birger Bertramsen i en af de årlige julekalendere for børn.

Fritz Helmuth

Anderledes var det med skuespilleren Fritz Helmuth. I ham havde vi fundet personen, som på et højt niveau kunne binde rollen som skuespiller sammen med folkevisesangeren.
Vi fik i første del den aften masser af anekdoter fra hans tid som skuespiller, men også om de trængsler, han oplevede i jobbet. F.eks. når der ikke var opgaver, og man forgæves ventede på en ny rolle på teater eller i film. Men også om at være søn af en stor skuespiller og revy kendis, Osvald Helmuth, og de forventninger han var oppe imod, i både drengeårene og senere, da han selv begyndte at optræde.

Efter pausen fortsatte han med folkeviser, ikke kun fra højskolesangbogen, men også med eksempler på de mange viser han selv gennem årene havde optrådt med og indspillet, først på LP-plader og senere CD. En af de aftener, hvor vi virkelig fik øjnene op for den danske sangskat, Grundvigs mange salmer omsat til moderne folkeviser kombineret med helt nye tekster og melodier. En aften som efterfølgende absolut gav lyst til at erhverve én af hans mange indspilninger for at genopleve en dejlig aften i folkemusikkens verden.

Dissing-Dissing-Nissen-Dissing

Povl Dissing har for mig altid stået som et ikon indenfor fortolkning af især Shel Silversteins mange tekster. Hvem husker endnu ikke hans fortolkning af sangen: "25 minutter endnu," om en forbryder, der skal henrettes ved hængning, og de tanker han gør sig i de sidste 25 minutter. Men også hans mangeårige samarbejde med Benny Anderen, især omkring Svantes Viser. Jeg var derfor særdeles godt tilfreds med, at de andre i gruppen sagde ja til, at vi lavede en aftale med Povl Dissing, hans sønner, Rasmus og Jonas Dissing samt vennen Las Nissen, også selv om vi i princippet afveg lidt fra vores koncept om at have fire forskellige kunstarter. Med Fritz Helmuth havde vi jo allerede haft en repræsentant for folkemusikken.

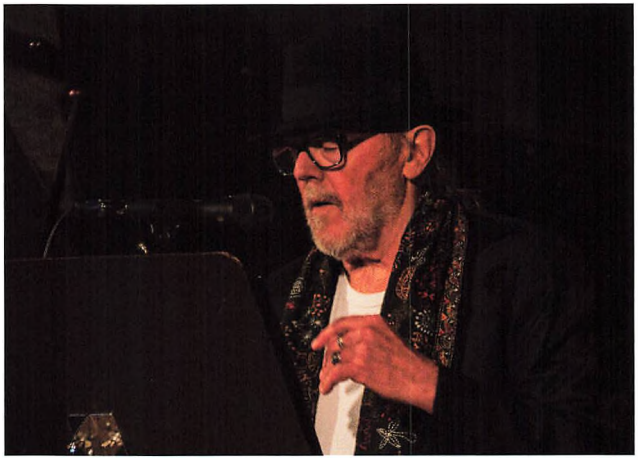

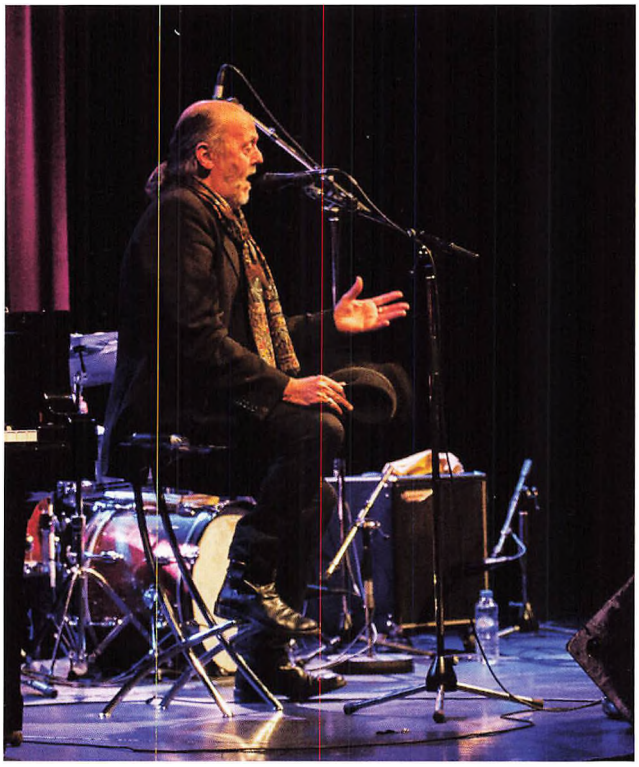

Det viste sig nu alligevel at blive en stor succes, især det meget følsomme mundharmonikaspil fra Las Nissen var med til at skabe en nærmest helt fortryllende stemning i den gamle produktionshal. Men endnu bedre var, at vi efterfølgende fik en god snak med Povl Dissing om et senere arrangement med ham og Benny Andersen, en mulighed han bestemt ikke ville udelukke, da han fandt at Cathrinesminde Teglværk i forhold til mange andre steder var et helt fantastisk spillested. Vi lavede derfor en foreløbig aftale om, at han ville tale med Benny Andersen om et arrangement hos os til Kulturmåneden to år senere.

Thorvald Stoltenberg

Som tidligere nævnt havde vi et ønske om også at hente udenlandske kunstnere til kulturmåneden på Cathrinesminde Teglværk, men desværre måtte vi erkende, at dette var noget lettere sagt end gjort.

På den årlige borgmesterkonference på Den Kommunale Højskole i Grenå, havde Kommunernes Landsforening (KL) fået den tidligere ambassadør, fredsmægler mm. Thorvald Stoltenberg, til at holde et foredrag om konflikten på Balkan. Et uhyre spændende foredrag, hvor Stoltenberg tegnede en linje fra konfliktens begyndelse, de uhyrligheder konflikten havde skabt og de fremtidige muligheder for de nye lande, der var opstået efter Jugoslaviens sammenbrud.

Ad mange omveje fik vi en adresse til ham, skrev et brev og inviterede ham til Cathrinesminde Teglværk, hvor vi med henvisning til foredraget på Den Kommunale Højskole spurgte, om han ville holde samme foredrag i Broager. Det ville han meget gerne, og igen oplevede vi en helt intens stemning, da han fortalte om de menneskelige lidelser, befolkning på Balkan havde været igennem og om de personer, som stod bag de ekstreme nationalistiske holdninger, som havde skabt konflikten. Vi hørte også om de katastrofale fejltagelser og svigt, som FN og det internationale samfund havde begået undervejs. Til slut i foredraget gav Stoltenberg en analyse af Serbiens fremtid i det internationale samfund. Konklusionen var, at så længe det nye styre i Serbien holdt hånden over Slobodan Milosevic og Radovan Karadzic, ville de ikke opnå medlemskab af EU, som ellers var et af deres store ønsker. Derfor var det blot et spørgsmål om tid, før de begge ville blive anholdt og stillet for en dommer i Den Internationale Domstol i Haag. En forudsigelse, der et par år senere blev en realitet. Begge blev som bekendt anholdt, stillet for dommeren og idømt strenge straffe for deres andel i folkemordet i ex Jugoslavien.



Her er godt nok kommet mange.

2001

Broagerlands Kunstforening, Cathrinesmindes Venner
og Broager Kommune arrangerer

Kulturmåned 2001 på
CATHRINESMINDE TEGLVÆRK



ARRANGEMENTERNE STARTER på TEGLVÆRKET kl. 19.30

Tirsdag den 8. maj: Hofmarskal Søren Haslund-Christensen
Fredag den 18. maj: Benny Andersen og Poul Dissing
Tirsdag den 22. maj: Troels Kløvedal
Onsdag den 30. maj: Hanne-Vibeke Holst.

Entré, inkl. det sædvanlige traktement på Cathrinesminde Teglværk: 70 kr. pr. person. Forsalg: Broager Kommune, telefon 7444 1300 ↳ 400.

Hovedsponsorer: Broager Spare- og Laanekasse og Egernsund Tegl A/S

AF-Sønderjylland, Arbejdernes Landsbank, Bund Deutscher Nordschleswiger, Cimber Air, Cimbria Tømmerhandel, DONG Naturgas, Ejendomsringen Broager, HOME Broager, HOME Sønderborg, KE Rengøringsartikler, Lemminkäinen (tidligere Icopal), Judica Advokaterne, Kontor SYD, Halds Autohandel Guderup, MK-salon, Murer-SiD Sønderjylland, PM Herre- og Dametøj, Post Danmark, Rambøll, Ringe Karrosseri, Silvan Sønderborg, SuperBrugsen Broager, Sydbank Broager, Tele Danmark, Top Tryk, Unibank Broager, Vinstokken.

KULTURMÅNED 2001

Søren Haslund-Christensen

Da vi skulle lave programmet for 2001 kom Den Kommunale Højskole igen i spil. Jeg havde året forinden hørt et spændende foredrag af hofmarskal Søren Haslund-Christensen om arbejdet som hofmarskal og det at være meget tæt på den kongelige familie. Jeg foreslog derfor, at vi inviterede ham som den første foredragsholder, hvilket de øvrige i gruppen bestemt var med på. Og heldigvis sagde han straks ja tak!
Sønderjyderne har i den nyere historie altid haft en tæt tilknytning til kongehuset, bl.a. gennem Dronning Ingrids tætte forbindelse til folketingsmedlem I.P. Nielsen. I.P., som han hed lokalt, blev af Stauning sendt til Sønderjylland umiddelbart efter genforeningen for at organisere den sønderjyske arbejderklasse.
Gennem sit arbejde kom I.P. meget tæt på Dronning Ingrid, og sammen gjorde de et stort arbejde gennem Kronprins Frederik og Kronprinsesse Ingrids Fond for Sønderjylland. Selv om det i dag er mange år siden, står kongehuset stadig som en fast bastion for mange sønderjyder. Måske det var derfor, vi fik solgt rigtig mange billetter til denne aften – eller måske blot nysgerrighed om arbejdet bag kulissen i kongehuset.
Søren Haslund-Christensen nærmest tryllebandt publikum flere gange gennem foredraget, bl.a. da han fortalte om at være ansøger til jobbet som hofmarskal, og at komme til jobsamtale hos Dronningen. Det var en helt speciel oplevelse, som ikke er mange forundt.

Benny Andersen og Povl Dissing med Band.

Arrangementet to år tidligere med Povl Dissing og børnene havde som tidligere nævnt, efterladt et godt indtryk hos Povl Dissing, så da vi spurgte, om han og Benny Andersen ville komme til Cathrinesminde Teglværk, gik der ikke lang tid, før der kom et positivt tilsagn retur. Selv om prisen lå i den høje ende, var vi ikke i tvivl om, at det ville falde i god jord. Men et af vore problemer var, at Benny Andersen skulle bruge et flygel, og et sådant lejer man ikke bare i den nærmeste udlejningsbutik. Vi måtte helt til Århus for at leje et flygel. Med transport, stemning af flyglet og afhentning løb det op i et ganske betragtelig beløb, så gode råd var dyre. Heldigvis havde en af os et flygel stående i privaten, som kunne lånes. Vi fandt en lokal klaverstemmer, som gerne ville stemme det. Men da han åbnede flyglet, sagde han tørt konstaterende: "Det var da vist godt I ringede i god tid!" Efter en hel dags arbejde lykkedes det ham at få det stemt, og med en efterfølgende opstemning kort før koncerten, kom vi helskindet igennem. Med til historien hører også, at der ikke fulgte en klaverbænk med til flyglet, så Benny Andersen måtte sidde på min svigerfars gammel vaskebænk.



Det blev en helt forrygende aften med et super professionelt band, der virkelig kunne spille sammen, godt krydret med Benny Andersens små muntre anekdoter mellem de enkelte numre.
Povl Dissing havde åbenbart fortalt Benny Andersen om traktementet i pausen – kaffepunch med fedtemadder – så Benny Andersen glædede sig meget til pausen. Og han nød traktementet.
Efter koncerten hyggede vi os længe med ostemadder og lidt rigelig til ganen i Cathrinesmindes foredragssal. Til sidst hjalp vi Benny Andersen ind i tour-bilen, inden de satte kurs mod Brunsnæs Kro, hvor Povl Dissing meget gerne ville overnatte, hvad han også gjorde første gang.

Troels Kløvedal

Troels Kløvedal havde længe stået på vores ønskeliste. Dels er han en glimrende fortæller, og dels har han en god måde at formidle budskaber om andres levevilkår på de steder, han har besøgt med skibet Nordkaperen. Vi forsøgte ad flere omgange at få kontakt til ham, og da det endelig lykkedes, sagde han heldigvis straks ja.

Troels Kløvedal skulle kun benytte et stort lærred og en mikrofon. Dog viste det sig, at det stort set var umuligt, at skaffe et stort lærred. Men heldigvis vidste en medarbejder ved Sønderborg Kommune, at Nordborg Kommune lå inde med et endog meget stort lærred, som vi gerne måtte låne.

Da dagen oprandt, havde vi gjort lærred og mikrofon mm. klar. Det eneste vi manglede, var foredragsholderen. Som minutterne gik, og vi kom tættere på start, blev vi mere og mere nervøse. Men ca. 5 minutter før tid dukkede Troels Kløvedal op i rigtig godt humør, medbringende en stor håndtaske. Op af tasken trak han en meget stor diasfremviser, prøvede et par forskellige linser, og præcist kl 19.30 var han klar til at gå på. Vi åndede alle lettede op.

Troels førte os på sin forunderlige og levende fortællende måde gennem flere rejser med Nordkaperen. Vi oplevede rejser til fjerne horisonter, til lokalbefolkninger, hvor han levende beskrev deres hverdag og trængsler, men også om livet ombord på Nordkaperen. F.eks. når man skulle forrette sin nødtørft ud over skibsrælingen, om de spændinger der kan opstå, når flere mennesker i lang tid skal være sammen på meget lidt plads. Troels Kløvedal fortalte også om sømandsskab, f.eks. når flere af de medrejsende gerne ville lægge til på Galapagos, men at det ikke var muligt, fordi kaptajnen fandt at vejr, havstrømme og andet var for farligt til, at man kunne nå i sikker havn. At skuffelsen var stor hos mange, når man var så tæt på et spændende sted som Galapagos kom tydeligt til udtryk, men på et skib er det som bekendt altid kaptajnen, der har det sidste ord.

Efter foredraget ville vi gerne invitere ham på en ostemad og et glas vin, men han skulle desværre straks videre. Det viste sig så efterfølgende, at han havde overnattet hos bekendte i Sønderborg, der tidligere havde rejst sammen med ham på Nordkaperen. Og ud fra spørgsmål til ham i slutningen af foredraget, tror vi, at der blandt publikum var én eller flere, der havde været med på et af hans togter. For dem et glædeligt gensyn, for os andre en spændende aften med beretninger fra de store verdenshave.

Hanne Vibeke Holst

Vi ville gerne have en repræsentant fra litteraturs iden med i årets arrangement. Efter nogen tids søgning faldt valget på Hanne Vibeke Holst. Et rigtig godt valg viste det sig, for salen blev hurtigt fyldt og med en klar overvægt af kvinder i deres bedste alder. Igen et nyt publikum, som vi ikke havde set tidligere. Vi havde indkvarteret Hanne Vibeke Holst på Hotel Færgegården i Egernsund. Hotellet var netop blevet overtaget at en ny forpagter og moderniseret.

Hanne Vibeke Holst er især kendt for i sine bøger at sætte fokus på kvindekultur, frigørelse og ligestilling. Dette kom i høj grad også til udtryk i hendes foredrag, hvor der ikke blev lagt fingre imellem.

Dagen efter foredraget mødte jeg atter Hanne Vibeke Holst i Sønderborg Lufthavn, hvor hun skulle med fly til København. Vi snakkede lidt om aftenen forinden, hvor hun var ganske godt tilfreds med både arrangementet og publikums reaktion og spørgsmål. Under samtalen rejste hun sig pludselig, trak sin sidste bog frem og sagde: "Jeg går lige over til prinsesse Alexandra og giver hende et eksemplar". Det var dengang prinsesse Alexandra stadig boede på Schackenborg Slot sammen med prins Joachim og deres fælles børn, og hun skulle med samme fly til København.

I flyet fortsatte vi samtalen, og Hanne Vibeke Holst fortalte bl.a., at hun netop nu var i gang med en ny bog, hvor hovedtemaet var, at man havde fundet ukrudtsmidlet round-up i grundvandet. Hun spurgte, om der kunne være en mulig forbindelse mellem lønmodtagere og arbejdsgiver, som ville forhindre, at en sådan opdagelse kom ud i offentligheden. Samtalen endte med flere forskellige scenarier herfor. Et absolut spændende møde med en meget aktiv forfatter.



Der er lige en plads derovre.

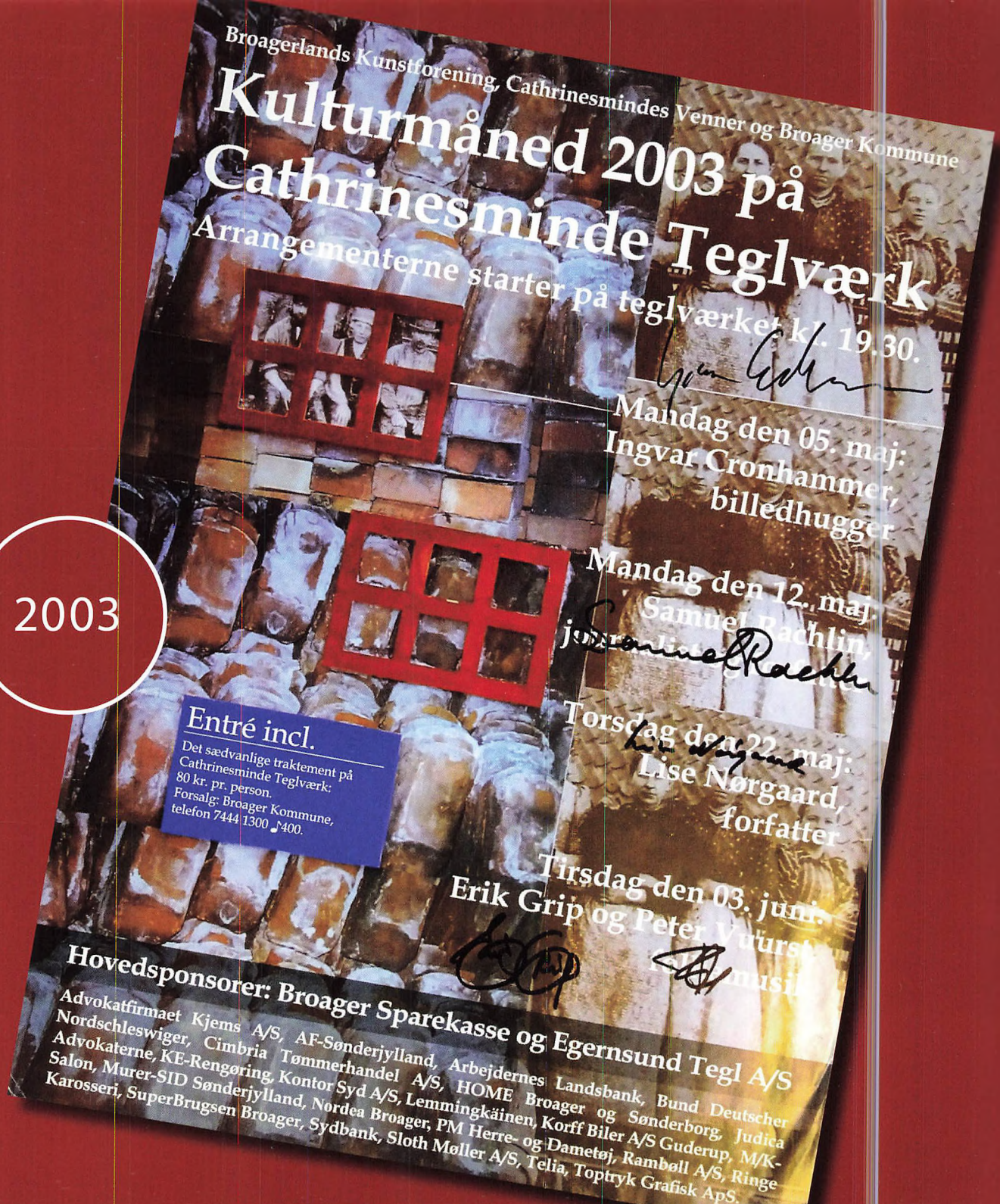
2003
Broagerlands Kunstforening, Cathrinesminde Venner og Broager Kommune
Kulturmåned 2003 på Cathrinesminde Teglværk
Arrangementerne starter på teglværket kl. 19.30.
Mandag den 05. maj:
Ingvar Cronhammer,
billedhugger
Mandag den 12. maj:
Samuel Rachlin,
Torsdag den 22. maj:
Lise Nørgaard,
forfatter
Tirsdag den 03. juni:
Erik Grip og Peter
Entré incl.
Det sædvanlige traktement på Cathrinesminde Teglværk:
80 kr. pr. person.
Forsalg: Broager Kommune,
telefon 7444 1300 ♩400.
Hovedsponsorer: Broager Sparekasse og Egernsund Tegl A/S
Advokatfirmaet Kjems A/S, AF-Sønderjylland, Arbejdernes Landsbank, Bund Deutscher Nordschleswiger, Cimbria Tømmerhandel A/S, HOME Broager og Sønderborg, Judica Advokaterne, KE-Rengøring, Kontor Syd A/S, Lemmingkäinen, Korff Biler A/S Guderup, M/K-Salon, Murer-SID Sønderjylland, Nordea Broager, PM Herre- og Dametøj, Rambøll A/S, Ringe Karosseri, SuperBrugsen Broager, Sydbank, Sloth Møller A/S, Telia, Toptryk Grafisk ApS.

KULTURMÅNED 2003

Ingvar Cronhammar

At valget faldt på Ingvar Cronhammar skyldes også en borgmesterkonference på Den Kommunale Højskole i Grenå nogle år forinden. Netop dette år havde der været kommunevalg, så for flere af deltagerne var det deres sidste borgmesterkonference. Dette gjaldt også N.O. Hansen, mangeårig V-borgmester i Herning, som netop havde tabt valget til socialdemokraten Hilmar Sølund. Ved middagen sad N. O. Hansen og jeg ved samme bord. Et af emnerne var, hvad N. O. Hansen skulle lave fremadrettet. Han fortalte– med store lys i øjnene – at han var i fuld gang med et større kunstprojekt i Herning. En kunstner ved navn Ingvar Cronhammar skulle opføre en skulptur på størrelse med en fodboldbane. Skulpturen skulle bl.a. bestå af fire høje søjler som rakte op i himlen og skulle opfange lynnedslag, hvilket ville give et enormt brag i skulpturen, som ud over de fire søjler også skulle består af store rum bygget op af stålplader. Dertil kom en stor gasbrænder, som på et tilfældigt tidspunkt inden for 19 dage skulle sende en over 8 meter høj ildsøjle af 40 minutters varighed op i luften. Prisen for skulpturen skulle være omkring 100 mio. kr., og N. O. Hansen var i fuld gang med at indsamle pengene, så derfor var han ikke bange for at skulle blive arbejdsløs lige med det samme. Flere ved bordet kiggede måbende på N. O. Hansen og troede, at han fortalte en god joke. Til sidst blev han dog så irriteret, at han gik ud i højskolens bibliotek og fandt en avisomtale af projektet. Først herefter blev vi overbeviste om, at der var noget om snakken.

Det var netop denne historie som dukkede op, da vi flere år senere igen skulle finde fire forskellige kunstnere til årets Kulturmåned. I mellemtiden var skulpturen Elia blevet en realitet, indviet i september 2001. Kostprisen blev 23 mio. kr., væsentlig under det beløb N.O. Hansen havde nævnt. N.O. Hansen nåede desværre ikke at opleve indvielsen, han døde i 2000.

Under foredraget fortalte Ingvar Cronhammar om sine skulpturer, der alle var af en ikke uvæsentlig størrelse, især i sammenligning med mange andre kunstnere. Men hans foredrag kredsede også meget om tallet 7, som han fandt både spændende, inspirerende, historisk og kulturelt vigtigt. Han henviste således til biblens historie om de 7 gode og de 7 onde år, men også i nutiden, hvor aktiemarkederne også oplever 7 gode og 7 trælse år, ægtepar, som har levet på "polsk" i 7 år før det blev gift, osv.

Samuel Rachlin

Samuel Rachlin var på daværende tidspunkt korrespondent i USA og nyhedsoplæser og finansredaktør for TV2, med fast bopæl i New York. For os andre en lidt underlig konstruktion – at pendle fra New York til Odense for at passe sit arbejde. Men for os var han en spændende person, som kunne give et billede af udviklingen i USA, som på daværende tidspunkt var næsten lige så højaktuelt som i dag. Forud for tiden i USA havde Samuel Rachlin i en årrække været korrespondent for Danmarks Radio i Moskva, så han kendte til de politiske forhold – og spændinger – i og mellem de to lande.

På grund af afstanden til USA og hans ikke faste tider i Danmark, var det lidt svært at lave en endelig aftale med ham, så da aftenen endelig oprandt, var vi ikke helt sikre på, om han ville dukke op. Det viste sig heldigvis, at han kom på næsten samme måde som Troels Kløvedal, kort før det aftalte tidspunkt, så alle åndede endnu en gang lettede op.

Under foredraget gav Samuel Rachlin en dybere analyse af USA's angreb på Irak, der startede 3. marts 2003, godt 3 måneder før han holdt foredraget på Cathrinesminde Teglværk. I analysen var han sikker på, at krigen i Irak hurtigt ville være overstået og at der herefter ville være fred og demokrati i landet. Som bekendt gik det noget anderledes! Han lagde heller ikke skjul på, at USA's daværende præsident, George W. Bush, efter hans mening ville blive husket som en af de store præsidenter, bl.a. for indsatsen i både Afghanistan og Irak. Derfor regnede han også helt sikkert med, at Georg W. Bush ville blive genvalgt ved valget i november samme år. Et synspunkt vi nu ikke alle var helt var enige med ham i.

Lise Nørgaard

Vi ville utrolig gerne have Matadors moder til at komme til Broager for at fortælle om tilblivelsen af TV-serien Matador. Vi havde prøvet et par år forinden, men desværre uden held. Heldigvis sagde hun ja til at komme til Kulturmåneden i 2003, og vi fik et forrygende foredrag ikke kun om Matador serien, men også om Lise Nørgaards oplevelser - som dels journalistelev på Roskilde Tidende, men også hendes oplevelser af at være én af de første kvindelige journalister med en ret så skarp pen. Hun fortalte således om en redaktør på Roskilde Dagblad, der havde overordentligt svært ved at acceptere den nye kvindelige elev, som allerede dengang viste store evner for faget. Det udviklede sig til daglige bitre diskussioner og et for hende uacceptabelt kvindesyn, hvilket i øvrigt også kom til udtryk i l biografien "Kun en Pige". Redaktøren fra Roskilde Dagblad blev i øvrigt senere redaktør for Morsø Dagblad og gift med en faster til min kone, Vita Schrøder. Da de begge døde, arvede Vita og jeg nogle møbler fra redaktørhjemmet på Mors – et lidt sjovt sammentræf som morede Lise Nørgaard meget. Men hun håbede da også, at hun med omtalen af redaktøren ikke havde fornærmet familien alt for meget.

Erik Grip og Peter Vuust

Siden Erik Grip for alvor brød igennem med nummeret "Åbne Vidder", har mange været meget begejstret for hans musik, især hans fortolkninger af vores kulturarv i gamle folkeviser – og ikke mindst hans nyfortolkning af historiske sange fra Højskolesangbogen og især af Grundtvigs mange salmer. Det var derfor en stor glæde for os, at han straks sagde ja til at komme til Cathrinesminde Teglværk, og så endda sammen med Peter Vuust, der udover at være kendt som en yderst habil jazzmusiker og komponist, også er kendt som hjerneforsker, ofte med udgangspunkt i musikkens påvirkning af vore hjerner.

Og vi fik bestemt en aften med fokus på folkesang, Grundtvig, men også med egne kompositioner af Erik Grip, hvoraf mange er lavet i samarbejde med Jan Toftlund.

Efter arrangementet hjalp vi Erik Grib og Peter Wuust med at pakke musikgrejet ind i deres bil. Undervejs talte vi om det at leve som musiker og spurgte forsigtigt Erik Grip, om han lavede andet ved siden af jobbet som musiker. Det gjorde han rent faktisk ikke, og indtægter fra koncerter som denne, rigtig mange koncerter i diverse kirker og indtægter fra Koda gjorde, at han rent faktisk levede ret komfortabelt. Vi kom også til at tale om dengang, han som ganske ung flyttede i et kollektiv i et mindre landsbysamfund. De lokale var bestemt ikke begejstrede for den gruppe af unge, langhårede bymennesker, som pludselig slog sig ned i deres lille samfund. Men som tiden gik, fik Erik Grip og kollektivet etableret et tæt og nærmest hjerteligt forhold til de lokale. I øvrigt sad Erik Grip i en periode i Roskilde Amtsråd som repræsentant for Det Radikale Venstre.



Kan jeg lige mase mig forbi? Tak.

Broagerlands Kunstforening, Cathrinesmindes Venner og Broager Kommune

Kulturmåned 2005 på Cathrinesminde Teglværk

2005

Tirsdag den 3. maj
Peter Langdal
Instruktør, teaterchef

Onsdag den 11. maj
Bjørn Nørgaard
Billedkunstner, professor

nsdag den 18. maj
t Ravn
iller, sanger

Mandag den 23. maj
Kjeld Hillingsø
Generalløjtnant

Arrangementerne begynder kl. 19.30



Illustration: Sidsel Marie Tuxen Jakobsen og Son Lê Hoàng

Entré incl. det sædvanlige traktement på Cathrinesminde Teglværk
80 kr. pr. person
Forsalg: Broager Kommune, Borgerbetjeningen - tlf. 7444 1033

Hovedsponsor: Broager Sparekasse og Egernsund Tegl A/S
Advokatfirmaet Kjems A/S · AF-Sønderjylland · Arbejdernes Landsbank
Boligforeningen af 1943 · Bund Deutscher Nordschleswiger
Cimbria Tømmerhandel A/S · Fagforeningen 3F Aabenraa og Sønderborg
HOME Broager og Sønderborg · SI-arkitekterne · Judica Advokaterne · KE-Rengøring
Kontor Syd A/S · Korff Biler A/S Gudrup · Nordea Broager · Rumball A/S
SuperBrugsen Broager · Sydbank · Sloth Møller A/S · Toptryk Grafisk ApS

KULTURMÅNED 2005

Bob Dylan

Ved begyndelsen af planlægningen af det kommende års Kulturmåned sidder arbejdsgruppen ofte med et helt blankt papir. Vi har efterhånden opnået, at den store maskinhal (formeriet) på Cathrinesminde Teglværk nærmest er udsolgt til hvert arrangement, så det bliver sværere og sværere at finde emner til en ny kulturmåned. Men vi har også lært at kontakte flere bookingbureauer for at høre, hvad de kan tilbyde. Koncerten med Bjørn Afzelius er bl.a. et eksempel herpå.

Så forud for dette år ringer vi til et af de større bureauer og spørger, om de havde et godt navn, og meget gerne en person, band eller kunstner fra udlandet. Efter nogen tøven siger personen i den anden ende, at vi da kunne få Bob Dylan for 1 million kr. Vi bliver lidt målløse, tænker, at det da vil være værd at overveje, og lover at vende tilbage.

Spørgsmålet er, om vi kan få ca. 400 gæster til hver at betale 1.500 kr. for en intim koncert med Bob Dylan? Det vil i givet fald resultere i en entréindtægt på 600.000 kr. Problemet er så at skaffe ca. 400.000 kr. i sponsorindtægter. Vi overvejer det i nogen tid, indtil én af de andre i vores gruppe stille gætter på, at der nok også kom andre udgifter, som let kan løbe op i 100 – 200.000 kr. Så opgiver vi ideen og ringer tilbage til bureauet og siger pænt nej tak, da vi simpelthen ikke tør binde an med projektet.

Det ta´r de meget pænt – og måske så pænt, at jeg stadig i dag tvivler på, om de reelt kunne tilbyde Bob Dylan. Men historien er da ganske god. Bob Dylan på Cathrinesminde Teglværk er bestemt ikke det værste, man kunne forestille sig!

Peter Langdal

Jeg var i flere år næstformand i Danske Telefonabonnenters Repræsentantskab sammen med bl.a. Egon Weidekamp, der var formand og Jens Lykke fra Herning. Jens Lykke driver et mindre bureau fra Herning som agent for bl.a. Thomas Eje og Peter Langdal. Under et af vore møder nævnte jeg, at vi manglede en foredragsholder, og meget gerne én fra film- eller teaterområdet. Jens Lykke bød straks ind med Peter Langdal. Vi var meget usikre, kendte ikke meget til ham og tvivlede på, om vi kunne tiltrække nok publikum til, at vi kunne få balance i økonomien. Jens Lykke blev ved med at presse på og garanterede os, at vi ville få en uforglemmelig aften og indblik i en instruktørs arbejde med skuespillere. Efter lange overvejelser og flere telefonsamtaler accepterede vi endelig hans forslag.

Da aftenen oprandt, måtte vi atter konstatere, at vi havde ramt et nyt område, som i høj grad faldt i publikums smag. Under foredraget kom Peter Langdal med flere eksempler på, hvordan man instruerer en skuespiller. På et tidspunkt fik han således lokket én fra publikum op på et bord, fik ham til at danse lidt rundt og bad ham under forløbet at knappe sine bukser op og senere tage dem af. Næsten som en refleks begyndte vedkommende at knappe sine bukser op, indtil Peter Langdal med et stort smil stoppede ham.

Bjørn Nørgaard

Chr. A. Petersen fra Petersen TEGL har gennem mange år arbejdet med kunst i byggeriet. I forbindelse hermed har han haft rigtig mange kunstnere på besøg på sit teglværk ved Nybøl Nor. Det var derfor nærliggende at spørge ham, om han ikke havde kontakt til Bjørn Nørgaard. Gennem tiderne har Bjørn Nørgaard lavet flere skulpturer i tegl og stået for design af flere byggerier i tegl, bl.a. et større byggeri på en tidligere hospitalsgrund i København. Mursten fra Petersen TEGL udgør hovedelementerne i byggeriet, som smyger sig ned ad et bakket terræn på den tidligere hospitalsgrund. Med hjælp fra Chr. A. Petersen og Bjarne Rasmussen fra Høruphav lykkes det at få kontakt til Bjørn Nørgaard, som meget gerne ville kommet til Cathrinesminde Teglværk og fortælle om tegl i byggeriet og teglkunst generelt.

Bjørn Nørgaard fortalte levende om sin brug af tegl i kunstneriske udførelser, men også i byggeriet generelt. Til tider nærmest tryllebandt Bjørn Nørgaard publikum med fortællinger om sit arbejde. Og så havde han også energi til at fortælle om dengang han, som led i protesterne mod USA's

krig i Vietnam, gennem flere dage slæbte rundt på en hest, som han ville slagte i protest mod krigen.
En anden af hans historie var fra dengang hans kone, Lene Adler Petersen, gik nøgen gennem Børsen bærende på et kors for symbolsk at fortrænge storkapitalen. Som forberedelse til happeningen fortalte Bjørn Nørgaard bl.a., at de sammen tog en taxa fra hjemmet til Børsen, Lene Adler Petersen kun iført en overfrakke. Under frakken gemte hun korset. Da de kom til Børsen, smed hun overfrakken og vandrede derefter nøgen gennem lokalet til stor opstandelse for alle. En happening, som efterfølgende satte et stort spor i ungdomsoprøret i slut 60'erne og begyndelsen af 70'erne. Korset blev efterfølgende udstillet i en montre på Statens Museum for kunst.

Kurt Ravn

Da vi nu havde haft besøg af Matadors "moder" Lise Nørgaard, var det naturligt også at spørge "Røde", Kurt Ravn, om han ville komme til årets Kulturmåned. Ikke kun for at fortælle om Matador-serien, men også for at høre ham synge populære danske viser. Det ville han heldigvis meget gerne. Da vi offentliggjorde programmet, ringede Per Nielsen, kendt som trompetisten fra Sønderjyllands Symfoniorkester, men også fra mange selvstændige albums. Per Nielsen fortalte, at han ved flere lejligheder havde spillet sammen med Kurt Ravn og foreslog, at han skulle komme ind i formiddet midt under koncerten med Kurt Ravn, spillende på sin trompet. Vi nævnte det for Kurt Ravn, der var helt med på spøgen.



Per Nielsen kom i god tid, og blev "smuglet" ind i lokalet, hvor frivillige fra Cathrinesminde Teglværks Venner smurte fedtemadder, og ventede på det rette – og aftalte øjeblik med Kurt Ravn. Da tidspunktet oprandt, blev indgangsdøren modsat scenen åbnet, og Per Nielsen gik op ad midtergangen spillende på sin trompet, mens Kurt Ravn fra scenen sang det aftalte nummer. Stor var publikums overraskelse – og som én af dem udtrykte, "det var lige, så de små hår på armen rejste sig."

Kjeld Hillingsø

Arrangementet med Kjeld Hillingsø tog også udgangspunkt i en borgmesterkonference på Den Kommunale Højskole i december måned året i forvejen. Jeg havde der hørt ham fortælle om sin nye bog, "Trusselsbilledet – en koldkriger taler ud." Bogen er på mange måder et opgør med venstrefløjens holdninger under den kolde krig.
I foredraget lagde Kjeld Hillingsø ikke skjul på, at han opfattede Sovjetunionen som den, der startede Den Kold Krig - i modsætning til venstrefløjen, der mente at USA startede. Kjeld Hillingsø lagde heller ikke skjul på, at venstrefløjen, og især Det Radikale Venstre med deres holdninger, i høj grad havde svigtet Danmark under hele den kolde krig. I Hillingsøs øjne udgjorde Warszawapagten en yderst reel trussel mod især Danmark, grundet vores strategiske beliggenhed ved adgangen til Østersøen.

Et absolut spændende foredrag med historiske kendsgerninger, som man, alt efter sin politiske opfattelse, kunne erklære sig enig i - eller forkaste. Men muligheden for at se en sag fra flere sider er vel også en del af vores kultur og historie, – og når det så formidles af en helt fantastisk foredragsholder, er det slet ikke så værst.
Efter foredraget var flere oppe på scenen for at få Kjeld Hillingsø til at signere én eller flere af sine bøger, heriblandt også flere, som havde aftjent deres værnepligtig under hans ledelse.





Traditionen byder, at der startes og sluttes med en sang.

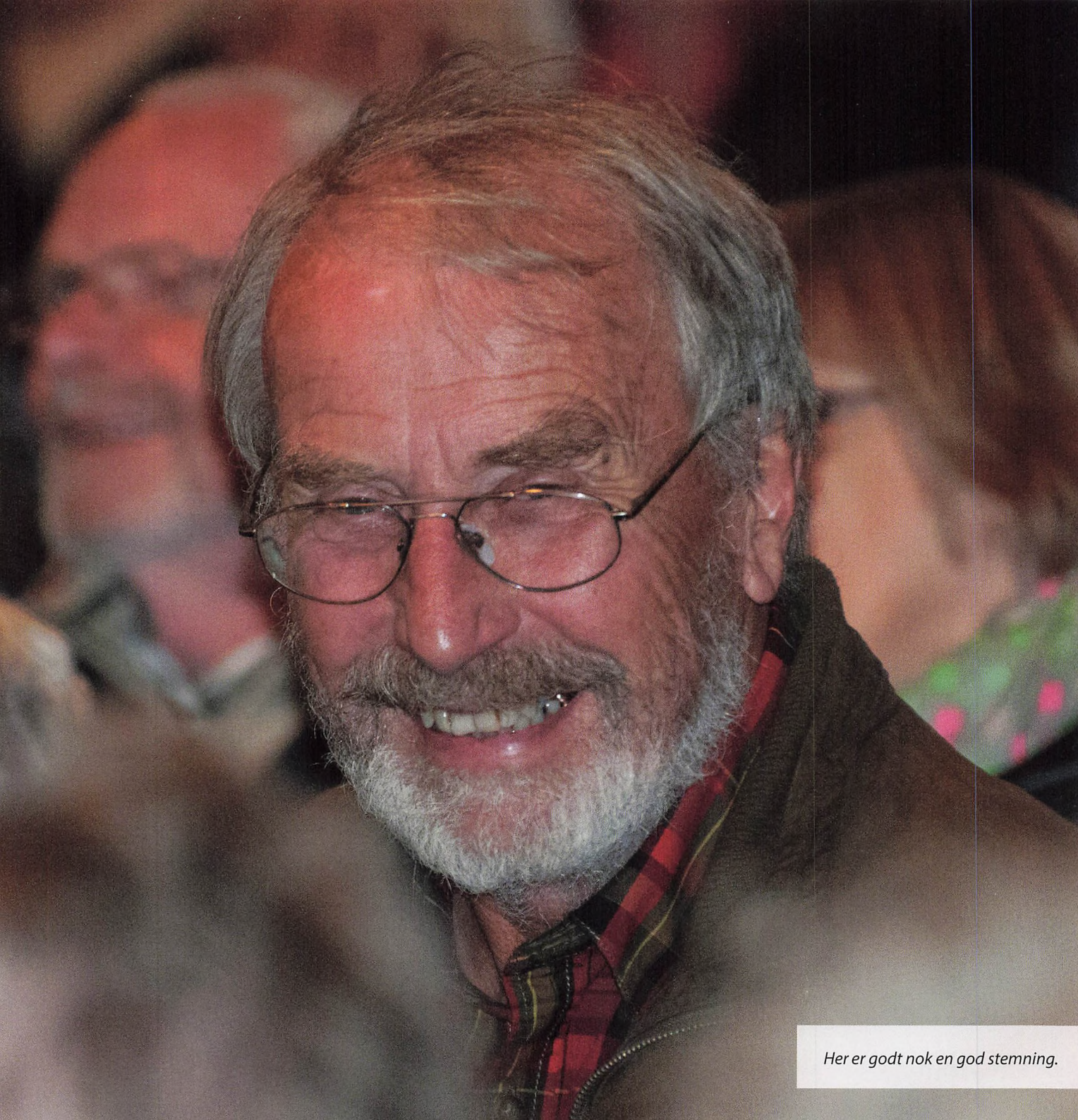

Her er godt nok en god stemning.

2007


CATHRINESMINDES VENNER ARRANGERER
KULTURMÅNED PÅ
CATHRINESMINDE TEGLVÆRK
2007
Mandag den 07. maj : Steffen Brandt og Julie Maria - Musik, sang og fortællinger
Mandag den 14. maj : Holger Beck Nielsen - Naturen i fysikken
Mandag den 21. maj : Hans Edvard Nørregård-Nielsen - Kunst i tegl - tegl i kunsten
Tirsdag den 29. maj : Leif Davidsen - forfatter og journalist
BILLETPRISER:
Steffen Brandt og Julie Maria: 150 kr. Øvrige 80 kr.
Samlet køb af én billet til hver aften: 300 kr.
Billetprisen er inkl. det sædvanlige traktement. Alle arrangementer starter kl. 19.30 på Cathrinesminde Teglværk
BILLETBESTILLING:
Billetsalg starter den 19. april kl. 8.00, og kan alene bestilles ved henvendelse til Cathrinesminde Teglværk,
telefon 7444 9474.
HOVEDSPONSORER: BROAGER SPAREKASSE og EGERNSUND TEGL
Nordea, LO Sønderborg, Home Broager-Sønderborg, Cimbria Tømmerhandel.
Øvrige: Arbejdernes Landsbank, Boligforeningen af 1942, Bund Deutscher Nordschleswiger, CREO-arkitekterne, Judica Advokaterne, KE-Rengøring, Advokatfirmaet Kjems A/S, Kontor SYD, Korff Biler Gudenup,
Rambøll, Sloth Møller A/S, SuperBrugsen Broager, Syd Energi, TopTryk.

KULTURMÅNED 2007

Steffen Brandt og Julie Marie

Et par af mine gode venner, Annie og John Christiansen, har et sommerhus på Mols. Det samme har Steffen Brandt. Når jeg har besøgt vennerne på Mols, er vi ofte gået forbi hans sommerhus og talt om, at det kunne være spændende, hvis vi kunne få ham solo til at besøge Cathrinesminde Teglværk.
En sommerdag i 2006, da jeg havde været til et seminar på Den Kommunale Højskole, lagde jeg på hjemturen vejen forbi venneparret, som opholdt sig i deres sommerhus.
Efter nogen snak over en god kop kaffe, ville jeg hjemad. Vennen ville gerne med ind til Århus, så vi kørte sammen fra sommerhuset. På vej ud af sommerhusområdet så vi, at Steffen Brandt stod og ventede ved et busstoppested. Vi holdt ind og spurgte, om han ville køre med til Århus. Det ville han meget gerne, da hans egen bil var til service. På vejen mod Århus talte vi meget om ungdomskulturen og de store koncertarrangementer. Steffen Brandt havde dengang en søn i teenageralderen, som netop på egen hånd var begyndt at gå til de større koncerter, hvilket Steffen Brandt bestemt ikke var helt tryg ved. Bl.a. havde der været en episode i Århus, hvor flere unge havde stormet og lagt hegnet ned, som omkransede festivalpladsen, fordi de ikke ville betale entré.



Så at sende sine unge mennesker af sted de første gange, var absolut ikke let, uanset at man selv var en hyldet musiker på scenen.
Men der blev også tid til at fortælle lidt om Kulturmåneden og hvem, der havde besøgt os tidligere. Steffen Brandt var bl.a. meget benovet over, at det var lykkes at få besøg af Günther Wallraff, men også over det traditionelle traktement – kaffepunch og fedtemadder, som vi serverer i pausen. Det havde han alligevel aldrig hørt om før!

Inden vi skiltes i Århus, fik han et visitkort med opfordring til at ringe, hvis han en gang fik lyst til at optræde solo på Cathrinesminde Teglværk. Nogen tid senere ringede telefonen pludselig en aften, hvor personen i den anden ende blot præsenterede sig som Steffen. Jeg var lidt overrasket og spurgte, Steffen hvem??, hvortil han svarede, Steffen fra TV2. Umiddelbart var opfattelsen, at det var en journalist fra TV2, men ret hurtigt stod det klart, at det virkelig var Steffen Brandt fra bandet TV2. Han ville meget gerne komme til Kulturmåneden i maj sammen med Julie Maria, en ung sangerinde og musiker, som han hjalp på vej ved at tage hende med ud til koncerter.
Vi sagde naturligvis straks ja tak, og da vi åbnede for salget blev samtlige billetter til netop denne aften revet væk – og vi fik en forrygende aften.
I første sæt med flere nye numre, og i andet sæt mange kendte numre fra TV2s efterhånden lange karriere. Men vi fik også eksempler på Steffen Brands helt utrolige evne til at "lege" med ordene. Sjældent har vi oplevet en person, der så hurtigt kunne sammensætte ord på en forunderlig, men alligevel meddelsom måde. Ikke uden grund, at han er en af vores helt store melodi- og tekstforfatter.

Holger Beck Nielsen

Ad omveje havde vi hørt, at der var en fysiker på Niels Bohr instituttet, som ud over det forskningsmæssige var en fantastisk foredragsholder, men forstået på den måde, at det var svært af følge med, men at opleve hans entusiasme skulle

være en helt speciel oplevelse, så man trods det svære emne alligevel fik udbytte af foredraget.
Det viste sig desværre, at det var ret vanskeligt at finde frem til ham, indtil vi kontaktede et bureau som formidlede foredragsholdere og ikke musikere mm. Via dem fik vi kontakt, og han ville gerne komme til Cathrinesminde Teglværk.
På selve aftenen sad en spændt, stort set udsolgt forsamling og ventede. Og sjældent har vi fået så stor en oplevelse, hvor et for mange rigtig svært stof blev serveret på en både entusiastisk, men også utrolig morsom måde. Vi fik således et indblik i en forunderlig verden af atomer, partikler, superledere, planeter og i det sorte hul i rummet, og ikke mindst en atomaccelerator på 27 km. gravet mellem 70 og 140 meter ned i et område under den schweiziske og franske grænse ved byen Genève.

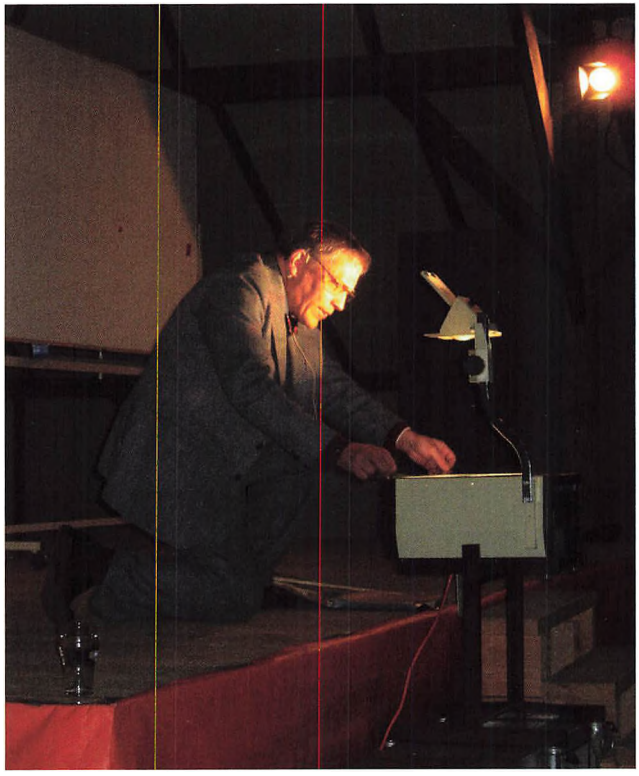

Under foredraget fortalte Holger Beck Nielsen også om det såkaldte sorte hul i rummet, der hvor der absolut er "ingenting." Men det mest interessante er jo, at der hvor der er "ingenting," kunne der jo alligevel være noget, sagde han flere gange. Til slut blev der åbnet for spørgsmål. Ikke ret mange havde spørgsmål til ham, men en ung pige vovede alligevel. Umiddelbart tror jeg, at de eneste to i salen, som forstod både spørgsmål og svar, var spørgeren og Holger Beck Nielsen.

Hans Edvard Nørgaard-Nielsen

Petersen TEGL har gennem flere år arbejdet sammen med forskellige tegl-kunstnere, som jeg tidligere har nævnt. Gennem deres netværk i kunstens verden, og igen Bjarne Rasmussen fra Høruphav, lykkedes det os at få kontakt til Hans Edvard Nørgaard-Nielsen, én af de absolut største kunstkendere i Danmark, men samtidig også den, der dengang sad på vel nok den største pengetank til bl.a. at formidle kunst. Hans Edvard Nørgaard-Nielsen har i næsten en menneskealder været direktør for Ny Carlsberg Fondet, som bl.a. også hjalp Broager Kommune med midler til kunstværket "Skygger af i Går," af Jørgen Haugen Sørensen, placeret ved Cathrinesminde Teglværksmuseum.

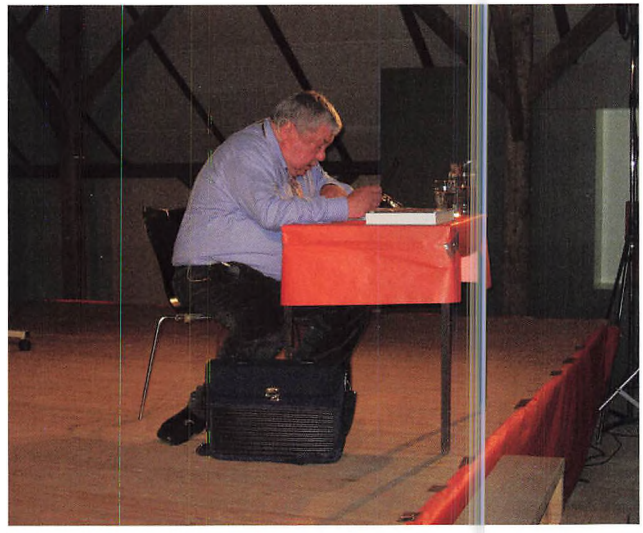

Da Hans Edvard Nørgaard-Nielsen kom til Cathrinesminde Teglværk satte han sig på scenen på en stol bag et gammelt bord fra Stinnes Kro, for mange bedre kendt som Heine Horn. En ikke ret høj person, som næsten kunne blive væk bag bordet og forsvinde i ét- sammen med de grå troldtektplader i loftet og skråvæggen bag scenen. Men da han først lukkede op for fortællinger om især tegl i kunsten, men også om de mange andre former for kunst i det åbne land, mødte vi for alvor en kunstkender med en helt utrolig udstråling og evne til at formidle sin enorme viden om kunst. I næsten to timer – uden pause – nærmest tryllebandt han forsamlingen med sine mange fortællinger om kunst, natur og sammenhængen mellem kunst i det åbne land og naturens egne kunstværker. Efter en kort pause, fortsatte Hans Edvard Nørgaard-Nielsen med at besvare spørgsmål fra publikum. Hans foredrag er nok et af de længste, men samtidig et af de mest intense, vi har haft gennem tiderne. For mange var det absolut en øjenåbner til ikke alene den menneskeskabte kunst, men også til naturens egne kunstværker.

Leif Davidsen

Danmarks Biblioteks Forening holder hvert år en national konference med fokus på udviklingen indenfor biblioteksverdenen, både nationalt og internationalt. Jeg havde i mange år fornøjelsen at være formand for Dansk Biblioteks Center – DBC A/S – som er en virksomhed, der leverer IT-programmer til biblioteksverdenen, og hjemmesider som www.faktalink.dk, www.filmstriben.dk og flere andre.

På Biblioteks Foreningens årlige konference uddeles hvert år Læsernes Pris, - en hæderspris til en forfatter, som efter afstemning blandt biblioteksbrugere vælges som den, der skal modtage hædersprisen. DBC støtter hvert år Danmarks Biblioteksforening med et pænt beløb til deres konference. Som formand var jeg derfor hvert år inviteret til hovedbordet, hvor jeg som regel blev placeret ved siden af prismodtageren, hvilket jo er et godt udgangspunkt for at få en aktuel og anerkendt forfatter til Kulturmåneden. Og det var netop ved et sådant arrangement, jeg lavede aftalen med Leif Davidsen. Han ville gerne komme til Cathrinesminde Teglværk og fortælle om sit forfatterskab, herunder også om sit ophold i Sovjetunionen.

Da aftenen oprandt fortalte Leif Davidsen levende om sit forfatterskab, der ofte tog afsæt i opleveler fra tiden som korrespondent i Sovjetunionen. Det gav på mange måder en betydelig indsigt i det persongalleri, som optræder i hans efterhånden mange kriminalromaner.

I pausen kunne vi konstatere, at store, mørke skyer trak sammen over teglværket og det var blevet lummert udenfor. Efter pausen fortsatte vi med spørgsmål fra publikum, og pludselig lød der et ordentligt brag fra et lyn, og vandet styrtede ned i spandevis. Vandet sivede desværre også ind i lokalet og truede med at lamme det elektriske udstyr. Vi valgte derfor, af sikkerhedsmæssige grunde, at afbryde foredraget. For mange blev det en særdeles våd afslutning på en ellers glimrende aften og en vellykket kulturmåned.





Vennerne har dækket op.



Skal man nu have en sjat "fløde" i kaffen, eller...

Cathrinesmindes Venner arrangerer

KULTURMÅNED 2009 PÅ CATHRINESMINDE TEGLVÆRK

Mandag den 04. maj:
Allan Olsen,
musiker, sanger og sangskriver

Mandag den 11. maj:
Mette Holm og Mogens Lykketoft
udviklingen i Kina

Tirsdag den 19. maj:
~~**Herbert Pundik**~~
fredsprocessen i Mellemøsten

Onsdag den 27. maj:
Erling Jepsen og Henrik Ruben Genz
forfatter og filminstruktør

Billetpriser:
80 kr.

Ved køb af 4 billetter samlet er prisen 275 kr.

Billetprisen er inkl. det sædvanlige traktement på Cathrinesminde Teglværk.

Alle arrangementer starter kl. 19.30.

2009



Billetbestilling:

Billetter kan alene bestilles ved henvendelse til Cathrinesminde Teglværk, telefon 7444 9474 fra 8.00 til 12.00 alle hverdage eller på mail cora@museum-sonderjylland.dk

Hovedsponsorer:
Broager Sparekasse og Egernsund Tegl

Øvrige:
Bygma Sønderborg, Home Broager-Sønderborg, LO Sønderborg, Nordea Arbejdernes Landsbank, Boligforeningen af 1942, Bund Deutscher Nordschleswiger, CREO-arkitekterne, Judica Advokaterne, KE-rengøring, Advokatfirmaet Kjems A/S, Kontor Syd, Korff Biler Guderup, Rambøll Sønderborg, Sønderjysk Forsikring, Skadeservie-syd, Sloth Møller A/S, SuperBrugsen Broager, TopTryk

Allan Olsen

Trubaduren Allan Olsen havde gennem flere år spillet en intim koncert på Staugaards Snedkeri i Sundeved. Vi havde et stort ønske om at få ham til at spille en koncert på Cathrinesminde Teglværk, men havde svært ved at få kontakt til ham. Til sidst prøvede jeg via Staugaard, som heldigvis kendte ham og hans tidligere kone personligt. Han lovede at skaffe et telefonnummer og vende tilbage, når han havde fået OK til, at vi måtte ringe. Efter nogen tid meldte han tilbage, at vi var velkomne, og jeg fik et direkte telefonnummer til en af hans agenter.

Desværre viste det sig, at Allan Olsen netop var færdig med en koncertturné, og derfor ikke var særlig interesseret i endnu en koncert, og da slet ikke langt væk fra Vendsyssel. Efter lidt snak ville agenten da prøve. En formildende omstændighed var det dog, at koncerten hos os skulle være på en almindelig hverdag, og ikke i en weekend, som Allan Olsen ellers var vant til.

Efter nogen tid modtog vi en kontrakt med en brugbar dato, og klar til underskrivelse, så vi var faktisk ret så glade den dag over, at det alligevel lykkedes.

I musikbranchen er det almindelig kendt, at der nogle dage efter underskrivelse af kontrakten kommer en såkaldt tillægskontrakt med diverse ydelser, som også skal opfyldes. Det vidste vi ikke!! Vi studsede derfor noget over dette, og især da vi så kravene, syntes vi det måske var lidt rigelig til en enkelt aften og til en enkelt person, hvilket vi meddelte agenten. Sjældent har vi fået så stort et møgfald tilbage. Hvis vi ville have ham til at komme til koncerten, havde vi bare at levere det ønskede, ellers så vi ham ikke!!

Det viste sig imidlertid, at Allan Olsen og hans medspiller var yderst beskedne. Efter koncerten spiste de lidt af smørrebrødet, drak et par sodavand og lod øller og vin blive stående. Bestemt en utrolig hyggelig afslutning på en helt formidabel koncert, fremført af en kunstner med en ualmindelig udviklet form for humor. Under koncerten gav han flere store numre fra en lang karriere i musikken, men også krydret med anekdoter om hans venner indenfor musikkens verden. Bl.a. fortalte Allan Olsen om dengang Niels Hausgaard var bestilt til en koncert et sted på Sjælland. Niels Hausgaard syntes, han havde lavet en helt ualmindelig god aftale, så for ikke at presse citronen for hårdt, havde han ringet til Allan Olsen og spurgt, om han ikke ville være med, - så kunne de dele honoraret. Arrangørerne ville forhåbentlig så føle, at de uden ekstra omkostninger fik lidt mere end aftalt i kontrakten. Det ville Allan Olsen gerne, men på vejen derover bad han om at se kontrakten. Da han havde læst den, sagde han til Niels Hausgaard: "Jeg tror vi også skal køre forbi Lars Lilholt og tage ham med!!"

Et flot arrangement, der dog startede lidt kaotisk med agenten.

Mette Holm og Mogens Lykketoft

Der var i disse år stor fokus på udviklingen i Kina. Økonomien buldrede frem og flere større virksomheder etablerede sig med produktion i Kina – eller forsøgte på det. Lokalt havde Danfoss også stor fokus på Kina.

Mette Holm og Mogens Lykketoft havde netop i fællesskab udgivet en ny bog om udviklingen i Kina. Vi synes derfor, det ville være fint, hvis vi kunne få Mogens Lykketoft til at give en orientering om, hvad han så som muligheder i Kina. Jeg kontaktede derfor Mogens, som jeg har kendt gennem samarbejde på flere områder gennem rigtig mange år. Mogens ville meget gerne komme sammen med sin kone, Mette Holm. Da de kom, blev de begge indlogeret på Ballebro Færgekro, et sted de blev yderst begejstrede for. Da de kom til Cathrinesminde Teglværk, havde jeg forventet, at foredraget ville forme sig således, at Mette Holm var den, der stillede spørgsmål til Mogens Lykketoft ud fra deres fælles oplevelser i Kina, men også ud fra indholdet i deres fælles bog. Det formede sig imidlertid således, at de begge fortalte om oplevelserne, hvorfor vi ikke helt fik den skarpe politiske analyse af udviklingen i Kina, som jeg havde forventet, og som Mogens Lykketoft er kendt for. En udvikling som på mange områder ville være vigtigt at kende til, især i vores del af landet, der er

præget af mange industrivirksomheder med ufaglærte, men alligevel højt specialiserede medarbejdere. Vi havde håbet, at Mogens Lykketoft i sin analyse af fremtidens arbejdsmarked, i konkurrence med bl.a. arbejdskraften i Kina, ville omtale nødvendigheden af en opkvalificering af den danske arbejdsstyrke. Men det undlod han desværre.

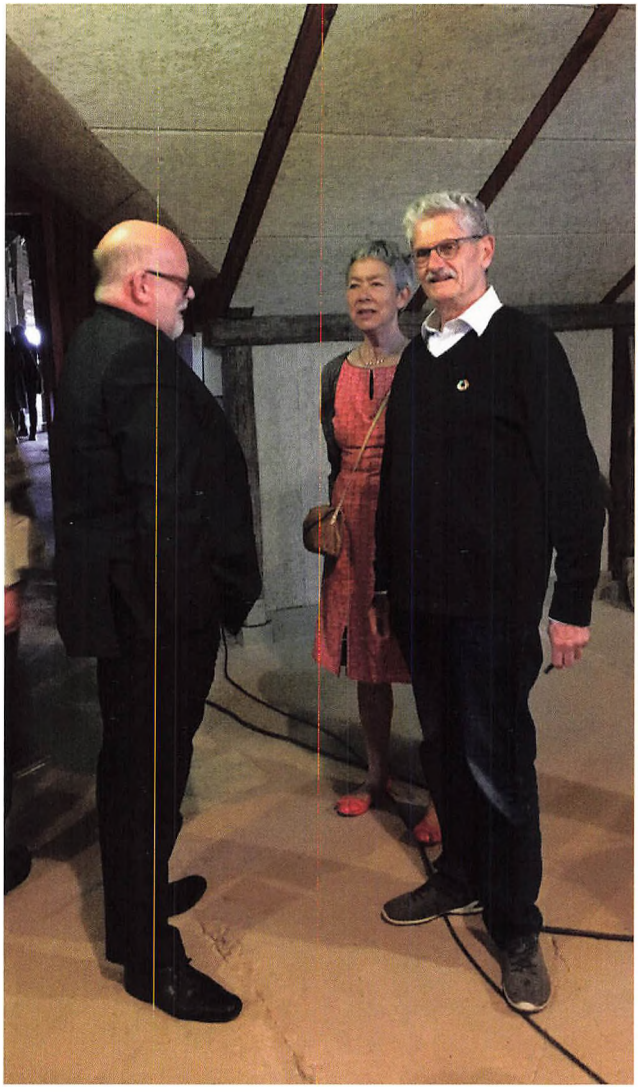

Herbert Pundik – eller Ole Sippel

Vi havde gennem flere år haft et stort ønske om at få Herbert Pundik – tidligere navnkundig chefredaktør på Politiken, til at holde et foredrag om udviklingen i Mellemøsten. Desværre havde Herbert Pundik ikke tidligere været i Danmark i maj måned, men netop dette år lykkedes det. Og vi var ikke så lidt stolte over, at vi endelig kunne præsentere en foredragsholder, der nød stor respekt næsten overalt. Men desværre. Kort tid før den aftalte dato modtog vi et afbud, - noget af en mavepuster.

Agenten for Herbert Pundik foreslog i stedet Ole Sippel, der i mange år var Danmarks Radios udenrigskorrespondent i Mellemøsten. Det viste sig heldigvis at være et ikke så dårligt tilbud. Ole Sippel gav således en indgående analyse af udviklingen, hvorunder han flere gange advarede om, at udviklingen i Mellemøsten let kunne gå hen og blive en alvorlig trussel, ikke kun i Mellemøsten, men også med store tråde til både Europa og USA. Hans budskab var især, at mens vi lokalt i EU og USA diskuterede småproblemer, oprustede Iran sig stille og roligt til at blive en stormagt i Mellemøsten, som med tiden ville sætte sig på flere nabolande, hvis EU og USA ikke indgik i forhandlinger med dem. Derudover ville de, efter Ole Sippels opfattelse, også være i stand til på længere sigt at udvikle atomvåben.

Ud over Ole Sippels grundige analyse af udviklingen i Mellemøsten, viste han sig også at have et stort lune. Da han fortalte om Herbert Pundiks aflysning med kort varsel, sagde han, at det absolut ikke var et ukendt fænomen ved Herbert Pundik. Ole Sippel var således tidligere blevet ringet op af Herbert Pundik, om han ikke kunne tage et foredrag på Sjælland, som Herbert Pundik også med kort varsel måtte melde afbud til.

Efter foredraget kørte jeg Ole Sippel til Benneksgaard Hotel, hvor vi havde indkvarteret ham til næste dag. Da vi ankom, delte vi en øl og fortsatte snakken om truslen fra Mellemøsten. En meget spændende person, der med sin store viden om emnet, absolut var en værdig afløser for Herbert Pundik.

Erling Jepsen og Henrik Ruben Genz

Erling Jepsen er også en af de forfattere – eller personligheder – som jeg har oplevet ved et kommunalt arrangement. Hans meget levende måde at fortælle om et alvorligt, i mange forhold nærmest skjult problem om misrøgt at børn i svage familier, har gjort et stort indtryk på mange. Da han samtidig var højaktuel med bogen: "Kunsten at græde i kor," var det nærliggende at invitere ham til Cathrinesminde Teglværk.

På samme tid var planerne om at filmatisere bogen godt på vej, så derfor var det oplagt også at invitere Henrik Ruben Genz, der var udset til at være manuskriptforfatter og medinstruktør på filmen.

Aftenen igennem formåede Erling Jepsen med sin efterhånden meget kendte sønderjyske humor, at fortælle om et alvorligt emne, som på mange områder er tabubelagt. Mange af de emner han berørte, havde han mere eller mindre oplevet på egen krop gennem opvæksten i en mindre provinsby i Sønderjylland. Når Erling Jepsen f.eks. berettede om de uhyggelige overgreb på børn, var stemningen i lokalet så intens, at man nærmest kunne høre en knappenål falde.

Henrik Ruben Genz supplerede med eksempler på en manuskriptforfatters måde at omsætte tekster fra en bog til en film, - herunder problemerne med at gengive en tekst på den lokale sønderjyske dialekt, men også problemerne med at være tro mod forfatterens tekst, og ikke lade manuskriptforfatteren overtage fortællingen.





God stemning.



I pausen får foredragsholderen naturligvis stedets traktement.


WWW.KULTURMAANED.DK
KULTURMÅNED
CATHRINESMINDE TEGLVÆRK
2011
02.MAJ SVEN-BERTIL TAUBE VISESANGER OG CURT-ERIC HOLMQUIST PIANIST
12.MAJ DE TRE KONGELIGE TENORER
MED DORTHE ELSEBET LARSEN SOPRAN OG THOMAS BISCHEL PIANIST
18.MAJ LONE KÜHLMANN JOUNALIST FORFATTER OG FOREDRAGSHOLDER
26.MAJ TOM BUK SWIENTY FORFATTER
ALLE ARRANGEMENTER STARTER KL.19.30
BILLETPRISER 02.MAJ KOSTER 150 KR. ØVRIGE KOSTER
KL. KAFFEPUNCH OG FEDTEBRØD I PAUSEN
E ARRANGEMENTER I AL
LLETBESTILLING
WWW.CMT-BUTIK.DK
ELLER TLF. 74449474 ALLE HVERDAGE KL.08
HOVEDSPONSORER
BROAGER SPAREKASSE OG SØNDERBORG KOMMUNE
SØLVSPONSORER
BYGMA SØNDERBORG / HOME BROAGER SØNDERBORG / LO SØNDERBORG
PETERSEN TEGL / SYDBANK BROAGER / UDDANNELSESFONDEN
ØVRIGE SPONSORER
ADVOKATFIRMAET KJEMS A/S ARBEJDERNES LANDSBANK ARKITEKTFIRMAET A78 BOLIGFORENINGEN AF 1942
BUND DEUTSCHER NORDSCHLESWIGER CATHRINESMINDES VENNER JUDICA ADVOKATER KE-RENGØRING
KONTOR SYD KORFF BILER GUDERUP RAMBØLL SKADESERVICE-SYD SLOTH MØLLER A/S TOPTRYK

2011

Sven Bertil Taube

Jeg var i flere år KL's repræsentant i og formand for en organisation, som hedder Netværket DHI (Den Helhedsorienterede Indsats), en del af foreningsfællesskabet Ligeværd i Århus. Formålet med DHI og Ligeværd er at skabe bedre forhold for unge med særlige behov. Med i bestyrelsen for DHI var også Charlotte Østrup, bosat i et mindre landsbysamfund i Sydskåne. Hun fortalte ved et af vores møder, at de hvert år omkring midsommer holdt en mindre festival til minde om trubaduren Evert Taube. På et tidspunkt havde de skrevet til hans søn, Sven Bertil Taube og spurgt, om han ikke ville komme til deres lille festival og optræde med nogle af de mange viser fra sin fader, som han på så glimrende vis har fortolket.

Da vi skulle planlægge Kulturmåneden 2011, var det derfor nærliggende at prøve det samme. Fra Charlotte fik jeg en adresse til Sven Beril Taube i London. Vi skrev til ham, fortalte lidt om Cathrinesminde Teglværk, om de kunstnere vi tidlige havde haft og spurgte venligt, om han ikke havde lyst til også at besøge os? Efter nogen tid kom der svar tilbage, at det ville han bestemt meget gerne, men at vi skulle kontakte hans agent i Danmark for at aftale de nærmere betingelser.
Selv om Sven Bertil Taube efterhånden var noget oppe i alderen, og nærmest blind, lykkedes det alligevel for ham at skabe en stærk, intens stemning, og med lethed kunne han synge salen op med et væld af folkeviser fra sin fars hånd. I flæng kan nævnes Flickan i Havanna, Min Älskning, Calle Schewens Vals osv.
Ud over at være en formidabel sanger, er han også kendt som en stor skuespiller, bl.a. i Herskaber og Tjenestefolk og som Henrik Vagner, - èn af hovedpersonerne i filmen: Mænd som Hader Kvinder.
Efter koncerten satte han sig ved et bord ved indgangen for med glæde at signere de mange albums, han solgte efter koncerten. Og publikum ventede med stor respekt meget gerne, for at få signeret deres nyindkøbte CD af en stor kunstner. Med til koncerten havde Sven Bertil Taube pianisten Curt-Erik Holmquist, der med sit meget følsomme klaverspil var med til at gøre aftenen til en stor succes.



De Tre Kongelige Tenorer.

Året i forvejen havde jeg atter været til den årlige firmafest i Dansk Biblioteks Center A/S. Dette år havde man engageret De Tre Kongelige Tenorer til at give eksempler på operamusik. Umiddelbart troede jeg ikke, at alle deltagere i festen syntes, det var en særlig god idé at entrere med operamusik. Men som aftenen skred frem, blev vi alle mere og mere optaget af de enkelte numre, helt fra de meget stille intense til de helt store operaer.

Da vi gik i gang med planlægningen af dette års Kulturmåned var det derfor helt naturligt for mig at foreslå, at vi forsøgte at engagere: "De Tre Kongelige Tenorer." Heldigvis var resten af vores lille gruppe helt med på ideen, men problemet opstod, da vi forsøgte at finde frem til dem. Ingen af de traditionelle agenter inden for musik kunne tilbyde dem – og de vidste heller ikke, hvor vi kunne kontakte dem. Ad mange omveje fandt jeg frem til et telefonnummer til John Venning, som er en af de tre tenorer. Han var straks med på ideen og foreslog, at vi også tog - som han sagde det – èn af damerne med. Det skulle ikke koste ret meget ekstra! Vi slog til, og vi fik foruden de tre tenorer også en kvindelig sopran med i købet, og dette til en absolut overkommelig pris!

Inden aftenen oprandt ringede John Venning og bad mig finde to noble herrer, som ikke var bange for at få lidt vand i hovedet og på tøjet. De skulle bruge dem i et indslag i et af numrene, men jeg måtte ikke røbe noget. Det lykkes mig heldigvis at finde to, som meget gerne ville være til rådighed.

Da aftenen oprandt, sad et meget spændt og afventende publikum i formeriet på Cathrinesminde Teglværk. Det ville være noget af en underdrivelse, hvis vi påstod, at vi inden forestillingen fik roser for arrangementet. Folkemusik gik an, Steffen Brandt var super, Mette Holm og Mogens Lykketoft kunne gå an, men opera??!! Skepsissen lyste ud af ansigterne på rigtig mange fra publikum, men nu havde de jo købt billetten og så måtte de jo hellere se, hvad det var, vi havde at tilbyde.

Som aftenen skred frem, blev publikum mere og mere begejstret for sangen og musikken. For ud over at synge uddrag fra flere store kendte opera - og operettenumre, fortalte John Venning også om baggrunden for uddragene. Og den helt store succes kom, da de to noble herrer skulle hjælpe den kvindelige sopran med at stå oprejst i et nummer om at drikke for meget. Utrolig morsomt og festligt.

Efter forestillingen kontaktede rigtig mange os for dels at rose arrangementet, men også for at høre, om vi ikke kunne gentage



det. Mange havde på forhånd fravalgt det, men havde nu hørt så mange rosende omtaler, at de ærgrede sig over ikke at have købt billet til netop denne aften.

Lone Kühlmann

I lighed med tidligere år, ville vi også gerne dette år have en repræsentant fra journalistikkens verden. Efter mange overvejelser faldt valget på Lone Kühlmann.
Med tilsagn fra Lone Kühlmann følte vores lille arbejdsgruppe, at vi atter havde gjort et scoop. Man kan næppe finde – eller forestille sig – en journalist og forfatter, der spænder så vidt. Lone Kühlmann blev meget tidligt ansat i Danmarks Radio, steg hurtigt i graderne, men konstant forfulgt af den dengang gængse opfattelse, at kvinder skulle tage sig at det bløde stof, og mændene af det mere hard core som økonomi, politik, samfundsforhold osv. Lone Kühlmann besluttede sig tidligt til et opgør med denne holdning, og søgte bevidst flere stillinger, der traditionelt blev opfattet som "mande-jobs". På et tidspunkt blev hun udpeget som bestyrelsesformand for TV2 og formåede at skabe ro og arbejdsglæde i en organisation, der ellers var præget af opslidende magtkampe mellem mænd i ledende stillinger.
Det var derfor en personlighed med stor livserfaring, vi havde fået til Cathrinesminde Teglværk.



Aftenen blev igen en stor oplevelse for mange, idet Lone Kühlmann krydrede sine mange fortællinger med rigtig mange anekdoter, især om de mænd hun havde mødt på vejen gennem sin karriere.

Tom Buk-Swienty

Tom Buk-Swienty er søn af Anne Marie og Bernhard Swienty fra Sønderborg, der sammen har grundlagt Nordeuropas største virksomhed indenfor salg og udvikling af materialer til biavl. Som biavler gennem mange år er jeg tit kommet i deres virksomhed. Det var derfor nærliggende at spørge dem, om de ikke kunne spørge Tom, om han ville komme til Cathrinesminde Teglværk og fortælle om sin bog: Slagtebænk Dybbøl, - der har taget Danmark med storm.
Ud over at være en glimrende forfatter er Tom Buk Swienty også en formidabel fortæller. Han forstår om nogen at anvende journalistikkens fortællemåde til at levendegøre historiske fortællinger. Man oplever det nærmest som et øjebliksbillede fra en journalist, udsendt til en krigszone.
Med sig til foredraget havde Tom Buk-Swienty én af de manuskriptforfattere, som skulle hjælpe med at omsætte sin bog om Slagtebænk Dybbøl til filmen: 1864. Vi fik igen eksempler på det tætte samspil, der er mellem den oprindelige forfatter til bogen, som danner udgangspunkt for manuskriptet til filmen.





Er der nogen, der kan have et stykke mere?



Så fortsætter det efter pausen.


KULTURMÅNED 2013
Cathrinesminde Teglværk
Ilerstrandvej 7, 6310 Broager
PROGRAM:
Alle arrangementer starter kl. 19.30
2. MAJ:
7. MAJ:
FLEMMING JENSEN
Skuespiller og forfatter. Mit liv på Grønland og Julenisse på Grønland
13. MAJ:
MALENE SCHWARTZ
Skuespiller - og Maude i Matador
22. MAJ:
JIM MACINTOSCH AND HIS JAZZAHOLICS
Traditionel New Orleans Jazz i verdensklasse
www.kulturmaaned.dk
2013
BILLETSALG:
www.cmt-butik.dk
Pris for en billet til alle 4 arrangementer: 340 kr.
Pris for en billet til ét arrangement: 100 kr.
(inkl. det sædvanlige traktement i pausen: Kaffepunch og fedtemad)
Hovedsponsorer
Sønderborg Kommune
Broager Sparekasse
Cathrinesmindes Venner
Petersen TEGL
Sidesponsorer
Bygma Sønderborg
Home Broager-Sønderborg
LO Sønderjylland
Uddannelsesfonden
Sydbank
Andre sponsorer
Bund Deutscher Nordschleswiger
Arbejdernes Landsbank
Advokatfirmaet Kjems
Judica Advokaterne
Sloth Møller A/S
KE Rengøring
BDO Revision

2013

Niels Helveg Petersen

Vi var noget i tvivl om, hvorvidt vi skulle fortsætte med en politisk foredragsholder, nok især fordi vi ikke havde tradition for at blande politik ind i vores Kulturmåned. Men da vi jo var begyndt med Mogens Lykketoft, mente vi, at det også kunne være aktuelt med en politiker fra et andet parti. Carl Scharnberg, som jeg har omtalt tidligere, sagde på et tidspunkt, at hvis man ikke må tale om politik, så er det som at få tænderne revet ud, hvorefter der kun er søbemaden tilbage.
Med afsæt i dette rettede vi kontakt til Niels Helveg Petersen, der efter et langt liv i politik, var gået på pension. Han ville meget gerne komme til Cathrinesminde Teglværk, blot vi ville afhente ham ved toget. Vi aftalte, at jeg hentede ham i Tinglev, hvor han stort set var den eneste som steg af toget. På vej til Broager fortalte han, at han skam havde Googlet mig, og fundet ud af, at jeg var formand for Ligeværd, en organisation som hans far i sin tid havde stiftet. Det fandt han ganske pudsigt og ville gerne høre mere om organisationen.



Selve foredraget var en spændende og lang rejse gennem et meget virksomt liv på, i og omkring Christiansborg, - og især beretningerne om De Radikale og hans rolle som Kongemager gennem mange år, hvor De Radikale reelt afgjorde, hvem der skulle være statsminister. Men også om store forlig, hvor forhandlingspartnerne undervejs i processen var enige om ikke at sige noget til pressen. Når de så alligevel blev presset til at sige noget, var det ofte i et intetsigende politisk sprog, som nok lød meget overbevisende, men reelt ikke havde noget indhold.
Undervejs i foredraget fortalte Niels Helveg Petersen også flere anekdoter fra tiden som aktiv politiker. F.eks. om dengang da han og to andre radikale meget målrettet kom vandrende hen ad en af Christiansborgs mange gange, for så pludselig at vende om. En situation, der blev foreviget af Danmarks Radio og senere blev et billede af De Radikales mange kovendinger. I det aktuelle eksempel havde de glemt, at mødet var flyttet til et helt andet lokale og vendte derfor om, da de blev klar over, at de var på vej til det forkerte mødelokale.

Flemming Jensen

Flere år tilbage hørte jeg Fleming Jensen holde et foredrag ved et arrangement hos Kommunedata, i dag kaldet KMD A/S, i Ribe. I foredraget grillede han flere af de danske politikere med karske analyser af deres politiske arbejde. Men han fortalte også mange anekdoter fra et langt og begivenhedsrigt liv. F.eks. fra dengang der var mangel på lærere i London, og man søgte efter danske lærere, som ville undervise engelske børn. Efterfølgende talte rigtig mange børn fra skolen med en stærk dansk accent.
Lige siden dengang i Ribe havde jeg lyst til at høre ham igen. Lejligheden kom, da han gennem nogle år var med i Sønderborg revyen. Jeg tog derfor kontakt til Leif Maibom for at få ham til at lægge et godt ord ind hos Flemming Jensen. De første par gange lykkedes det ikke, men i 2012 var der bid.
En varm sommerdag inviterede Flemming Jensen mig til at besøge ham i Leif Maiboms sommerhus i Vemmingbund, hvor han boede, mens de dels øvede på sommerrevyen, men også i perioden, hvor de optrådte i Sønderborg Sommerrevy. Vi fik i sommerhuset aftalt de nærmere betingelser for foredraget.



Efterfølgende fortalte jeg, at Niels Helveg Petersen skulle holde et foredrag ugen før ham. Flemming Jensen ville meget gerne møde Niels Helveg, som han kendte personligt, og mødte også op til den pågældende aften. Om han varmede op til sit eget foredrag ved at høre foredraget med Niels Helveg Petersen, ved jeg ikke, men de to fik sig i hvert fald en god snak og et godt grin over mange fælles oplevelser tilbage i tiden.

På selve aftenen leverede Flemming Jensen i høj grad varen. Ingen blev skånet for hans skarpe analyser, der ofte tog udgangspunkt i de socialt dårligst stillede. Men Flemming Jensen leverede også mange gode anekdoter fra sin tid på Grønland, f.eks. denne om en ret upopulær dansker, som en vinterdag var på tur med et hold slædehunde. Da de på turen passerede en fyldt toiletspand, løb hundene på hver side af spanden så slæden ramte spanden med fuld kraft og indholdet, til stor morskab for de omkringstående, blev fordelt ud over den upopulære dansker.

Malene Schwartz

Som læserne sikkert husker, havde både Lise Nørgaard og Røde – Kurt Ravn – fra serien "Matador" besøgt os. Det var derfor nærliggende også at invitere Maude – Malene Schwartz. Hun sagde heldigvis ja. Desværre var det en ret kold forårsaften, hvilket hun bestemt ikke helt var forberedt på. Da hun blev indkvarteret på Hotel Garni i Sønderborg for at hvile sig lidt inden foredraget, var det i et smukt indrettet værelse, men desværre uden varme. Da hun senere ankom til Cathrinesminde Teglværk, stod der en strid kold vind direkte ind fra Flensborg Fjord, hvilket bestemt ikke gjorde situationen bedre. Vi måtte derfor gennemsøge flere biler for tæpper, for at hun kunne holde varmen på scenen.



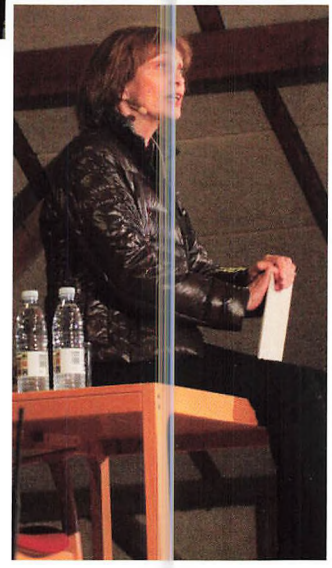

Trods kulden formåede Malene Schwartz alligevel at levere et stærkt og særdeles spændende foredrag om et langt liv som skuespiller, en helt ny verden for mange af os. I min velkomst spøgte jeg med, om - "hun skulle op og lægge sig?" En replik hun jo ofte anvendte i Matador. Hendes svar var naturligvis nej.

Undervejs i foredraget fortalte hun, ud over mange

andre oplevelser som skuespiller, naturligvis også om optagelserne til Matador. Hun fortalte bl.a., at hun var blevet ringet op af en journalist kort tid efter Holger Juhl Hansen, som spillede hendes ægtefælle i Matador, var død. Journalisten indledte samtalen med at kondolere, men uden at nævne noget navn.

Malene Schwartz var helt desorienteret, hvortil journalisten svarede, at han da kondolerede med Holger Juhl Hansen. Malene Schwartz måtte derefter forklare ham, at det rent faktisk var flere år siden hun sidst havde talt med Holger Juhl Hansen, og at alle scener med hende og ham var optaget over ganske få uger for år tilbage, og derefter klippet sammen til den endelige film. Efterfølgende havde hun ikke flere opgaver i relation til Matador-serien.
Da jeg efter foredraget kørte Malene Schwartz tilbage til hotellet i Sønderborg, var der heldigvis kommet varme på værelset. Men hun ringede dog alligevel nogle dage senere og fortalte, at hun havde fået en ordentlig forkølelse med hjem fra Cathrinesminde Teglværk. Det beklagede vi naturligvis rigtig meget Musikerne synes, som Malene Schwartz, at det havde været en ret kold aften. De havde besvær med at holde instrumenterne stemte, men de kom alligevel igennem. Og roste os for de ret så rustikke forhold på Cathrinesminde Teglværk, et dejligt sted for dem at spille, også selvom det var lidt koldt.

Jim Mcintosh and his Jazzaholics

Forud for fastlæggelse af årets Kulturmåned havde vi flere gange talt om, at det kunne være spændende at præsentere noget nyt, eller helt anderledes musik, end vi hidtil havde gjort. Mona Nielsen foreslog derfor at vi prøvede noget traditionelt New Orleans Jazz. Hun og hendes mand havde på Silkeborg Jazzfestival hørt et særdeles spændende engelsk Jazz band med navnet - "Jim Mcintosh and his Jazzaholics." Efter nogen overvejelse begyndte vi at søge efter bandet, ikke nogen let opgave, kun ganske få agentbureauer kendte til dem. Men til sidst lykkes det, og vi lavede en aftale.

Op til starten af Kulturmåneden fik vi som sædvanlig god presseomtale omkring årets program. Især tilbuddet om Jazz skabte forøget interesse, især blandt en helt ny målgruppe. Men det førte også til et større pres for, at vi skulle supplere det traditionelle traktement – kaffepunch og fedtemadder – med salg af fadøl. For flere er jazzmusik og fadøl nært forbundne kar, som sammen giver den store oplevelse og glæde ved at høre live jazzmusik.



Vi overvejede det flere gange, men sagde alligevel nej. Vi fandt, at det ville stride mod vores koncept og vores image.



Da aftenen oprandt, viste det sig, at flere fra publikum havde taget sagen i egen hånd, og medbragt en passende mængde dåseøl, til at supplere musikoplevelsen med. Ret hyggeligt, når det nu alligevel skulle være. Og musikken var helt fantastisk, hvilket de mange positive tilbagemeldinger i høj grad vidnede om.

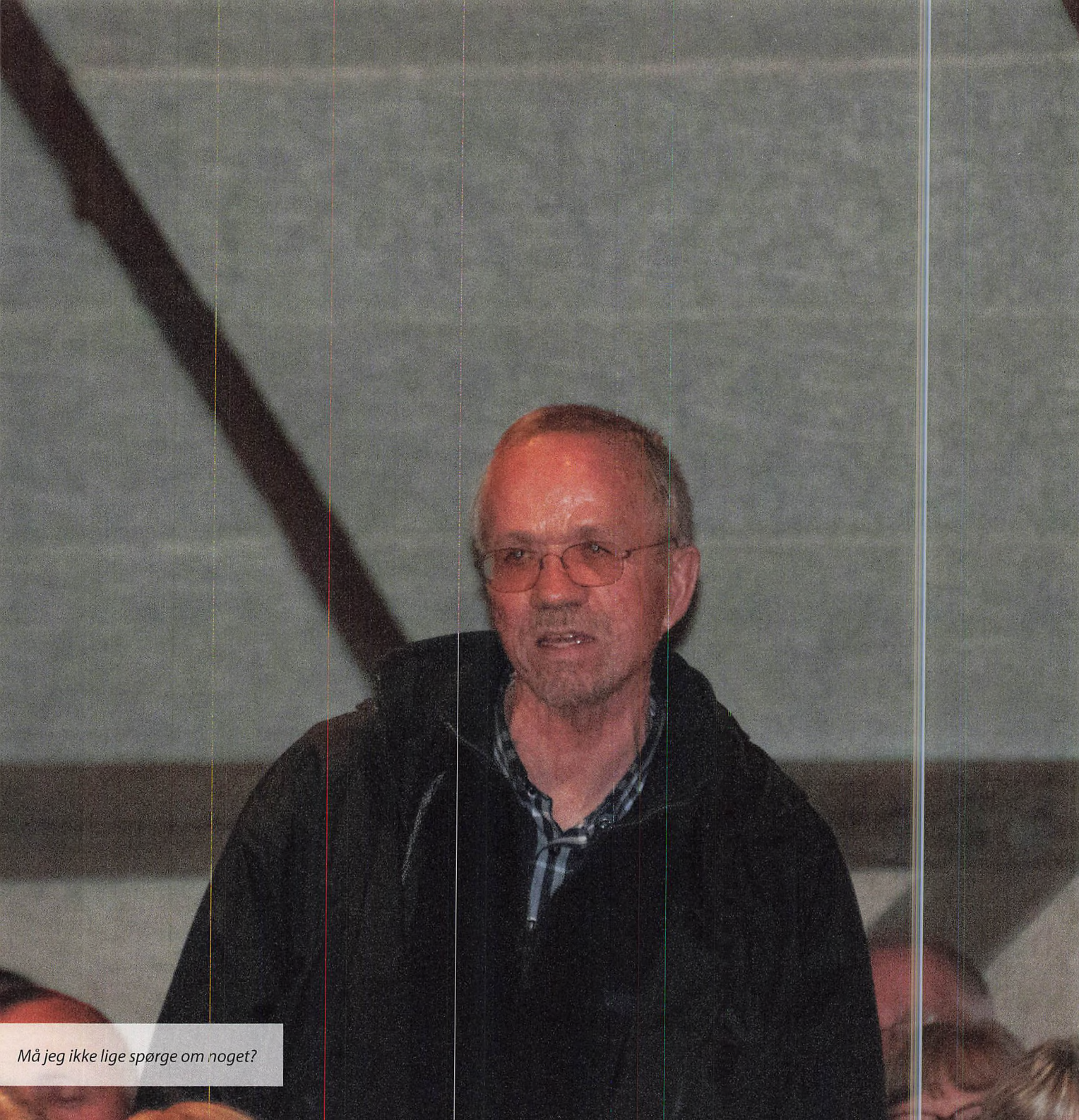

Må jeg ikke lige spørge om noget?



Stående applaus.

KULTURMÅNED 2015

www.kulturmaaned.dk

2015

Cathrinesminde Teglværk
Iller Strandvej 7, 6310 Broager

Program:
Alle arrangementer starter kl. 19.30

6. maj 2015
BENNY ANDERSEN &
POUL DISSING med band

12.maj 2015
OLE BORNEDAL
om bl.a. 1864

18. maj 2015
MARCO EVARISTTI
Bl.m.a. Guldfisk på Træpholt
og Ringriderskulptur Broager

28. maj 2015
DE 3 KGL. TENORER
med 2 sopraner

Billetsalg:
www.cmt-butik.dk

Pris for billet til alle
4 arrangementer 395 kr

Pris for billet til
1 arrangement 115 kr

(inkl. det sædvanlige traktement i pausen, kaffepunch og fedtemadi)

Plakat: Vibeke Fonnesberg · www.vibekefonnesberg.com

Hovedsponsorer
Broager Sparekasse
Sønderborg Kommune

Salvsponsorer
Uddannelsesvognen
Pelsmøllen Tegl
Bygma Sønderborg
Home Broager-Sønderborg
LO Sønderjylland

Øvrige sponsorer
Advokatfirmaet Hjelms A/S
Arbejdernes Landsbank
Arkitektfirmaet A79
Boligforeningen af 1942
KE-rengøring
Rambøll
Skath Møller
BDO Revision
Ernst & Young
Martin Iversen Murerforretning
Bund Deutscher Nordschleswiger
Judica Advokaterne

Benny Andersen og Povl Dissing

I 2001 havde vi første koncert med Benny Andersen og Povl Dissing. Siden da havde mange opfordret os til at arrangere endnu en koncert med dem. Da Dansk Biblioteks Center igen holdt den årlige firmafest, havde man engageret netop Benny Andersen og Povl Dissing til at spille for medarbejderne. Jeg var som formand igen inviteret til at deltage i festen og fik derfor lejlighed til at hilse på dem, inden de skulle optræde. Jeg spurgte forsigtigt, om de igen ville komme til Cathrinesminde Teglværk. De kunne klart huske stedet som et dejligt sted at spille, så de sagde straks ja tak. Dog tilføjede Benny Andersen med sort humor – hvis vi da lever så længe!
De gjorde de heldigvis. Og igen fik vi en helt formidabel aften med de to nøglepersoner suppleret med et stærkt band af super professionelle musikere. Også denne aften var relativ kold, så derfor kneb det noget med at få flyglet til at holde stemningen til de sidste numre. Men publikum fik, hvad de var kommet for.



Det var en særdeles veloplagt Benny Andersen, der levende fortalte om Svante og alle hans problemer, men også om hans lykkelige dag – i ental, for der var vist ikke ret mange af dem. Ved velkomsten kunne jeg prale af, at vi netop denne aften havde gæster fra Skive i Nord og til Hannover i Syd. Hvad kun de færreste vidste var, at det var familie. Familien fra Hannover var kommet for at hente flyglet, så næste dag blev det transporteret til Hannover. Kulturmåneden sparede udgifterne til hjemtransporten, men til gengæld var det sidste gang, vi kunne levere et flygel til koncerterne på Cathrinesminde Teglværk.

Ole Bornedal

Ole Bornedal var på dette tidspunkt højaktuel med filmen om 1864. En film som på mange måder havde splittet Danmark i to grupper, de der var for, og de der mente, at Ole Bornedal havde forfalsket historien. Vi ville meget gerne have ham til Cathrinesminde Teglværk for at fortælle mere om baggrunden for filmen. Vi tog derfor kontakt til filmselskabet, som til vores store overraskelse få dage efter meldte tilbage, at det ville han gerne. Så nemt havde vi bestemt ikke regnet med at det ville være!
Da dagen oprandt, havde Ole Bornedal flere klip med fra scener i filmen. Samtidig med at han viste klippene, fortalte han om baggrunden for netop at fortolke historien således, og hvordan han som instruktør arbejdede med skuespillerne, for at få så realistisk en optræden som overhovedet muligt.



Han fortalte bl.a. at han næsten til enhver tid kunne få en hvilken som helst skuespiller til at græde, så det ses og opleves helt ægte. Udgangspunktet er at få vedkommende til at for-

tælle, hvornår han eller hun sidst har grædt, og så bore i det, indtil vedkommende igen begynder at græde. Først derefter kunne de begynde på optagelserne.
Efterhånden som aftenen skred frem, fik publikum en større og større indsigt i de budskaber, filmen indeholder. Men de fik også forståelse for det kunstneriske arbejde, der kræves for at skabe en film, der ikke skal ende som en C eller D film.

Marco Evaristti

Marco Evaristti er mest kendt for udstillingen på Trapholt med guldfisk i en blender, men også skaber af vores ringriderpige i sækken på torvet i Broager. Marco Evaristti havde tidligere besøgt Cathrinesminde Teglværk i regi af Broagerlands Kunstforening. Dengang mødte der kun ganske få op til hans foredrag, hvilket han var yderst skuffet over.
Jeg fik dengang en bog om hans arbejde, og bad ham signere bogen. Som bemærkning skrev han med tydelig adresse til det yderst beskedne fremmøde, – han var trods alt rejst fra København til Broager for at holde foredraget - "tak for det store fremmøde". Så var den afleveret!!
Vi var derfor meget i tvivl, da Niels Nørmark, som kender Marco Evaristti personligt foreslog, at vi skulle invitere ham til årets Kulturmåned.

Efterhånden som aftenen skred frem, fik publikum den ene store oplevelse – eller måske nærmere – forklaring på baggrunden og budskabet i det ene kunstværk efter det andet. Som en anden Rainer Werner Fassbinder formåede Marco Evaristti at rive bindet fra vores øjne, at sætte et spejl op foran os, og få os alle til at se os selv som en del af det billede og det budskab, han ville formidle. Det gjaldt, når han fortalte om, hvorfor han malede billeder med urin og heroin, eller når han malede billeder med blod fra muslimer og jøder i forening. For mange umiddelbart ret så bizarre og nærmest uhyggelige billeder, men også billeder der fortæller om et liv på gaden blandt hjemløse og narkomaner, eller den evige strid mellem forskellige trosretninger, hvor blodet jo i princippet er ens uanset herkomst eller religion.

Ikke uden grund at han høstede nærmest stående applaus, da aftenen var omme.

De Tre Kongelige Tenorer

Ud over Benny Andersen havde rigtig mange opfordret os til at gentage succesen med De Tre Kongelige Tenorer, som vi havde første gang i 2011. Dengang havde mange fravalgt aftenen, fordi de ikke havde interesse i opera. Da jeg igen kontaktede John Venning for at spørge, om de ville komme, var han straks med på ideen. Han foreslog, at vi denne gang "købte" to damer, det ville bestemt hæve koncerten til nye højde. Også det var vi med på.
Da vi nærmede os aftenen, var det totalt udsolgt på Cathrinesminde Teglværk. Og publikum fik bestemt, hvad de var kommet for. I første afdeling fik de flere eksempler på sange fra de store internationale operaer, og efter pausen flere eksempler på populære folkelige melodier, primært fra danske operetter, sange som de fleste kunne synge eller nynne med på. Også nummeret med den let overrislede dame fik vi igen, til stor morskab for publikum.



Da koncerten sluttede, gik alle 5 operasangere ned blandt publikum, sang for den enkelte og inviterede flere op til en lille dans. En formidabel afslutning, som udløste lang tid med stående applaus.



Nogle kan være heldige og få en snak med foredragsholderen.


KULTURMÅNED 2017
www.kulturmaaned.dk
2017
Cathrinesminde Teglværk
Iller Strandvej 7, 6310 Broager
Program:
Alle arrangementer starter kl. 19:30
2. maj 2017
PER STIG MØLLER
Op- og nedture i
9. maj 2017
ROCK NALLE
med tenorsaxofon, pianist og to guitarister
16. maj 2017
JØRGEN MADS CLAUSEN:
Danfoss – fra honsehus til global
23. maj 2017
ANNE LINNET med band
Plakat: Gerardus Marie Groenemeijer
www.groenemeijer.dk
Hovedsponsorer
Broager Sparekasse
Sønderborg Kommune
Sølvsponsorer
Uddannelsesfonden
Petersen TEGL
Bygma Sønderborg
Home Broager-Sønderborg
Bjerggaard
Sydbank
Øvrige sponsorer
Advokatfirmaet Kjems A/S
Arbejdernes Landsbank
Boligforeningen af 1942
Bund Deutscher Nordschleswiger
Judica Advokaterne
KE-rengøring
Korff Bilcenter
Ramball
BDO Revision
Martin Iversen Ford Sønderborg
Billetsalg:
www.cmt-butik.dk
Pris for billet til alle
4 arrangementer 450 kr.
Pris for billet til
1 arrangement 130 kr.
(inkl. det sædvanlige traktement i
pausen, kaffe

Per Stig Møller

I vores bestræbelser på også at vise den politiske verden som en del af vores kulturarv, valgte vi dette år at rette henvendelse til Per Stig Møller for at få ham til at fortælle om op- og nedture i Det Konservative Folkeparti. Ud over at være kendt som en af vores markante politikere, er Per Stig også kendt som en stor historiker med flere forfatterskaber om historiske og samfundsmæssige emner bag sig, så vi var ret sikre på, at det ville være et godt valg.
Per Stig sagde da også straks ja tak. Og han leverede bestemt varen. I sit foredrag berettede han således åbenlyst om de mange konflikter, partiet havde været udsat for siden Poul Schlüters storhedstid. Hvordan de forskellige ledere gennem årene mere eller mindre forgæves havde forsøgt at samle partiet. Men også om de konflikter og problemer der opstår, når et parti har så markant en leder som Poul Schlüter, hvilket ikke skaber plads til andre.
Han berettede også nærmest hudløst ærligt om de problemer og gnister, der opstod i samarbejdet mellem de konservative og ham som leder, i forhold til venstre og Anders Fogh Rasmussen som statsminister. Ofte var de på kollisionskurs, men formåede alligevel udadtil at fremstå som to partier, der kunne samarbejde.

Per Stig Møller havde indledt en større foredragsturné, hvor første stop var Cathrinesminde Teglværk. Med sig havde han bragt en større mængde af sine seneste bogudgivelser, der skulle sælges under hans turné. Stor var hans forbavselse, da samtlige bøger stort set blev solgt efter hans foredrag på Cathrinesminde Teglværk. En flot gestus fra publikum med tak til en stor politiker og en tak for et yderst spændende og relevant foredrag.

Rock Nalle

Rock Nalle var vores næste arrangement dette år. Jeg havde ved flere lejligheder hørt Rock Nalle spille på Mejeriet på Tunø under den årlige Tunø Festival. Mejeriet er et meget lille og intimt spille- og spisested på Tunø.
Når Rock Nalle optrådte under Tunø Festivalen, havde han altid et større band med, bestående af brødrene Baumgartner på guitar og klaver, Ulrik på tenorsaxofon og to andre guitarister. Jeg havde året i forvejen spurgt, om de alle 6 ville komme til Cathrinesminde Teglværk. Hvis de kunne få det til at passe i kalenderen, ville de meget gerne komme.
Da jeg senere skulle aftale det med Flemming fra Marsk Musik, sagde han helt klart: "Det får du ikke Nalle til. Han gør det kun på Tunø, og kun fordi han kender Elisabeth personligt (Indehaveren af Mejeriet)." Jeg sagde til Flemming, at jeg havde aftalt det med Nalle, men kunne tydelig høre på ham, at dén troede han bestemt ikke på. Men ganske rigtigt, -et par dage efter ringede han tilbage og indledte med: "Hvordan dælen har du gjort det??"
Efterhånden som aftenen skred frem, gik det mere og mere op for publikum, at de her oplevede en utrolig stor sanger og fortolker af både rocknumre, men også mange uhyre følsomme numre, som han sammen med sit band sang op til helt ukendte højder. Også bandet fornemmede den uhyre intense stemning blandt publikum, - en stemning som i høj grad fik bandet til at yde det absolut bedste samspil.
Især Ulriks meget intense spil på tenorsaxofonen var med til at højne musikken, men også Nalles følsomme stemme, trods et langt og barsk liv, slog fuldt ud igennem. Som følge af den varme stemning blandt publikum leverede Nalle og bandet flere numre ud over det, de havde forberedt.

Efter koncerten talte jeg kort med Nalles samlever, som jeg også kender fra Tunø. Hun sagde, at de uhyre sjældent havde oplevet så intenst og så lyttende et publikum. Ofte, når de optrådte på diverse spillesteder, snakkede publikum og drak fadøl i stride strømme, men her var det helt anderledes. Ingen var berusede, og alle lyttede intenst med. Det var for dem en meget stor oplevelse.
Igen lang tids yderst velfortjent stående applaus til en stor musiker og et band, som i den grad forstod at spille sammen.

Jørgen Mads Clausen

Jeg havde gennem flere år været medlem at tænketanken Futura Syd. En tænketank, hvor vi forsøgte at afdække hvad Als og Sønderborgområdet skulle leve af fremadrettet. Med i tænketanken var bl.a. Jørgen Mads Clausen fra Danfoss. Vi ville gerne have Jørgen Mads Clausen til at fortælle om Danfoss' udvikling fra "et hønsehus til en global virksomhed". Jeg kontaktede derfor Jørgen Mads Clausens sekretær, som kort tid efter vendte tilbage med et positivt tilsagn. At vi valgte et sådant emne skyldtes bl.a., at Danfoss på mange måder har haft stor betydning for udviklingen af nærsamfundet. Uden Danfoss kunne Als og Sønderborg let være endt som en blindtarm, en afkrog af Danmark eller lignende, hvor udviklingen ville passere uden om os. Nu er vi i stedet det område i Sønderjylland, som har det stærkeste afsæt for fremtidens udvikling. Vi har fået universitet, efteruddannelse, faglige uddannelser, kulturliv, nye virksomheder og meget andet i slipstrømmen af Danfoss. Derfor fandt vi emnet særdeles vigtigt.

Jørgen Mads Clausen fortalte da også meget levende om Mads Clausens start af Danfoss i et hønsehus tilhørende forældrenes landejendom på Nordals. Han fortalte også om de mange udvidelser af produktionen, fra den første udvidelse af hønsehuset, hvor man løftede det oprindelige hus op, og byggede en ny etage under det – og til de mange senere meget større udvidelser af produktionsfaciliteterne. Men også om de store overvejelser hans forældre havde gjort sig gennem årene, bl.a. om det nu var helt rigtigt at foretage endnu en udvidelse.
Jørgen Mads Clausen fortalte også om udviklingen af Danfoss radiator termostaten, der i mange år var et af hovedprodukterne for Danfoss, men som i dag kun udgør en minimal del af produktion og indtjening. I dag er Danfoss mere kendt for højteknologiske løsninger til især klimasektoren, men også hydraulik og automatik. Til slut nævnte Jørgen Mads Clausen også, at Danfoss fremadrettet satser på at blive verdensførende indenfor deres hovedprodukter. Hvis Danfoss ikke opnår at blive blandt de tre bedste - allerhelst den bedste - er det pågældende produkt ikke interessant for dem. Deres satsning på hydraulik gennem bl.a. opkøb, er et eksempel herpå.



Han nævnte også nødvendigheden af, at Danfoss fremadrettet skal kunne skaffe den nødvendige arbejdskraft med de rette kvalifikationer. En væsentlig forudsætning herfor vil være en fast forbindelse mellem Als og Fyn, som på afgørende vis vil udvide arbejdskraftoplandet, ikke kun for Danfoss, men også for mange andre virksomheder på både Als og Fyn. Derudover vil forbindelsen betyde, at mange ægtefæller vil få lettere ved at finde et job.
Absolut en spændende aften, hvor vi havde mulighed for lokalt at trække på en af Danmarks helt store erhvervsledere. Og dejligt at han ville bruge en aften på Cathrinesminde Teglværk!

Anne Linnet med band

Lige siden vores første arrangement, havde vi et ønske om at få Anne Linnet til at synge og spille for os på Cathrinesminde Teglværk. Bestemt ikke et let ønske at få opfyldt, men

arrangementerne med bl.a. Sven Bertil Taube, Benny Andersen og Povl Dissing, Kurt Ravn og mange flere havde vist, at vi magtede at arrangere en koncert med de store navne. Vi var derfor meget tilfredse, da det endelig lykkedes os at få Anne Linnet til Cathrinesminde Teglværk.

Da aftenen oprandt, talte jeg lidt med hende om tiden i Shit og Channel. Min kones søster, Lone Paulsen, havde spillet med i bandet, der dengang var det første rene pigeband, som til manges forbløffelse også kunne spille. Blot en konstatering af kønsrollerne dengang, da ethvert rockband som hovedregel bestod af langhårede mænd. I øvrigt anlagde parfumevirksomheden Chanell dengang en retssag mod bandet for brug af deres navn. En sag som bandet tabte og derfor måtte opgive navnet – men på samme tid var de allerede mere eller mindre gået hver sin vej for at spille solo eller spille med andre musikere. I dag er det fortrinsvist Anne Linnet og Lis Sørensen, der har fortsat karrieren som udøvende musikere.

Undervejs i koncerten leverede Anne Linnet sammen med Julie i høj grad varen. Vi fik de store numre, helt tilbage fra tiden i Shit og Channel, over Anne Linnets første tid som solomusiker til i dag, hvor hun stadig er højaktuel. En absolut stor musiker, der har været til stor inspiration for andre i musikken, og især banet vejen for mange unge kvindelige musikere, der i dag oplever en betydelig større accept på musikscenen, end Anne Linnet og de øvrige i Shit og Channel oplevede i deres ungdom.

Efter koncerten havde vi forberedt lidt varm mad til Anne Linnet og de øvrige medvirkende. Igen en del af den såkaldte tillægskontrakt, men også noget der gør, at kunstnerne følte sig velkomne på Cathrinesminde Teglværk. Vi talte også om muligheden for senere at få Lis Sørensen til Cathrinesminde Teglværk, noget de absolut ikke ville udelukke – bl.a. fordi de havde følt sig yderst velkomne på Cathrinesminde Teglværk af et meget intenst og lyttende publikum.




K
UL
TUR
MÅN
ED
2019
Cathrinesminde Teglværk
Ilter Strandvej 7, 6310 Broager
2. maj kl. 19.30: Rasmus Lyberth
Sanger og sangskriver
9. maj kl. 19.30: Jesper Steinmetz
USA korrespondent TV 2
22. maj kl. 19.30: Mogens Lykketoft og Mette Holm
Tidligere udenrigsminister og formand for FN's Generalforsamling
29. maj kl. 19.30: Sebastian
Sanger og sangskriver
2019
Billetsalg
kulturmaaned.safeticket.dk
Billetpris
Lyberth kr. 150,-
Steinmetz kr. 150,-
Lykketoft og Holm kr. 150,-
Sebastian kr. 200,-
Alle fire arr. kr. 525,-
Billetten er inkl. kaffepunch og fedtemad i pausen
Hovedsponsorer
Broager Sparekasse
Sydbank
Uddannelsesfonden
Sølvsponsorer
Petersen Tegl
Bygma Sønderborg
Horne Broager-Sønderborg
Benniksgaard Hotel
Øvrige sponsorer
Arbejdernes Landsbank
Boligforeningen af 1942
Bund Deutscher Nordschleswiger
Judica Advokaterne
Korff Bilcenter
Rambøll
Sloth Møller
BDO Revision
Martin Iversen, Ford Sønderborg
Plakat
Hanne Ida Helstrup
www.hanneida.dk

Rasmus Lyberth.

Oprindelig havde vi ønsket en koncert – og fortælling – med Rasmus Bjerg, der netop var højaktuel på grund af hans hovedrolle som John Mogensen i filmen om John Mogensens liv og sange. Trods flere henvendelser kunne vi ikke få en klar aftale – og slet ikke en acceptabel pris for arrangementet.
Som alternativ til Rasmus Bjerg foreslog bureauet Rasmus Lyberth, sanger og musiker fra Grønland. Jeg havde flere gange hørt om ham, og altid med positiv omtale, selv om kun de færreste – ofte kun grønlændere – forstod hvad han sang om. Efter nogen overvejelse accepterede vi forslaget – og vi blev bestemt ikke skuffede!!



Det viste sig, at Rasmus Lyberth er et utroligt beskedent og positivt menneske. Hans indgangsreplik afspejlede også hans humor – "I forstår ikke en skid af, hvad jeg synger – men I kan jo nok alligevel fornemme stemningen! "- Og det kunne vi – særligt når han indledte sine numre med en kort forklaring, hvad han ville synge om. Hans tonespænd er utroligt stort, fra den dybe stemme til de helt høje toner. Når han rigtigt foldede sig ud, fornemmede man helt klart Grønlands storslåede natur – højt til himlen, de endeløse vidder, de sneklædte fjelde og isbjergene, der kælver. Eller som én blandt publikum udtrykte det efter koncerten: "Vi forstod, som han sagde, ikke en skid – men hans stemme lød helt som et tredje instrument, der fik de enkelte numre til at gå op i en højere enhed".
Efter koncerten ville flere købe én af hans CD'er. Desværre havde han glemt alle på nær en enkelt udgave med julesange – og som han igen sagde: "Det gør ikke noget, de forstår jo alligevel ikke hvad jeg synger"!
Bestemt en stor musiker og sanger med en helt utrolig stemme, men også med humor og udstråling!

Jesper Steinmetz

Alle taler om Donald Trump og udviklingen i USA, og mange undrer sig over, hvorfor en person med så outrerede holdninger kan blive præsident i verdens største supermagt. Det var derfor nærliggende at kontakte Jesper Steinmetz, som i flere år har været TV2's korrespondent i USA, for gennem ham at få svar på spørgsmålet.
Desværre var det ikke helt let af få en aftale på plads, da Jesper Steinmetz kun er i Danmark ganske få dage om året, men til sidst lykkedes det heldigvis at få en dato til at gå op med de øvrige arrangementer.
Og Jesper startede da også foredraget med at vise et TV-klip fra præsidentvalgkampen i USA. Hans kommentar i TV-klippet var ganske klar: " Denne mand (Donald Trump) har ikke en kinamands chance for at blive præsident i USA!" Og der sluttede klippet. En god indledning til et spændende foredrag.
I løbet af foredraget leverede Jesper Steinmetz en skarp analyse af baggrunden for Donald Trumps valgsejr.
Store dele af den amerikanske befolkning er gennem flere år blevet godt og grundigt trætte af den stigende centralisering, af aristokratiets selvoptagelse og selvsupplering, men også frustration over udviklingen, som har betydet større og større statslige indgreb i befolkningens hverdag sammenholdt med, at mange har mistet deres job til lavtlønslande eller illegal



indvandring fra Mellem- og Sydamerika. For især denne gruppe fremstod Donald Trump som en redningsmand, der atter kan bringe USA på rette vej.
Som et eksempel på statslige indgreb i borgerens hverdag viste han et TV-klip, hvor en ung mand protesterede voldsomt over, at staten havde sat en vandmåler op i hans hus. Han ville simpelthen ikke acceptere, at staten skulle vide, hvor meget vand han brugte.
Trods mange protester over Donald Trumps måde at lede USA på, ville Jesper Steinmetz absolut ikke afvise, at han genvælges til en ny 4-årig periode i november 2020.
Under foredraget gav Jesper også flere muntre eksempler på "friendly mobning" af kolleger i TV-branchen. F.eks. når han iklædt perfekt jakke, hvid skjorte og slips, men med korte buksser og bare ben i sandaler på grund af en ulidelig varme, alligevel bliver filmet i fuld figur – eller når en studievært kort før start på nyhedsudsendelsen tjekker sin frisure med et håndholdt spejl fra skuffen under sit TV-bord.
En god aften med en stærk analyse fra en særdeles veloplagt Jesper Steinmetz, hvor konklusionen til manges overraskelse var, at Donald Trump med al sandsynlighed bliver genvalgt ved valget i november 2020.

Mogens Lykketoft og Mette Holm

FN´s verdensmål for bæredygtig udvikling blev vedtaget af verdens stats- og regeringsledere på FN-topmødet i New York den 25. september 2015. Det markerede en hidtil uset ambitiøs udviklingsdagsorden for en bedre fremtid. Målene trådte i kraft den 1. januar 2016 og skal frem til 2030 sætte kurs mod en mere bæredygtig udvikling for både mennesker og planeten, vi bor på. I både regioner og kommuner er man i denne tid ved at implementere verdensmålene i det daglige arbejde. Vi følte derfor, det kunne være givende at få én af dem, der var nøglepersoner i udvikling og vedtagelse, til at fortælle om processen og samtidig uddybe sigtet for verdensmålene. Det var derfor nærliggende at kontakte Mogens Lykketoft, der var formand for FN's generalforsamling, da verdensmålene blev vedtaget. Men vi ville også gerne høre om, hvordan det

havde været i et år at bo i New York, arbejde for og være formand for FN's generalforsamling.
Da vi havde besøg af Jesper Steinmetz, foreslog han, at vi skulle starte med at spørge Mogens Lykketoft, hvordan det havde været at bo i Donald Trumps Trump Tower- i New York, idet han havde opfattelsen af, at Mogens Lykketoft havde lejet en lejlighed i netop Trump Tower. Mogens Lykketoft kunne dog med bestemthed afvise dette – han og Mette Holm havde i stedet lejet en lejlighed overfor Trump Tower, men de kunne da følge nogenlunde med i, hvad der skete i bygningen overfor dem.
I oplægget lagde Mogens Lykketoft bestemt ikke skjul på, at FN med vedtagelsen af de 17 verdensmål havde lagt kimen til en ny verdensorden med betydelig mere fokus på klimaindsats, men også mere fokus på en mere lige verden, hvor goder, frihed, lige adgang til sundhed og hospitaler, og ikke mindst uddannelse, fremover skal fordeles anderledes. Både som verdenssamfund, men også for vores egen fremtid og sikkerhed, er det bydende nødvendigt, at vi sikrer en mere retfærdig fordeling af velfærdsydelser på verdensplan.
Efter Mogens Lykketofts opfattelse har Danmark et stærkt fortrin frem for flere andre lande. Vi har en topmoderne industri, som allerede nu er i fuld gang med omstilling. Som eksempler nævnte han klimatilpasning, genbrug af råstoffer, alternative energiproduktioner, f.eks. som vindmøller, solceller, termisk varme mm. Sammenlagte teknologier som fremover vil stille Danmark i en førerposition på mange områder, hvis vi i fællesskab magter at gennemføre den nødvendige omstilling.

Sebastian

Årets sidste kunstner var musikeren og ikke mindst sangskriveren Sebastian. Også ham havde vi i flere år overvejet at spørge, om han ville komme til Cathrinesminde Teglværk, men hidtil havde vi skubbet det lidt, primært fordi det ikke er helt billigt. Men netop dette år så vi chancen, og efter lidt tøven fra hans side, sagde han omsider OK.
Som mange andre kunstnere har Sebastian også sine specielle ønsker til det sted, hvor han skal optræde. I hans tilfælde skulle vi stille et lokale til rådighed både før, i pausen og efter koncerten, hvor han kunne trække sig tilbage for at hvile ud, inden han skulle på scenen, eller begynde hjemrejsen.
Sebastian havde på forhånd frabedt sig videooptagelser og foto under koncerten, da dette ville virke forstyrrende for ham. Derfor startede koncerten også med, at lydmanden afspillede en lille såkaldt jingle, hvori man sagde, at det ikke var tilladt at filme eller fotografere under koncerten. Kun ganske få havde enten overhørt beskeden, eller ville alligevel prøve. Efter en venlig henstilling respekterede alle dog Sebastians ønske.
Selve koncerten forløb som en rejse gennem Sebastians efterhånden livslange karriere som udøvende musiker, næsten fra dengang han boede på Sdr. Landevej i Sønderborg til i dag, hvor han atter er aktuel med et nyt album. En fantastisk rejse med et væld af både nye, men også gamle velkendte sange, som de fleste kunne synge med på.
I pausen forsøgte flere at følge efter ham for at få en autograf på den medbragte CD eller LP, men de blev venligt afvist af hans lydmand og chauffør, der nærmest slog en ring omkring ham. Til gengæld indvilligede han i at signere flere CD'er og LP'er efter koncerten, så mange fik alligevel opfyldt deres ønsker om en autograf.
Efter det sidste arrangement plejer vi hvert år at slutte med et par stykker smørrebrød til de mange, som har hjulpet med at gennemføre Kulturmåneden og samtidig invitere de sidst optrædende og deres hjælpere med til arrangementet. Dette gjorde vi også med Sebastian, men de ville hellere køre hjem direkte efter koncerten – men ville meget gerne have en madpakke med til turen. Det fik de naturligvis med tak for endnu en fantastisk aften på Cathrinesminde Teglværk.



Så skal der vaskes op.

DEM VI IKKE FIK TIL CATHRINESMINDE TEGLVÆRK

Günther Grass

Fra 1994 til i dag har vi i alt haft 14 Kulturmåneder på Cathrinesminde Teglværk, med i alt 59 forskellige personligheder, som på hver deres måde har beriget os med deres musik, skuespil, forfatterskaber, kunstværker og meget mere. En fantastisk rejse!

Men ud over de nævnte har vi gennem årene arbejdet med utallige andre emner. Én af dem, vi arbejdede længst med var Günther Grass. Jeg mødte ham personligt ved to arrangementer, hvor jeg spurgte, om han ikke ville komme til Cathrinesminde Teglværk på et tidspunkt i maj måned. Derudover talte jeg flere gange med hans kontor i Lübeck. Begge var meget imødekommende og kontoret i Lübeck sagde endda på et tidspunkt, at de udmærket var klar over, at de skyldte et arrangement hos os, men flere gange var Günther Grass optaget af andre projekter, og til sidst var helbredet desværre så dårligt, at han afslog flere foredrag.

Sigfried Lenz

På et tidspunkt var jeg formand for et udvalg for det grænseoverskridende arbejde. Med i udvalget var en politiker fra Friesland, som personlig kendte forfatteren Siegfried Lenz. Denne mulighed skulle naturligvis udnyttes, men selv om den pågældende meget aktivt forsøgte at overtale Siegfried Lenz til at komme til Cathrinesminde Teglværk, måtte vi desværre acceptere, at også hans helbred var kraftigt reduceret.

Uffe Ellemann-Jensen

Også Uffe Ellemann-Jensen forsøgte vi flere gange at få til Cathrinesminde Teglværk. Da jeg var formand for DBC A/S var én af direktørerne fra Gyldendal også med i bestyrelsen. Han kendte Uffe Ellemann-Jensen både fra forlaget, men også personligt og lagde flere gange gode ord ind for os. Det samme gjorde Mogens Lykketoft – vi ville gerne have haft dem begge sammen. Men også dette måtte vi opgive.

Klaus Rifbjerg

Den samme direktør fra Gyldendal havde også en god kontakt til Klaus Rifbjerg – de gik ofte på jagt sammen. Så gennem ham forsøgte vi flere gange at få kontakt til Klaus Rifbjerg, men Broager var åbenbart for langt borte fra København, og da transport frem og tilbage samme dag var en umulighed, kunne vi desværre ikke få et arrangement på plads.

Hanne Reintoft og Suzanne Brøgger

Efter succesen de første år forsøgte vi også at få de to meget markante forfattere og samfundskritikere til at komme til Cathrinesminde Teglværk, men for begge var kravet, at de kunne komme frem og tilbage samme dag, hvilket desværre er umuligt med vores beliggenhed.

Susanne Bier

Gennem en god kontakt i Det Tyske Mindretal, som kender Susanne Bier personligt, forsøgte vi intenst at få hende overtalt til at besøge os på Cathrinesminde Teglværk, for at fortælle om filmarbejdet og især måden at lave film, som senere resulterede i en Oscar fra det amerikanske filminstitut. Der var flere mailudvekslinger mellem Susanne Bier og vores kontakt i Det Tyske Mindretal, og flere gange var vi meget tætte på et ja. Men til sidst måtte vi opgive, Susanne Bier var simpelthen alt for optaget til at kunne afse tid til et besøg i Broager. Desværre, vi havde ellers glædet os.

Per Fly

Per Fly gjorde sig for alvor bemærket, da han lavede Danmarks-trilogien Bænken, Arven og Drabet om de tre forskellige samfundsklasser i Danmark. Også her var vi flere gange i kontakt med hans kontor, som tog meget positivt imod vores henvendelse, men desværre endte det til sidst i et afslag, som også var begrundet i arbejdspres med nye filmopgaver.

Morten Grunwald

Til Kulturmåneden maj 2019 havde vi en aftale med Morten Grundwald fra Olsen Banden. Grunwald var den sidste over-

levende fra de legendariske film, så vi var ikke så lidt stolte over, at vi havde haft held til at lave en aftale med ham. Men desværre blev han alvorlig syg af lungekræft i efteråret 2018, og døde i slutningen af året.

Paul McCartney

Ud fra devisen om, at intet skal være uforsøgt, undersøgte vi et år også muligheden for at få Poul McCartney til at komme til Cathrinesminde Teglværk for at holde et foredrag om sin karriere. Baggrunden var, at en dansk journalist netop havde publiceret et længere og særdeles spændende interview med Paul McCartney. Umiddelbart tænkte jeg, at det jo ikke kunne ske ret meget ved at spørge journalisten, - om hun vurderede, det ville være muligt at overtale ham til at komme en tur forbi Cathrinesminde Teglværk. Ideen var som sådan god nok, men hun tvivlede meget på, om Paul McCartney overhovedet ville have interesse i et sådant arrangement, og om vi i givet fald reelt havde mulighed for at løfte en sådan opgave økonomisk. Hun anbefalede derfor at vi droppede ideen. Begge dele havde hun faktisk helt ret i, så vi opgav hurtigt projektet!

Harry Belafonte

Da Danmark i 2005 fejrede 200 året for H. C. Andersens fødsel, valgte man at udnævne flere kendte personligheder som H. C. Andersen ambassadør. Én af dem var musikeren og sangeren Harry Belafonte fra USA. Inden da havde jeg hørt, at en dansker var gift med en søn til Harry Belafonte. Ad omveje fik vi kontakt til svigerdatteren, og spurgte, om hun kunne overtale ham til et besøg på Cathrinesminde Teglværk, når han alligevel var i Danmark for at deltage i fejringen af H. C. Andersen.
Efter nogen tid vendte hun tilbage med et positivt tilsagn – og prisen var kun 25.000. Det syntes vi var utrolig billigt, indtil det gik op for os, at hun mente dollars – vi troede i vores naivitet at det var i kroner. Så blev vi nødt til at opgive projektet - også selv om det kunne have været meget spændende.
Ud over de nævnte, har der været et utal andre emner i forslag. Men ved hver Kulturmåned er det et puslespil først at få accept fra de optrædende, men også at få 4 arrangementer til at gå op i en større helhed. Generelt har vi dog altid oplevet stor velvilje hos de kunstnere vi har talt med. Vores koncept er jo baseret på et arrangement i hver uge i maj. Alene det giver problemer.

Olafur Eliasson

Vi havde gennem flere år et ønske om at få Olafur Eliasson til Cathrinesminde Teglværk, da flere af hans kunstværker står smukt placeret i Sønderborg. Da hotel Alsik i Sønderborg skulle indvies i maj 2019, så vi en chance. Vi satsede på, at hans seneste kunstværk, Tidscirkler, der er opstillet ved hotellet, skulle afsløres ved samme lejlighed. Via forskellige bekendte fik jeg et direkte telefonnummer til ham. Han ville meget gerne komme, men det skulle være i forbindelse med, at han alligevel var i området. Vi aftalte, at det kunne være hvis hans kunstværk skulle afsløres samtidig med, at Alsik skulle indvies. Desværre blev afsløringen udsat til hen på sommeren, hvorfor vi måtte opgive projektet indtil videre.

Fremtiden

Vores planer er naturligvis fortsat at holde fast i Kulturmåneden hvert andet år. Men en fortsættelse er fuldstændig afhængig af to væsentlige parter. Den første er Museum Sønderjylland Cathrinesminde Teglværksmuseum. Hvis man herfra ikke længere vil stille Cathrinesminde Teglværk til rådighed for Kulturmåneden, stopper arrangementet automatisk. Men allerede fra den spæde start var det en klar politisk forudsætning, at museet skulle være mere og andet end et museum. Faciliteterne skulle udnyttes til at formidle kultur i en bredere forstand samtidig med, at forankringen af Cathrinesminde Teglværk i lokalbefolkningen skulle styrkes mest muligt.
Derfor har vi bl.a. Cathrinesmindes Venner.
Men en anden væsentlig forudsætning er også vores mange sponsorer. Uden dem, bestemt ingen Kulturmåned. Heldigvis oplever vi, at de fleste holder fast i støtten til os, men desværre oplever vi også, at flere bliver opkøbt eller på anden

vis bliver sammenlagt i store kæder, hvor ledelsen sidder et helt andet sted i landet. Derigennem mister vi den lokale kontakt, samtidig med at vores netværk indskrænkes. Når netværket bliver mindre, bliver det også sværere at finde nye sponsorer, som vil afløse dem, der falder væk. Heldigvis har vi endnu gode faste sponsorer og enkelte nye er kommet til, men fremadrettet bliver det en udfordring at fastholde sponsorer og samtidig sikre det nødvendige økonomiske grundlag for at gennemføre nye spændende Kulturmåneder. Men vi fortsætter ihærdigt arbejdet, og hver gang er det for os en utrolig stor glæde at se et veloplagt og forventningsfuldt publikum, som vi gentagne gange kan overraske med kulturelle oplevelser, de ikke havde forudset.

Afslutning

Den første kulturmåned blev afviklet i maj 1994. Den sluttede som sagt med at Ole Jellingsø (rektor på Statsskolen) udtalte: I har lavet en virkelig succes – men I begyndte i den forkerte ende! Som nævnt: 14 Kulturmåneder med i alt 59 forskellige kunstnere senere - og på trods af Ole Jellingsøs udtalelse, er det gennem årene alligevel lykkedes os hver gang at finde nye spændende kulturpersonligheder. Gennem årene har vi også fastholdt vores koncept. Kulturmåneden skal afvikles på Cathrinesminde Teglværk, for som Per Arnoldi sagde, da vi havde besøg af ham: **"Dette kan I på ingen måde holde i en gymnastiksal, et forsamlingshus eller et lignende sted. I kan kun lave det her!"**

Vi har også fastholdt traktementet i pausen –fedtemadder og kaffepunch. Mange af de optrædende har aldrig tidligere oplevet dette, og flere gange har de hilst det meget velkommen, og med glæde spist flere fedtemadder og drukket mere end én kop kaffepunch. Arne Åbenhus valgte denne særegne kombination med baggrund i teglværksarbejderens madpakke og teglværksejerens yndede drik på kroen, hvor han mødtes med de andre ejere.

Frivillige fra Cathrinesmindes Venner har gennem årene smurt mere end 30.000 fedtemadder og hældt "fløde" i mange kopper kaffe. Derudover har andre frivillige fra Vennerne hjulpet med parkering og andre opgaver undervejs. Museets personale har troligt år efter år, demonteret de store udstillingsmontrer med modeller af forskellige typer teglværker, sat dem op i sidebygningen til ovnen for efter månedens afslutning at genopstille dem i formeriet. Vi er dem alle en stor tak skyldig.

Til slut skal der også lyde en stor tak til alle andre, som gennem årene har hjulpet med til at sikre, at vi kan afvikle Kulturmåneden. Umiddelbart lyder det let, bare at byde velkommen og overlade ordet til de optrædende, men forud har rigtig mange være involveret for at vi kunne nå så langt. Derfor en rigtig stor tak til alle dem, der har arbejdet backstage! Og endelig også en stor tak til vores sponsorer og vores trofaste publikum. Uden jer - absolut ingen Kulturmåned!

EFTERORD

Da Chr. Frederiksen sidst i 2019 ringede og foreslog, at jeg skulle skrive om vores efterhånden mange Kulturmåneder på Cathrinesminde Teglværk, havde jeg bestemt ikke regnet med at det ville blive så omfattende, som det nu foreliggende resultat. Tværtimod var jeg ikke sikker på, at jeg havde stof nok til at fylde et helt årsskrift for Cathrinesmindes Venner. Jeg var derfor noget betænkelig ved at sige ja til opgaven, og ville gerne først rådføre mig med de øvrige i vores lille gruppe, som står bag arrangementet. Og jeg ville især sikre mig deres opbakning og sparring til projektet! Da dette faldt på plads, turde jeg godt binde an med opgaven.

Vores lille gruppe, der i dag har egne vedtægter, bestyrelse og generalforsamling, består at **Mona Nielsen**, tidligere økonomichef, **Erik Breum**, tidligere kommunaldirektør, begge i daværende Broager Kommune og **Niels Nørmark**, tidligere venstremedlem af byrådet i Broager og så mig selv, **Jørn Lehmann Petersen**, borgmester i Broager Kommune fra 1990 til 2007.

At vi alle har rod i Broager Kommune, er ingen tilfældighed. Forud for første Kulturmåned havde vi således ved flere lejligheder intenst drøftet, hvad der fremadrettet skulle ske på teglværket, når det var færdigrestaureret. Vi ville gerne sikre, at Cathrinesminde Teglværk blev museum for dansk teglindustri, at vi kunne fastholde en bred folkelig opbakning omkring Teglværket og ikke mindst, at vi kunne sikre, at Teglværket fremadrettet blev mere end et museum. Vi ville med andre ord sikre, at Cathrinesminde Teglværk i fremtiden kunne være **både et museum og et kulturcenter,** hvor vi kunne vise og formidle et bredt udsnit af teglindustriens historie, men også dansk og meget gerne international kultur. En opfattelse og fremadrettet strategi, som fik bred politisk opbakning i byrådet!

Frem til i dag har der været afholdt i alt 14 kulturmåneder med 59 forskellige kulturpersonligheder. Samlet har ca. 20.000 personer deltaget i arrangementerne, der er smurt godt 30.000 fedtemadder og udskænket rigtig mange kaffepunch, så alt i alt betragter vi Kulturmåneden som en stor succes, der er kommet for at blive. Og heldigvis har vi i Danmark og vore nabolande så rigt et kulturliv, at der stadig er spændende emner at tage fat på til en ny Kulturmåned.

Jeg vil gerne rette en stor tak til de tre øvrige i vores lille 4-mands gruppe for input og god sparring undervejs i skriveprocessen.

En speciel tak til Alice og Erik Breum for hjælp med korrektur og begrænsninger af stofmængden. Også en stor tak til Chr. Frederiksen fra Cathrinesmindes Venner for sparring og stor tålmodighed. Jeres hjælp har betydet rigtig meget!





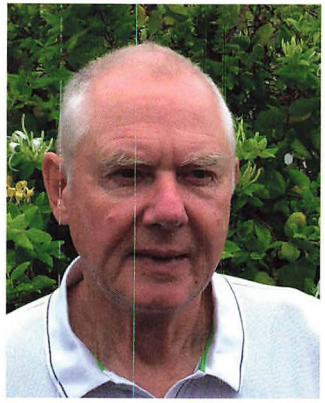



CATHRINESMINDE TEGLVÆRK. ÅRSBERETNING 2019.

Af Museumsinspektør ved Museum Sønderjylland
Mariann Kristensen

I 2019 gæstede 17.357 Cathrinesminde Teglværk. Gæsterne ved Kulturmåned i maj udgjorde ca. 1.200 og gæsterne ved julemarkedet i november udgjorde ca. 8.500. Der har været gennemført 52 omvisninger.

Museets åbningssæson 2019 begyndte tirsdag den 2. april, men blev tyvstartet ved åbningen af Broagerlands Kunstforenings forårsudstilling søndag den 31. marts. De udstillende kunstnere var i år keramikeren Laila Hartig fra Gråsten, billedkunstneren Lars Tholander fra Augustenborg, billedkunstneren Bernd Sievers fra Esgrus og billedkunstneren Hasko Hasko fra Aabenraa. Udstillingen kunne ses frem til den 28. april.

I maj måned dannede Cathrinesminde Teglværk ramme om Kulturmåned. Det første arrangement var torsdag den 2.maj, hvor Rasmus Lyberth optrådte med følsomme sange fra Grønland. Torsdag den 9.maj bød på foredraget "Hvor går USA hen?" ved Jesper Steinmetz, og onsdag den 22. maj var der foredrag ved Mette Holm og Mogens Lykketoft under overskriften "Du Store Verden – et år for FN". Kulturmåned 2019 blev afsluttet med en koncert med Sebastian onsdag den 29. maj.

I 2019 fejrede Egernsund Tegl 125-års jubilæum og udstillede i den forbindelse kunstværket "Levende Murværk" på Cathrinesminde Teglværk. Kunstværket er blevet til gennem et samarbejde mellem Egernsund Tegl og kunstneren Karen-Lisbeth Rasmussen.

Den 6. juni sang Mandskoret Sønderborg sommeren ind i tørreladen på Cathrinesminde Teglværk.

Sommersæsonen bød igen i 2019 på levende oplevelser på teglværket. For at give flere gæster oplevelsen af livet på et teglværk i første halvdel af 1900-tallet arrangeredes *Glimt af teglværkslivet* den 29.-30. juni, 2.-3. juli, 6.-7. juli, 13.-14. juli og 16.-17. juli. Museets gæster kunne på disse dage høre korte oplæg om arbejdet på teglværket og besøge kvinderne i arbejderboligen, hvor man også kunne prøve gamle lege. For børnene var der også mulighed for at prøve en ny sporleg, der med forskellige spørgsmål førte dem rundt på hele teglværket.

Sommerens store begivenhed var igen i 2019 *Det Levende Teglværk*, der blev afholdt den 18.-21. juli. Ligesom i 2017 og 2018 blev det afholdt i samarbejde med Landsbylaugene på Broagerland. Over fire dage deltog omkring 60 frivillige i historiske dragter og formidlede både teglproduktionen og hverdagslivet. Museets gæster kunne opleve den hestetrukne æltemølle, prøve at håndstryge teglsten, forsøge sig med gamle børnelege og smage hjemmelavet "skrædderduels". Det var også muligt at besøge håndværks- og husflidsstandene, og i tørreladerne blev teglværksmaskinernes motorkraft demonstreret. Fire gange om dagen kunne gæsterne høre korte oplæg om arbejdet og arbejderne på teglværket.

I Cathrines Café kunne gæsterne forsyne sig med kaffe, kage og håndmadder, og der var plads til at hvile benene både uden- og indendørs mens Tossemarens Trio spillede op til dans og gamle sanglege. Som de to foregående år var *Det Levende Teglværk* endnu engang en succes. Den gode indsats fra de frivillige blev belønnet med glade gæster og god stemning.

Museet lukkede for vinteren den 31. oktober, men det betød ikke, at der ikke var aktiviteter på teglværket.

Det sene efterår bød nemlig på to øvrige arrangementer på Cathrinesminde Teglværk. Lørdag den 2. november blev Halloween markeret på Cathrinesminde, da Foreningen Broager Kultur arrangerede en uhyggelig oplevelsestur under overskriften Mørkets Gerninger – Mareridt på teglværket. Det traditionelle Julemarked på Cathrinesminde blev afholdt 16.-17. og 23.-24. november.

Årsberetning 2020

Året 2020 blev overskygget af Covid19 også på Cathrinesminde Teglværk, og åbningssæsonen blev udskudt, så vi først

slog portene op for sommersæsonen den 30. maj. Dermed blev mange af de planlagte arrangementer aflyst. Men museet kunne glæde sig over at lægge kulisse til DR's historiske serie Grænseland, der blev sendt i foråret i anledning af 100 året for Genforeningen. Teglværksejer Christian Hollensen og hans husbestyrerinde Ingeborg Andresen var blandt hovedpersonerne i det tredje afsnit af serien.

Christian Hollensen ejede Cathrinesminde Teglværk fra 1892 til sin død i 1943, og hans tid som teglværksejer blev begivenhedsrig. I 1914 brød 1. Verdenskrig ud, og Christian blev sendt til Østfronten, hvor han deltog i kampene fra 1915 til 1918. Under krigen tog Christians husbestyrerinde Ingeborg Andresen sig af teglværket og det tilhørende landbrug, men gennem en omfattende brevveksling holdt hun kontakten til Christian. De to blev gift kort efter Christians hjemkomst i 1919. Parrets breve er en spændende kilde, der også tidligere både har været omdrejningspunktet for et egnspil og et årsskrift.

På trods af Covid19 blev der i uge 30 også mulighed for, at museets gæster kunne opleve glimt af fortiden på Cathrinesminde Teglværk. Frivillige stillede igen op og tilbød rundvisninger, hvor man kunne høre om livet og arbejdet på teglværket. I arbejderboligerne kunne gæsterne få en sludder med kvinderne, der viste indenfor i stuerne, mens der udenfor igen var gamle børnelege. Hen over sommeren blev det også muligt for museets gæster at låne en audioguide under deres besøg på Cathrinesminde. Guiden følger leret's vej fra lergraven til brændte teglsten. Men man kan også høre mere om arbejderboligerne fra 1890'erne, 1930'erne og 1960'erne.

Besøgstallet for juli blev en fordobling af juli sidste år med knap 4.300 besøgende, godt hjulpet på vej af det danske sommervejr og regeringens sommerpakke.



De deltagende frivillige ved Det Levende Teglværk 2019. *Foto: Museum Sønderjylland.*



Under Det Levende Teglværk 2019 kunne man besøge Cathrines Café, hvor Tossemarens Trio bød op til dans og gamle sanglege.

Foto: Museum Sønderjylland.



Fra DR's optagelser på Cathrinesminde Teglværk i april 2019.

Foto: Martin Wrang.

CATHRINESMINDES VENNER.
ÅRSBERETNING FOR 2019-20 VED FORMAND CARSTEN HAUERBERG.

Lidt nyt fra Cathrinesmindes Venner.

I 2019 berettede jeg på årsmødet om vores "Teglværksvandring den 15. juni" med Torben Vestergaard. Alt gik fint, bortset fra, at det var regnvejr.
Vores bustur til Fjordenhus i Vejle den 24. juni var en stor succes, selv om programmet på grund af trafikforhold måtte ændres så anden del af turen til Clay Museet i Middelfart, i stedet blev improviseret til Trapholt i Kolding.

Foreningerne i Danmark, og vores forening inklusiv, har i 2020 oplevet det mærkeligste år grundet Covid-19: Aflysninger på stribe.
Virkeplanen for året 2020 er blevet kraftigt amputeret.
Vores planlagte vandretur til Sottrupskov med besøg ved Nydambåden den 13. maj måtte aflyses. Vi må overveje at komme med tilbuddet til næste år.
Det samme gælder den planlagte 5 dages bustur til Sjælland, Møn og Lolland-falster den 24.-28. august. Vi turde ikke stole på, at udviklingen ville gå sådan, at det ville blive muligt at fylde en bus og tage af sted. Så sammen med Busselskabet blev vi enige om, at udsætte tilbuddet til 2021. Det regner vi så med at kunne gennemføre, og planlægningen er jo så ikke spildt. Turen er godt planlagt og de skuffede tilmeldte deltagere får chancen igen i 2021.
Cathrinesmindes Venner holder årsmøde den 4. nov. med foredrag kl. 19-20, derefter kaffe og
årsmøde. Men vi må igen sige, at vi er usikre på, hvordan detaljerne kommer til at forme sig, idet vi må indrette os efter de regler for samvær, der er gældende på dette tidspunkt.
På årsmødet vil det af beretningen fremgå, hvor langt vi er med planerne for egnsspil i 2022.

Som de fleste husker, afstod vi fra at lave egnsspil i 2020, da vi forventede, at der ville blive stor rift om skuespillere og at udbuddet af arrangementer i forbindelse med genforenings-fejringen ville blokere kalenderen. Derfor sigtede vi mod 2022, som året for det næste egnsspil. Vi er i øjeblikket inde i konstruktive og lovende forhandlinger, som jeg sikkert kan sige mere om på årsmødet.

Medlemsfordele.

Som medlem af Cathrinesmindes Venner har du fri adgang til Cathrinesminde teglværk og Museet på Sønderborg Slot. Du modtager orientering på E-mail om vore arrangementer. Vi udsender årligt et skrift. Har du ikke oplyst din E-mail endnu, eller er der sket ændring i adressen, bedes henvendelse ske til hauerberg@bbsyd.dk. Se også www.cm-venner.dk
Ved tegning af medlemskab til Museum Sønderjyllands Museumsklub, får du rabat på 100 kr. (normalpris 300). Medlemskab kan købes i billetsalget på alle museer.
Medlemskabet giver fri adgang til alle museer under Museum Sønderjylland, rabat (20%) for venner, 20% rabat i cafe og butik, 20% rabat på alle arrangementer og gratis deltagelse i arrangerede byvandringer.
Men vigtigst af alt: Gennem dit medlemskab er du med til at støtte op om Cathrinesminde Teglværksmuseum. Stedets store betydning for lokalsamfundet understreges på fineste vis gennem det skrift, som du netop sidder med i hånden. Udvalget bag kulturmånederne, skriftets tilblivelse, hele medlemsskaren af Cathrinesmindes Venner, er det levende bevis på teglværksmuseets forankring i lokalsamfundet.

Carsten Hauerberg



ÅRSSKRIFT XXXII

Cathrinesmindes Venner og Museum Sønderjylland Cathrinesminde Teglværksmuseum.
© 2020 Cathrinesmindes Venner

ISSN: 1903-3141
ISBN: 978-87-89984-43-8

Redaktion: Ingebeth Clausen og Christian Frederiksen
Layout: Toptryk Grafisk, Gråsten
Tryk: Toptryk Grafisk, Gråsten

Fotos:
Günter Wallraff: Karin Reggelsen
Benny Andersen og Poul Dissing: Ole Kæhler
Anne Linnet: Nanna Schrøder Petersen
Hvis ikke andet er anført: Jørn Lehmann Petersen.

Omslagets forside:
Jørgen Mads Clausen bydes velkommen af Jørn Lehmann Petersen.
Foto: Torben Ulrik Nissen

Omslagets bagside:
Cathrinesmindes Venner besøger Fjordenhus ved Vejle i 2019.
Foto: Christian Frederiksen.

Kirkens Korshær Aug/24
Kr. 10,–
Bøger

